

รายงาน

สภาพการใช้ที่ดิน

2566

เอกสารวิชาการเลขที่ 01/02/2566

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายงานสภาพการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2566

โดย

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(1)

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(1)
สารบัญภาพ	(2)
สารบัญตาราง	(4)
สารบัญภาคผนวก	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1
1.4 อุปกรณ์และวิธีการดำเนินงาน	2
1.5 ผู้ดำเนินงาน	5
บทที่ 2 สภาพการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2566	6
2.1 สภาพการใช้ที่ดินกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2566	6
2.2 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดลพบุรี ปี พ.ศ. 2566	16
2.3 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี ปี พ.ศ. 2566	26
2.4 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี พ.ศ. 2566	35
2.5 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2566	45
2.6 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดบึงกาฬ ปี พ.ศ. 2566	59
2.7 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ปี พ.ศ. 2566	69
2.8 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2566	79
2.9 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2566	90
2.10 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภู ปี พ.ศ. 2566	100
2.11 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ ปี พ.ศ. 2566	110
บทที่ 3 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแผนที่การใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2566	120

(2)

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	สภาพการใช้ที่ดินกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2566	11
2	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดลพบุรี ปี พ.ศ. 2566	19
3	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี ปี พ.ศ. 2566	30
4	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี พ.ศ. 2566	39
5	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2566	52
6	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดบึงกาฬ ปี พ.ศ. 2566	63
7	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ปี พ.ศ. 2566	73
8	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2566	85
9	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2566	94
10	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภู ปี พ.ศ. 2566	105
11	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ ปี พ.ศ. 2566	115
12	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2566	122
13	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดลพบุรี ปี พ.ศ. 2566	123
14	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี ปี พ.ศ. 2566	124
15	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี พ.ศ. 2566	125
16	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2566	126
17	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดบึงกาฬ ปี พ.ศ. 2566	127
18	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ปี พ.ศ. 2566	128
19	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2566	129
20	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2566	130
21	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภู ปี พ.ศ. 2566	131
22	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ ปี พ.ศ. 2566	132
23	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2565 แสดงพื้นที่ปลูกพืชไร่ (A2) จังหวัดลพบุรี	133
24	พื้นที่ปลูกแตงโม จังหวัดลพบุรี ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2566	133
25	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2566 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ จังหวัดสิงห์บุรี	134
26	พื้นที่ปลูกปาล์มประดับ จังหวัดสิงห์บุรี ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2565	134
27	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2565 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ผล (A4) จังหวัดกาฬสินธุ์	135

(3)

สารบัญภาพ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
28	พื้นที่ปลูกไม้ผลผสม จังหวัดกาฬสินธุ์ ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2566	135
29	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2566 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น (A3) จังหวัดนครราชสีมา	136
30	พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้นผสม จังหวัดนครราชสีมา ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2565	136
31	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น (A4) จังหวัดบึงกาฬ	137
32	พื้นที่ปลูกทุเรียน จังหวัดบึงกาฬ ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2566	137
33	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2565 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น (A3) จังหวัดหนองคาย	138
34	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดหนองคาย ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2565	138
35	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2564 แสดงพื้นที่ปลูกพืชไร่ (A2) จังหวัดหนองบัวลำภู	139
36	พื้นที่ปลูกอ้อย จังหวัดหนองบัวลำภู ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2566	139
37	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 แสดงพื้นที่ป่าที่เปลี่ยนไปปลูกพืชไร่ (A2) จังหวัดอำนาจเจริญ	140
38	พื้นที่ปลูกข้าวโพด จังหวัดอำนาจเจริญ ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2565	140

(4)

สารบัญตาราง

ภาพที่		หน้า
1	สภาพการใช้ที่ดินกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2566	12
2	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดลพบุรี ปี พ.ศ. 2566	20
3	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี ปี พ.ศ. 2566	31
4	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี พ.ศ. 2566	40
5	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2566	53
6	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดบึงกาฬ ปี พ.ศ. 2566	64
7	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ปี พ.ศ. 2566	74
8	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2566	86
9	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2566	95
10	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภู ปี พ.ศ. 2566	106
11	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ ปี พ.ศ. 2566	116

(5)

สารบัญภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่		หน้า
1	การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Classification)	141

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามที่ได้มีการกำหนด ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” และมีเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยจะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่าง การพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานที่มีพันธกิจหลักในการดำเนินการสำรวจและปรับปรุงแผนที่สภาพการใช้ที่ดินให้มีความทันสมัย และศึกษาติดตามสถานการณ์การใช้ที่ดินของประเทศเป็นรายจังหวัด ในมาตราส่วน 1:25,000 ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของประเทศในการดำเนินการโครงการ กำหนดนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรของประเทศ ดังนั้นเพื่อให้แผนที่สภาพการใช้ที่ดินทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ จึงต้องดำเนินการปรับปรุงแผนที่รายจังหวัดทั่วประเทศ โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศสีเป็นฐาน และปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยด้วยข้อมูลจากดาวเทียม รายละเอียดสูง เช่น ดาวเทียมไทยโชต SPOT-6 SPOT-7 Pleiades และข้อมูลจากดาวเทียมอื่น ๆ เช่น LANDSAT8-OLI และ Sentinel 2 เพื่อช่วยในการจำแนกพืชพรรณโดยร่วมกับการสำรวจเก็บข้อมูลภาคสนาม ซึ่งจะทำได้แผนที่สภาพการใช้ที่ดินที่มีความทันสมัย และมีความถูกต้องแม่นยำสูง สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนา และกำหนดนโยบายที่สำคัญของประเทศได้

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อสำรวจและจัดทำแผนสภาพการใช้ที่ดินรายจังหวัด มาตราส่วน 1:25,000 จังหวัดในภาคกลาง 3 จังหวัด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 จังหวัด รวม 11 จังหวัด

1.2.2 เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

1.2.3 เพื่อให้ชั้นข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินมีความถูกต้องตามหลักเกณฑ์มาตรฐานของชั้นข้อมูลภูมิศาสตร์พื้นฐาน (Fundamental Geographic Data Set: FGDS)

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

ระยะเวลาดำเนินงาน 12 เดือน (ตุลาคม พ.ศ. 2565 – กันยายน พ.ศ. 2566)

สถานที่ดำเนินงาน จังหวัดในภาคกลาง 3 จังหวัด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 จังหวัด รวม 11 จังหวัด

1.4 อุปกรณ์และวิธีการดำเนินงาน

1.4.1 อุปกรณ์

- 1) ภาพถ่ายออร์โธรีซิซิงเลข มาตราส่วน 1:25,000 ครอบคลุมและสหกรณ์
- 2) ข้อมูลเชิงเลขจากดาวเทียมไทยโชต (Thaichote) ระบบช่วงคลื่นเดี่ยว (panchromatic) และระบบหลายช่วงคลื่น (multispectrum) บันทึกข้อมูลเมื่อ ปี พ.ศ. 2563 - พ.ศ. 2564 จากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
- 3) ข้อมูลจากดาวเทียม Landsat 8 OLI และข้อมูลดาวเทียม Sentinel-2 บันทึกข้อมูลเมื่อ ปี พ.ศ. 2563 - พ.ศ. 2564
- 4) แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2549 -ปี พ.ศ. 2561 มาตราส่วน 1:25,000 จากฐานข้อมูลกรมพัฒนาที่ดิน
- 5) แผนที่ขอบเขตการปกครองระดับตำบล พ.ศ. 2556 จากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
- 6) แผนที่ประเภทป่าไม้ พ.ศ. 2559 จากกรมป่าไม้
- 7) แผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน 1:50,000 ลำดับชุด L7018 จากกรมแผนที่ทหาร กระทรวงกลาโหม
- 8) เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล พร้อมอุปกรณ์เครื่องฟวง
- 9) โปรแกรมวิเคราะห์และประมวลผลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System-GIS)
- 10) เครื่องคำนวณระบบกำหนดตำแหน่งบนโลก (Global Positioning System-GPS)
- 11) เชื่อมติศและอุปกรณ์สนามอื่น ๆ

1.4.2 วิธีการดำเนินงาน

- 1) รวบรวมและตรวจสอบเอกสาร ทั้งในรูปของแผนที่ และรายงานที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดแผนการดำเนินงาน
- 2) การเตรียมข้อมูลดาวเทียมและภาพถ่ายออร์โธรีซิซิงเลข
 - (1) ข้อมูลจากดาวเทียมไทยโชตที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีทั้งข้อมูลเชิงเลข (digital data) และข้อมูลเชิงภาพ (analog data) การเตรียมข้อมูลดาวเทียม มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้
 - การแก้ไขความคลาดเคลื่อนทางเรขาคณิต (Geometric correction) เนื่องจากข้อมูลดาวเทียมไทยโชตที่ได้มา มีความคลาดเคลื่อนในเชิงตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ จึงต้องดำเนินการแก้ไขตำแหน่งให้มีความถูกต้อง เพื่อให้สามารถซ้อนทับกับชั้นข้อมูลอื่น ๆ ได้ โดยนำมาตรงพิกัดกับภาพถ่ายออร์โธรีซิซิงเลข มาตราส่วน 1:4,000 ระบบ WGS 1984 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งใช้เป็นข้อมูลอ้างอิง เพื่อให้มีความถูกต้องทางด้านตำแหน่ง และทิศทาง ด้วยวิธีการตรึงแบบ Image to Image

- การผลิตภาพข้อมูลดาวเทียมไทยโชต เนื่องจากข้อมูลดาวเทียมที่ได้มีทั้งระบบ Panchromatic และระบบ Multispectral พื้นที่เดียวกันและมีการบันทึกข้อมูลเวลาเดียวกัน จึงใช้เทคนิคผสมรวมข้อมูล เพื่อผลิตภาพข้อมูลดาวเทียมสังเคราะห์ที่มีรายละเอียดเชิงคลื่น และรายละเอียดเชิงพื้นที่สูง (Pan sharpening หรือการทำ Resolution merge) โดยนำข้อมูลภาพระบบหลายช่วงคลื่น (Multispectral) หรือภาพสีที่มีรายละเอียดจุดภาพ 15 เมตร มาทำการเน้นรายละเอียดของข้อมูลภาพด้วยข้อมูลภาพช่วงคลื่นเดียว (Panchromatic) หรือภาพขาว ดำ ที่มีรายละเอียดจุดภาพ 2 เมตร วิธีการนี้ทำให้ได้ข้อมูลภาพสีที่มีรายละเอียดจุดภาพเพิ่มขึ้นเท่ากับ 2 เมตร และข้อมูลภาพสี จะใช้การผสมสีจริง (True color composite) โดยช่วงคลื่นสีแดง (0.62-0.69 ไมครอน) ผ่านตัวกรองสีแดง ช่วงคลื่นสีเขียว (0.53-0.60 ไมครอน) ผ่านตัวกรองสีเขียว และช่วงคลื่นสีน้ำเงิน (0.45-0.52 ไมครอน) ผ่านตัวกรองสีน้ำเงิน จากการผลิตภาพข้อมูลดาวเทียมดังกล่าว ทำให้ได้ภาพดาวเทียมที่มีรายละเอียดจุดภาพสูงและมีสีตามธรรมชาติ ช่วยให้สามารถวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดินด้วยสายตาได้ง่ายยิ่งขึ้น

(2) การผลิตภาพข้อมูลดาวเทียม Landsat 8 OLI และ Sentinel-2 เนื่องจากข้อมูลดาวเทียมประกอบด้วยภาพถ่ายหลายแบนด์ (Band) แยกกันอยู่ ซึ่งภาพในแต่ละแบนด์จะบันทึกข้อมูลในแต่ละช่วงคลื่น ดังนั้นก่อนใช้งานจึงมีการนำภาพของแต่ละแบนด์มาหลอมรวมกัน โดยการศึกษาครั้งนี้ เลือกการผสมแบนด์เป็นภาพสีผสมเท็จสามช่วงคลื่น (False color composite) โดยสำหรับข้อมูลดาวเทียม Landsat 8 OLI จะผสมเป็นแบนด์ 5R-6G-4B คือช่วงคลื่นที่ 5 Near Infrared NIR (0.85-0.88 ไมโครเมตร) ผ่านตัวกรองสีแดง ช่วงคลื่นที่ 6 SWIR 1 (1.57-1.65 ไมโครเมตร) ผ่านตัวกรองสีเขียว และช่วงคลื่นที่ 4 Red (0.64-0.67 ไมโครเมตร) ผ่านตัวกรองสีน้ำเงิน สำหรับข้อมูลดาวเทียม Sentinel-2 จะผสมเป็นแบนด์ 8R-11G-4B คือช่วงคลื่นที่ 8 Near Infrared NIR (0.833-0.835 ไมโครเมตร) ผ่านตัวกรองสีแดง ช่วงคลื่นที่ 11 SWIR 1 (1.610-1.613 ไมโครเมตร) ผ่านตัวกรองสีเขียว และช่วงคลื่นที่ 4 Red (0.664-0.665 ไมโครเมตร) ผ่านตัวกรองสีน้ำเงินภาพที่ได้เหมาะสำหรับจำแนกพืชพรรณ เช่น อ้อย มันสำปะหลัง และยางพารา เป็นต้น

(3) การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินจากข้อมูลจากดาวเทียม และภาพถ่าย ออร์โธรีซีเชิงเลข พิจารณาจากองค์ประกอบของข้อมูล คือ ความเข้มของสีและสี (tone/color) ขนาด (size) รูปร่าง (shape) เนื้อภาพ (texture) รูปแบบ (pattern) ความสูงและเงา (height and shadow) ความเกี่ยวพัน (association) และการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล (temporal change) ของข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดิน โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ แล้วจึงนำชั้นข้อมูลที่ได้ทำการซ้อนทับกับภาพถ่ายออร์โธรีซีเชิงเลข และข้อมูลภาพจากดาวเทียมไทยโชตเพื่อพิมพ์เป็นแผนที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลในภาคสนาม

3) การสำรวจข้อมูลในภาคสนาม ทำการสำรวจตรวจสอบรายละเอียดสภาพการใช้ที่ดินภาคสนามในพื้นที่จริง พร้อมแก้ไขรายละเอียดให้มีความถูกต้องตรงกับสภาพปัจจุบัน

4) การสร้างฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS database)

เป็นการจัดทำข้อมูลทั้งเชิงพื้นที่ (spatial data) และข้อมูลเชิงคุณลักษณะ (attribute data) ของข้อมูลจากภาคสนาม และข้อมูลแผนที่จากส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยการนำเข้าในระบบสารสนเทศด้วยโปรแกรมวิเคราะห์และประมวลผลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ดังนี้

(1) การสร้างฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ เป็นการนำเข้าข้อมูลในรูปแบบแผนที่เพื่อใช้วิเคราะห์และประมวลผลเชิงพื้นที่

(2) การสร้างฐานข้อมูลเชิงคุณลักษณะ (attribute data) เป็นการนำเข้าข้อมูลด้านคุณลักษณะของแผนที่และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเชิงพื้นที่ เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั้ง 2 ประเภท เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ต่อไป

5) จัดทำแผนที่สภาพการใช้ที่ดิน

6) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

7) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดิน

(1) ใช้ข้อมูลแผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2564 ระดับ 2 มาตราส่วน 1:25,000

(2) สร้าง Grid index ขนาด 130 x 130 เมตร จากขอบเขตการปกครองของจังหวัดที่ต้องการตรวจสอบความถูกต้อง เนื่องจากพื้นที่ที่เล็กที่สุดที่สามารถแสดงผลบนแผนที่การใช้ที่ดินมาตราส่วน 1:25,000 คือ 10 ไร่ หรือ 16,000 ตารางเมตร (130 x 130 เมตร = 16,900 ตารางเมตร)

(3) ทำการสุ่มตัวอย่างจำนวนกริดที่ต้องทำการตรวจสอบ โดยจำนวนกริดที่ต้องทำการตรวจสอบจะมีจำนวนร้อยละ 1 ของจำนวน Polygon ของข้อมูลการใช้ที่ดินระดับ 2 ของจังหวัดนั้น ๆ

(4) ทำการซ้อนทับข้อมูลการใช้ที่ดิน และกริดที่ทำกริดตัวอย่างเรียบร้อยแล้ว

(5) ทำการตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นโดยข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงบนระบบ Google earth และในกรณีที่มีข้อสงสัยให้นำตำแหน่งกริดนั้นไปสำรวจเก็บข้อมูลในภาคสนามอีกครั้ง

(6) นำเข้าข้อมูลตำแหน่งกริดที่สุ่มตัวอย่างใส่ในแท็บเล็ต และใช้ร่วมกับแอปพลิเคชันเก็บข้อมูลภาคสนาม เช่น GPS Fields Area Measure หรือ Map Plus เพื่อตรวจสอบและบันทึกภาพข้อมูลภาคสนาม

(7) วิเคราะห์ค่าความถูกต้องจาก
$$= \frac{\text{จำนวน polygon ที่ถูกต้อง}}{\text{จำนวน polygon ทั้งหมด หลังจากที่ได้ทำการซ้อนทับกับข้อมูลการใช้ที่ดินแล้ว}} \times 100$$

(8) นำค่าที่ได้ไปใส่ในคำอธิบายข้อมูลด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินรายจังหวัด

8) จัดทำแผนที่และรายงาน

1.5 ผู้ดำเนินงาน

ที่ปรึกษา	นายเชษฐรุจ จันทรแปลง น.ส.อมรรัตน์ สระเพชร	ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
ผู้รับผิดชอบ	น.ส.สมจิตต์ เลิศดิษยวรรณ น.ส.สลิลา เอี่ยมอิทธิพล น.ส.จิรัชยา คงทน น.ส.พันธุ์ทิพย์ ปานกลาง น.ส.นุชนางค์ สุวรรณแทน น.ส.เนตรนภา กาศวิเศษ น.ส.สิริวัลย์ ราษฎร์อาศัย น.ส.ภาวดี สิทธิประเสริฐ นางอัจฉรารัตน์ นกเดช น.ส.กาญจนา สำราญใจ นางวลีทิพย์ ธนชชายศอนันต์ น.ส.ปัทมา เผื่อแผ่ นายพิเชษฐ์ สุขเจริญ น.ส.นิชานันท์ นนทก น.ส.นุชจรี หุ่นประเสริฐ น.ส.วรรณภา บรรจงทรัพย์ นายสิโรตม์ ดวงเพชร น.ส.พัชรียา พรหมสงฆ์ น.ส.ภาณี ถิ่นจันทร์ น.ส.พัศธรณพร เหลืองระลึก น.ส.พัชยา ชัยทวังกุล	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน นักวิชาการเกษตร นักวิชาการเกษตร เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

บทที่ 2

สภาพการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2566

การจัดทำแผนที่สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน ต้องใช้เทคโนโลยีการสำรวจระยะไกลจากการใช้ข้อมูลเชิงเลขจากดาวเทียมร่วมกับการสำรวจภาคสนาม ในการปรับปรุงพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินให้เป็นปัจจุบัน ทำให้ข้อมูลมีความถูกต้องสูงขึ้น และใช้ภาพถ่ายออร์โธรีซิเชิงเลข กระทบวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นข้อมูลฐานในด้านพิกัดตำแหน่งของแผนที่ดังกล่าวด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเลขจากดาวเทียมเพื่อจัดทำแผนที่สภาพการใช้ที่ดินรายจังหวัดปี พ.ศ. 2565 มาตราส่วน 1:25,000 สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินได้ดังนี้

2.1 สภาพการใช้ที่ดินกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2566

กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ทั้งหมด 978,263 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินได้ออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 662,608 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 67.72 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 228,426 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.36 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 1,525 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 28,891 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.96 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 56,813 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.81 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภท มีรายละเอียด (ภาพที่ 1 และตารางที่ 1) ดังนี้

2.1.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 662,608 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 67.72 ของเนื้อที่จังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้าน สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สถานีคมนาคม พื้นที่อุตสาหกรรม สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ และสนามกอล์ฟ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 307,504 ไร่ หรือร้อยละ 31.43 ของเนื้อที่จังหวัด มีลักษณะเป็นแหล่งชุมชนหนาแน่นและแหล่งการค้า ประกอบด้วย บ้านเรือน อาคารพาณิชย์ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ และห้างสรรพสินค้า พบบริเวณตอนกลางของกรุงเทพมหานคร ในเขตบางกอกน้อย เขตห้วยขวาง เขตดุสิต เขตจตุจักร เขตบางพลัด เขตดินแดง เขตดุสิต เขตปทุมวัน เขตคลองสาน เขตภาษีเจริญ เขตธนบุรี และเขตสาทร เป็นต้น

2) หมู่บ้าน (U2) มีเนื้อที่ 238,358 ไร่ หรือร้อยละ 24.37 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย หมู่บ้านบนพื้นที่ราบ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหมู่บ้านจัดสรร มีเนื้อที่ 229,386 ไร่ หรือร้อยละ 23.45 ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกเขต และหมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง มีเนื้อที่ 8,972 ไร่ หรือร้อยละ 0.92 พบมากในเขตหนองจอก เขตลาดกระบัง เขตมีนบุรี เขตคันนายาว และเขตสายไหม

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 36,197 ไร่ หรือร้อยละ 3.70 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกเขต และพบมากในเขตดุสิต ประกอบด้วย สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัย หน่วยงานราชการ ค่ายทหาร โรงพยาบาล โรงเรียน และวัดต่าง ๆ เป็นต้น

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 39,578 ไร่ หรือร้อยละ 4.05 ของเนื้อที่จังหวัด เส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่ ถนน ทางรถไฟ สนามบิน (ท่าอากาศยานดอนเมือง) สถานีขนส่ง สถานีรถไฟ และท่าเรือคลองเคียว

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 21,934 ไร่ หรือร้อยละ 2.24 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรม มีเนื้อที่ 19,160 ไร่ หรือร้อยละ 1.96 ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ พบมากที่เขตบางขุนเทียน เขตบางบอน เขตหนองแขม เขตบางแค เขตลาดกระบัง เขตหนองจอก และเขตมีนบุรี เป็นต้น นิคมอุตสาหกรรม มีเนื้อที่ 2,758 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่จังหวัด พบในเขตลาดกระบัง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง และพื้นที่อุตสาหกรรมร้าง มีเนื้อที่ 16 ไร่ ได้แก่ โรงงานร้าง บริษัทร้าง พบในเขตหนองจอก

6) สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 10,505 ไร่ หรือร้อยละ 1.06 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ 10,310 ไร่ หรือร้อยละ 1.05 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สวนสาธารณะ ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร สนามกีฬา เป็นต้น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ 34 ไร่ สุสานป่าช้า 119 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด และสถานีบริการน้ำมัน 42 ไร่

7) สนามกอล์ฟ (U7) มีเนื้อที่ 8,532 ไร่ หรือร้อยละ 0.87 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในเขตหนองจอก เขตคลองสามวา และเขตคันนายาว

2.1.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 228,426 ไร่ หรือร้อยละ 23.36 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พื้นที่นา ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน พืชไร่และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พืชไร่ สถานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 126,682 ไร่ หรือร้อยละ 12.95 ของเนื้อที่จังหวัด ซึ่งเป็นการใช้ที่ดินประเภทเกษตรกรรมที่มีเนื้อที่มากที่สุดของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย นาข้าว มีเนื้อที่ 112,145 ไร่ หรือร้อยละ 11.46 ของเนื้อที่จังหวัด และนาร้าง มีเนื้อที่ 14,537 ไร่ หรือร้อยละ 1.49 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในเขตหนองจอก เขตลาดกระบัง เขตคลองสามวา เขตสายไหม และเขตมีนบุรี

2) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 1,201 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ยืนต้นที่สำคัญ ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน หมาก กระจับปี่ ยูคาลิปตัส และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 421 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่เขตหนองจอก

(2) หมาก (A317) มีเนื้อที่ 266 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกในเขตลาดกระบัง และเขตจอมทอง

(3) กระจับปี่ (A308) มีเนื้อที่ 196 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกในเขตหนองจอก

(4) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 169 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกในเขตหนองจอก และคลองสามวา

(5) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ มีเนื้อที่รวม 149 ไร่ ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ยืนต้นผสม สัก ไม้ปลูกเพื่อการค้า และยมหอม มะฮอกกานี พบที่เขตหนองจอก เขตหนองแขม เขตบางบอน เขตทุ่งครุ เขตราชบุรี และเขตคลองสามวา

3) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 12,225 ไร่ หรือร้อยละ 1.26 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ผลที่สำคัญ ได้แก่ มะพร้าว ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ผลผสม กล้วย มะม่วง และไม้ผลอื่น ๆ

(1) มะพร้าว (A405) มีเนื้อที่ 4,184 ไร่ หรือร้อยละ 0.43 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่เขตบางขุนเทียน เขตทุ่งครุ เขตราชบุรีบูรณะ เขตบางบอน และเขตจอมทอง

(2) ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม (A400) มีเนื้อที่ 3,408 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ในเขตหนองจอก เขตคลองสามวา เขตหนองจอก เขตลาดกระบัง เขตสามไหม เขตตลิ่งชัน เขตภาษีเจริญ เขตจอมทอง เขตราชบุรีบูรณะ เขตทุ่งครุ และเขตบางบอน

(3) กล้าย (A411) มีเนื้อที่ 1,987 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่เขตทวีวัฒนา เขตหนองจอก เขตหนองแขม เขตบางบอน เขตทุ่งครุ เขตราชบุรีบูรณะ เขตบางขุนเทียน เขตหนองจอก เขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง และเขตคลองสามวา

(4) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 1,345 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พื้นที่ที่มีการปลูกไม้ผลมากกว่า 2 ชนิดขึ้นไป พบปลูกมากที่เขตทวีวัฒนา เขตหนองจอก เขตหนองแขม เขตบางบอน เขตทุ่งครุ เขตราชบุรีบูรณะ เขตบางขุนเทียน เขตหนองจอก เขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง และเขตคลองสามวา

(5) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 10,884 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่เขตทวีวัฒนา เขตหนองจอก เขตหนองแขม เขตบางบอน เขตทุ่งครุ เขตราชบุรีบูรณะ เขตบางขุนเทียน เขตหนองจอก เขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง และเขตคลองสามวา

(6) ไม้ผลอื่น ๆ ได้แก่ ส้ม ฝรั่ง มะนาว และมะขามเทศ มีเนื้อที่รวม 213 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

4) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 18,757 ไร่ หรือร้อยละ 1.92 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก นาหญ้า และพืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม

(1) ไม้ดอกไม้ประดับ (A503) มีเนื้อที่ 7,108 ไร่ หรือร้อยละ 0.73 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในเขตบางบอน เขตหนองแขม เขตทวีวัฒนา และเขตบางแค โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ปลูกกล้วยไม้ ดอกจำปี และดอกกรัก

(2) พืชผัก (A502) มีเนื้อที่ 5,773 ไร่ หรือร้อยละ 0.59 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่เขตทวีวัฒนา เขตบางแค เขตตลิ่งชัน และเขตหนองจอก

(3) นาหญ้า (A510) มีเนื้อที่ 2,972 ไร่ หรือร้อยละ 0.30 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่เขตคลองสามวา และเขตมีนบุรี

(4) พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม (A500) มีเนื้อที่ 2,904 ไร่ หรือร้อยละ 0.30 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในเขตบางบอน เขตหนองแขม เขตทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน เขตบางแค เขตคลองสามวา และเขตมีนบุรี

5) พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 433 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย โรงเรือนร้าง โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก และพุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์

(1) โรงเรือนร้าง (A700) มีเนื้อที่ 189 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบในเขตหนองจอก

(2) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก (A703) มีเนื้อที่ 164 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงไก่ พบในเขตหนองจอก ได้แก่ ฟาร์มเลี้ยงไก่ของบริษัทสหฟาร์ม จำกัด กรุงเทพมหานคร 2

(3) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (A701) มีเนื้อที่ 80 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบในเขตหนองจอก

(4) โรงเรือนร้าง (A700) มีเนื้อที่ 373 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอพล อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอแวงน้อย และอำเภอหนองสองห้อง

6) พืชไร่ (A8) มีเนื้อที่ 526 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย บัว พืชไร่ร้าง ผักบุง ผักกะเฉด และพืชไร่ผสม

(1) บัว (A803) มีเนื้อที่ 352 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด พบในเขตหนองจอก เขตทวีวัฒนา เขตลาดกระบัง เขตมีนบุรี เขตคลองสามวา และเขตสายไหม

(2) พืชไร่ร้าง (A800) มีเนื้อที่ 94 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด คือพื้นที่ที่เคยปลูกพืชไร่ แต่ปัจจุบันขณะสำรวจไม่มีการปลูกมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี พบในเขตหนองจอก เขตทวีวัฒนา เขตลาดกระบัง เขตมีนบุรี เขตคลองสามวา และเขตสายไหม

(3) ผักบุง (A806) มีเนื้อที่ 37 ไร่ พบในเขตหนองแขม เขตลาดกระบัง เขตบางเขน เขตคลองสามวา และเขตบางขุนเทียน

(4) ผักกะเฉด (A807) มีเนื้อที่ 22 ไร่ พบในเขตหนองแขม เขตคลองสามวา และเขตหนองจอก

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 68,447 ไร่ หรือร้อยละ 7.00 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม สถานที่เพาะเลี้ยงปลา สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง และสถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง

(1) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม (A901) มีเนื้อที่ 33,041 ไร่ หรือร้อยละ 3.38 ของเนื้อที่จังหวัด พบที่เขตบางขุนเทียน และเขตทวีวัฒนา

(2) สถานที่เพาะเลี้ยงปลา (A902) มีเนื้อที่ 26,081 ไร่ หรือร้อยละ 2.67 ของเนื้อที่จังหวัด พบที่เขตหนองจอก เขตลาดกระบัง เขตคลองสามวา เขตมีนบุรี เขตสายไหม เขตประเวศ เขตทุ่งครุ เขตบางขุนเทียน เขตบางบอน เขตหนองแขม และเขตบางแค

(3) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง (A900) มีเนื้อที่ 7,915 ไร่ หรือร้อยละ 0.81 ของเนื้อที่จังหวัด พบที่เขตหนองจอก เขตลาดกระบัง เขตคลองสามวา เขตมีนบุรี เขตสายไหม เขตประเวศ เขตทุ่งครุ เขตบางขุนเทียน เขตบางบอน เขตหนองแขม และเขตบางแค

(4) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกุ้ง (A903) มีเนื้อที่ 1,410 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของเนื้อที่จังหวัด พบที่เขตหนองจอก เขตทุ่งครุ และเขตบางขุนเทียน

8) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม (A0) มีเนื้อที่ 155 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกพืชหรือการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ชนิดอยู่ในพื้นที่เดียวกัน พบที่เขตคลองสามวา เขตหนองจอก และเขตบางขุนเทียน

2.1.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 1,525 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด โดยเป็นป่าชายเลนทั้งหมด พบในเขตบางขุนเทียนทั้งหมด ประกอบไปด้วย ป่าชายเลนสมบูรณ์ (F301) มีเนื้อที่ 1,491 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด และป่าชายเลนรกร้างพื้นที่ฟู (F300) มีเนื้อที่ 34 ไร่

2.1.4 พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 28,891 ไร่ หรือร้อยละ 2.96 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) มีเนื้อที่ 25,376 ไร่ หรือร้อยละ 2.60 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง (W101) มีเนื้อที่ 21,151 ไร่ หรือร้อยละ 2.16 ของเนื้อที่จังหวัด แม่น้ำที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา และลำคลองต่าง ๆ กระจายตัวทั่วทุกเขต ทะเล (W103) มีเนื้อที่ 3,484 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่จังหวัด พบในเขตบางขุนเทียน และหนอง บึง มีเนื้อที่ 741 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายตัวอยู่ในเขตตลิ่งชัน เขตสะพานสูง เขตห้วยขวาง เขตดอนเมือง เขตหลักสี่ เขตสายไหมเขตคลองสามวา เขตสายไหม และเขตบางเขน

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) มีเนื้อที่ 6,999 ไร่ หรือร้อยละ 0.72 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย บ่อน้ำในไร่นา (W202) มีเนื้อที่ 3,437 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายทั่วไปทุกเขต และคลองชลประทาน (W203) มีเนื้อที่ 78 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบในบริเวณที่ติดกับจังหวัดปทุมธานี

2.1.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 56,813 ไร่ หรือร้อยละ 5.81 ของเนื้อที่จังหวัดประกอบด้วย พุ่มหญ้าและไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมือนแรม บ่อขุด พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ และที่ทิ้งขยะ

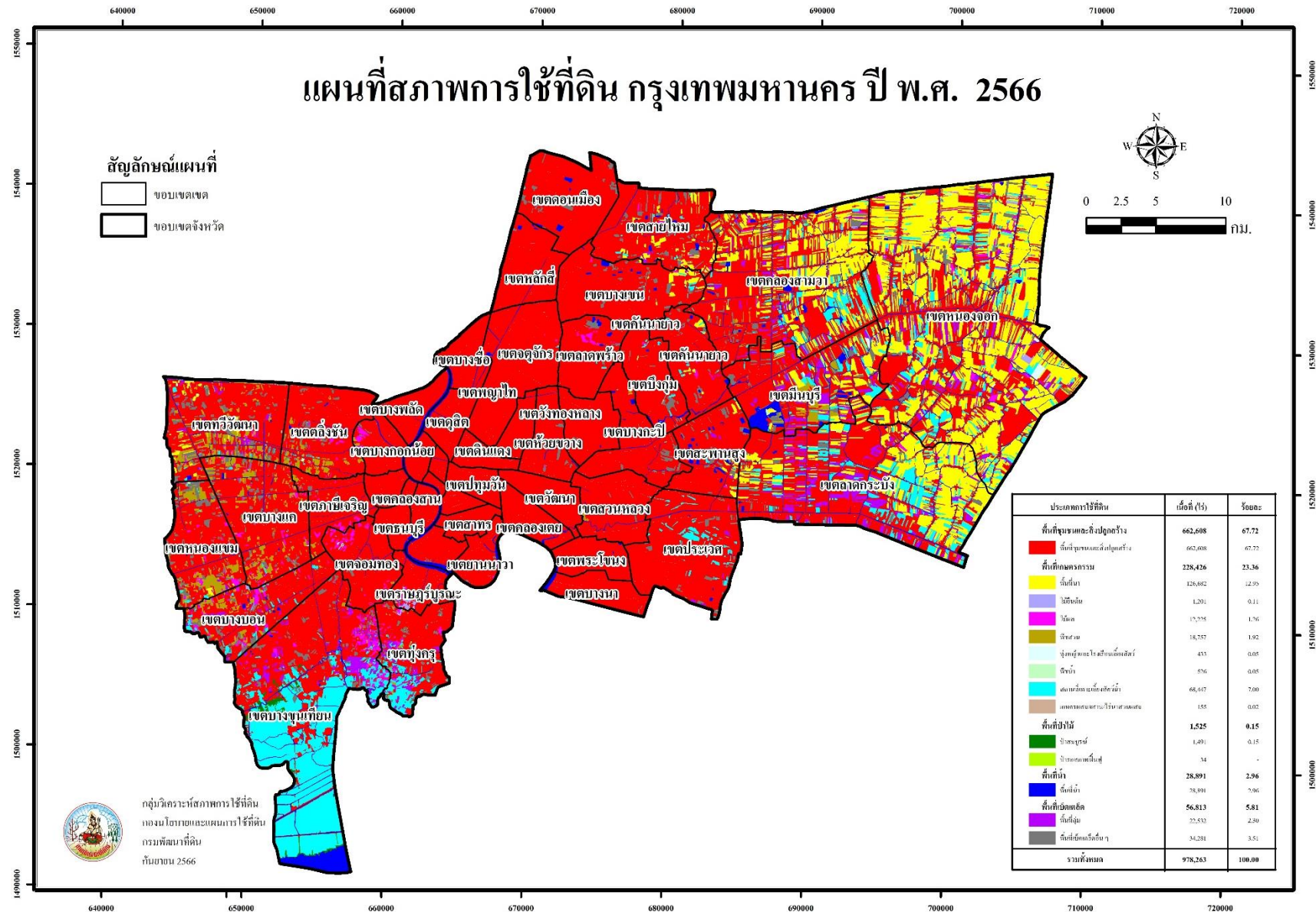
1) พุ่มหญ้าและไม้ละเมาะ (M1) มีเนื้อที่ 27,979 ไร่ หรือร้อยละ 2.87 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พุ่มหญ้าธรรมชาติ 23,919 ไร่ หรือร้อยละ 2.45 ของเนื้อที่จังหวัด พุ่มหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ 4,060 ไร่ หรือร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบกระจายอยู่ทุกเขต

2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 22,532 ไร่ หรือร้อยละ 2.30 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวอยู่ทางทิศตะวันออก และทิศตะวันออกของจังหวัด

3) เหมือนแรม บ่อขุด (M3) มีเนื้อที่ 984 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย เหมือนแรม บ่อขุดเก่า 681 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด บ่อดิน 303 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบในเขตหนองจอก เขตลาดกระบัง และเขตคลองสามวา

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (M4) มีเนื้อที่ 5,298 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พื้นที่กองวัสดุ 33 ไร่ พบในเขตหนองจอก และเขตสายไหม พื้นที่ถม 5,265 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวอยู่ในทุกเขต

5) ที่ทิ้งขยะ (M701) มีเนื้อที่ 20 ไร่ พบที่เขตบางขุนเทียน

ภาพที่ 1 สภาพการใช้ที่ดินกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2566

ตารางที่ 1 สภาพการใช้ที่ดินกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2566

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	662,608	67.72
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	307,504	31.43
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	8,972	0.92
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	229,386	23.45
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	36,197	3.70
U401	สนามบิน	7,187	0.74
U402	สถานีรถไฟ	1,546	0.16
U403	สถานีขนส่ง	131	0.01
U404	ท่าเรือ	895	0.09
U405	ถนน	28,183	2.88
U406	ทางรถไฟ	1,636	0.17
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	16	-
U501	นิคมอุตสาหกรรม	2,758	0.28
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	19,160	1.96
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	10,310	1.05
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	34	-
U603	สุสาน ป่าช้า	119	0.01
U605	สถานีบริการน้ำมัน	42	-
U700	สนามกอล์ฟร้าง	43	-
U701	สนามกอล์ฟ	8,489	0.87
A	พื้นที่เกษตรกรรม	228,426	23.36
A1	พื้นที่นา	126,682	12.95
A100	นาร้าง	14,537	1.49
A101	นาข้าว	112,145	11.46
A3	ไม้ยืนต้น	1,201	0.11
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	22	-
A301	ไม้ยืนต้นผสม	13	-
A303	ป่าลุ่มน้ำมัน	421	0.04

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A304	ยูคาลิปตัส	169	0.02
A305	สัก	24	-
A308	กระถิน	196	0.02
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	42	-
A317	หมาก	266	0.03
A321	ยมหอม มะฮอกกานี	48	-
A4	ไม้ผล	12,225	1.26
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	3,408	0.35
A401	ไม้ผลผสม	1,345	0.14
A402	ส้ม	16	-
A405	มะพร้าว	4,184	0.43
A407	มะม่วง	1,088	0.11
A411	กล้วย	1,987	0.20
A414	ฝรั่ง	69	0.01
A422	มะนาว	79	0.01
A424	มะขามเทศ	49	0.01
A5	พืชสวน	18,757	1.92
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	2,904	0.30
A502	พืชผัก	5,773	0.59
A503	ไม้ดอกไม้ประดับ	7,108	0.73
A510	นาหญ้า	2,972	0.30
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	433	0.05
A700	โรงเรือนร้าง	189	0.02
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	80	0.01
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	164	0.02

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A8	พืชน้ำ	526	0.05
A800	พืชน้ำร้าง	94	0.01
A801	พืชน้ำผสม	21	-
A803	บัว	352	0.04
A806	ผักบุ้ง	37	-
A807	ผักกะเฉด	22	-
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	68,447	7.00
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	7,915	0.81
A901	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม	33,041	3.38
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	26,081	2.67
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	1,410	0.14
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	155	0.02
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	155	0.02
F	พื้นที่ป่าไม้	1,525	0.15
F300	ป่าชายเลนรอสภาพฟื้นฟู	34	-
F301	ป่าชายเลนสมบูรณ์	1,491	0.15
W	พื้นที่น้ำ	28,891	2.96
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	21,151	2.16
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	741	0.08
W103	ทะเล	3,484	0.36
W202	บ่อน้ำในไร่นา	3,437	0.35
W203	คลองชลประทาน	78	0.01
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	56,813	5.81
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	23,919	2.45
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	4,060	0.42
M201	พื้นที่ลุ่ม	22,532	2.30
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	681	0.07

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M304	บ่อดิน	303	0.03
M401	พื้นที่กองวัสดุ	33	-
M405	พื้นที่ถม	5,265	0.54
M701	ที่ทิ้งขยะ	20	-
รวม		978,263	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.2 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดลพบุรี ปี พ.ศ. 2566

จังหวัดลพบุรี มีเนื้อที่ทั้งหมด 3,874,846 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินได้ออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 318,769 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.22 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 2,662,171 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 68.67 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 622,930 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.09 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 204,739 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.20 ของเนื้อที่จังหวัดและพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 66,237 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.73 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภท มีรายละเอียด (ภาพที่ 2 และตารางที่ 2) ดังนี้

2.2.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 318,769 ไร่ หรือร้อยละ 8.22 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สถานีคมนาคม ถนน โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสนามกอล์ฟ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 29,347 ไร่ หรือร้อยละ 0.76 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวอำเภอเมืองลพบุรี อำเภอพัฒนานิคม อำเภอโคกสำโรง อำเภอชัยบาดาล อำเภอท่าม่วง อำเภอบ้านหมี่ อำเภอท่าหลวง อำเภอสระโบสถ์ อำเภอโคกเจริญ อำเภอลำสนธิ และอำเภอหนองม่วง

2) หมู่บ้าน (U2) ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบ มีเนื้อที่ 152,112 ไร่ หรือร้อยละ 3.93 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 81,656 ไร่ หรือร้อยละ 2.11 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ เช่น กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 11 รักษาพระองค์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตลพบุรี ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นต้น

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 21,127 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของเนื้อที่จังหวัด เส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่ ถนน สถานีขนส่งและทางรถไฟ เป็นต้น

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 29,185 ไร่ หรือร้อยละ 0.75 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร และพื้นที่อุตสาหกรรมร้าง

6) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ มีเนื้อที่ 5,342 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสนามกอล์ฟ

2.2.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 2,662,171 ไร่ หรือร้อยละ 68.67 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน พืชหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 796,585 ไร่ หรือร้อยละ 20.55 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาข้าว มีเนื้อที่ 789,165 ไร่ หรือร้อยละ 20.37 ของเนื้อที่จังหวัด และนาร้าง มีเนื้อที่ 5,812 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในเขต อำเภอบ้านหมี่ อำเภอท่าม่วง อำเภอเมืองลพบุรี อำเภอโคกสำโรง อำเภอพัฒนานิคม อำเภอสระโบสถ์ และอำเภอโคกเจริญ

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 1,687,691 ไร่ หรือร้อยละ 43.56 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด และพืชไร่อื่น ๆ

(1) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 1,021,505 ไร่ หรือร้อยละ 26.36 ของเนื้อที่จังหวัด
ปลูกมากในเขตอำเภอท่าหลวง อำเภอชัยบาดาล อำเภอหนองม่วง และอำเภอโคกเจริญ

(2) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 427,139 ไร่ หรือร้อยละ 11.02 ของเนื้อที่
จังหวัด ปลูกมากในเขตอำเภอโคกเจริญ อำเภอหนองม่วง อำเภอสระโบสถ์ และอำเภอชัยบาดาล

(3) ข้าวโพด (A202) มีเนื้อที่ 201,727 ไร่ หรือร้อยละ 5.21 ของเนื้อที่จังหวัด
ปลูกมากในเขตอำเภอเมืองลพบุรี อำเภอลำสนธิ อำเภอชัยบาดาล และอำเภอพัฒนานิคม

(4) พืชไร่อื่น ๆ ได้แก่ แดงโม ทานตะวัน งา และไร่ร้าง มีเนื้อที่ 37,320 ไร่ หรือ
ร้อยละ 0.97 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 79,871 ไร่ หรือร้อยละ 2.05 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่
ไม้ยืนต้นผสม ยูคาลิปตัส สัก กระจิน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 23,984 ไร่ หรือร้อยละ 0.62 ของเนื้อที่จังหวัด
ปลูกมากในเขตอำเภอพัฒนานิคม และอำเภอชัยบาดาล

(2) สัก (A305) มีเนื้อที่ 13,812 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่จังหวัด
ปลูกมากในเขตอำเภอหนองม่วง อำเภอบ้านหมี่ และอำเภอชัยบาดาล

(3) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ยืนต้นผสม กระจิน ปาล์มน้ำมัน และยางพารา
มีเนื้อที่ 42,075 ไร่ หรือร้อยละ 1.07 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 46,818 ไร่ หรือร้อยละ 1.21 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ มะม่วง
กล้วย และไม้ผลอื่น ๆ

(1) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 7,759 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่จังหวัด
ปลูกมากในเขตอำเภอหนองม่วง และอำเภอพัฒนานิคม

(2) กล้วย (A411) มีเนื้อที่ 1,904 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด
ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอเมืองลพบุรี อำเภอบ้านหมี่

(3) ไม้ผลอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ผลผสม มะขามเทศ มะพร้าว มะละกอ มะนาว มะขาม
ขนุน มีเนื้อที่ 37,155 ไร่ หรือร้อยละ 0.96 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 2,304 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย
พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ องุ่น นาหญา แคนตาลูป และหน่อไม้ฝรั่ง

6) พุ่หญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 37,839 ไร่ หรือร้อยละ 0.98
ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พุ่หญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก
โรงเรือนเลี้ยงสุกร และโรงเรือนร้าง

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 10,134 ไร่ หรือร้อยละ 0.25 ของเนื้อที่
จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่เพาะเลี้ยงปลา สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์ผสม สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์ร้าง
สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง และฟาร์มจระเข้ เลี้ยงกันมากในเขตอำเภอเมืองลพบุรี อำเภอท่าม่วง และอำเภอ
บ้านหมี่

8) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม (A0) มีเนื้อที่ 924 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่
จังหวัด พบบริเวณอำเภอพัฒนานิคม

2.2.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 622,930 ไร่ หรือร้อยละ 16.09 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย
 1) ป่าผลัดใบ (F2) มีเนื้อที่ 599,112 ไร่ หรือร้อยละ 15.47 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากบริเวณอำเภอสระโบสถ์ อำเภอลำสนธิและอำเภอลำสนธิ

2) ป่าไม่ผลัดใบ (F1) มีเนื้อที่ 20,753 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ป่าปลูก (F5) มีเนื้อที่ 3,065 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด

2.2.4 พื้นทีน้ำ (W) มีเนื้อที่ 204,739 ไร่ หรือร้อยละ 5.29 ของเนื้อที่จังหวัด สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ แหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) มีเนื้อที่ 48,172 ไร่ หรือร้อยละ 1.25 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลองมีเนื้อที่ 44,435 ไร่ หรือร้อยละ 1.15 ของเนื้อที่จังหวัด และหนอง บึง ทะเลสาบ มีเนื้อที่ 3,737 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2)) มีเนื้อที่ 156,117 ไร่ หรือร้อยละ 14.04 ของเนื้อที่จังหวัดอ่างเก็บน้ำมีเนื้อที่ 110,069 ไร่ หรือร้อยละ 2.84 ของเนื้อที่จังหวัด มี คลองชลประทาน มีเนื้อที่ 19,271 ไร่ หรือร้อยละ 0.51 ของเนื้อที่จังหวัด และบ่อน้ำในไร่นา มีเนื้อที่ 26,777 ไร่ หรือร้อยละ 0.69 ของเนื้อที่จังหวัด

2.2.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 66,237 ไร่ หรือ ร้อยละ 1.73 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ ประกอบด้วย ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ ป่าละเมาะที่มีไม้พุ่ม ไม้ยืนต้นขึ้นรก ป่าชายแม่น้ำลำคลอง พื้นที่ลุ่มที่มีน้ำท่วมขังตลอดปี เหมืองและบ่อขุดที่เลิกกิจการแล้ว บ่อทราย บ่อดิน พื้นที่กองวัสดุ พื้นที่ถม และที่ทิ้งขยะ

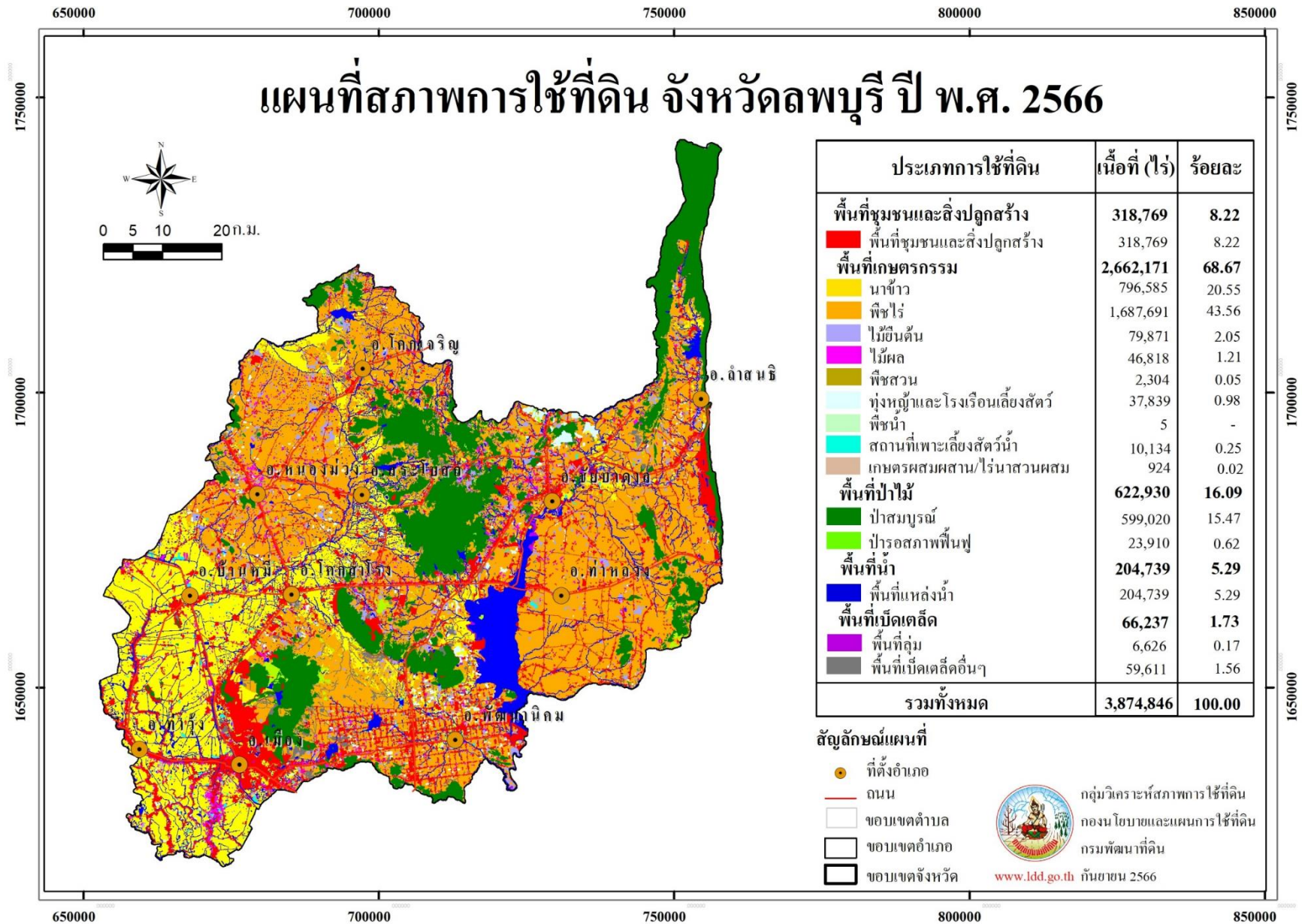
1) ทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ (M1) มีเนื้อที่ 48,083 ไร่ หรือร้อยละ 1.35 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอพัฒนานิคม อำเภอลำสนธิ และอำเภอสระโบสถ์

2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 6,626 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอเมืองลพบุรี อำเภอพัฒนานิคม และอำเภอโคกเจริญ

3) เหมืองแร่ บ่อขุด (M3) มีเนื้อที่ 9,828 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่ พบที่อำเภอ สระโบสถ์ อำเภอท่าหลวง อำเภอหนองม่วง และอำเภอบ้านหมี่

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (M4) มีเนื้อที่ 1,478 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอเมืองลพบุรี อำเภอลำสนธิ และอำเภอสระโบสถ์

5) ที่ทิ้งขยะ (M7) มีเนื้อที่ 222 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

ภาพที่ 2 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดลพบุรี ปี พ.ศ. 2566

ตารางที่ 2 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดลพบุรี ปี พ.ศ. 2566

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	318,769	8.22
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	29,347	0.76
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	1,359	0.04
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	150,753	3.89
U300	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ว่าง	25	-
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	81,631	2.11
U403	สถานีขนส่ง	24	-
U405	ถนน	19,802	0.51
U406	ทางรถไฟ	1,301	0.03
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	61	-
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	24,454	0.63
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	4,670	0.12
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	1,267	0.03
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	1,732	0.04
U603	สุสาน ป่าช้า	132	-
U605	สถานีบริการน้ำมัน	445	0.01
U701	สนามกอล์ฟ	1,766	0.05
A	พื้นที่เกษตรกรรม	2,662,171	68.67
A1	พื้นที่นา	796,585	20.55
A100	นาร้าง	5,812	0.15
A101	นาข้าว	789,165	20.37
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	93	-
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	73	-
A101+A208	นาข้าว+ถั่วเขียว	44	-
A101+A215	นาข้าว+งา	543	0.01
A101+A220	นาข้าว+แตงโม	172	-
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	21	-

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A101+A512	นาข้าว+แคนตาลูป	442	0.01
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	220	0.01
A2	พืชไร่	1,687,691	43.56
A200	ไร่ร้าง	4,812	0.12
A201	พืชไร่ผสม	21,952	0.57
A202	ข้าวโพด	201,727	5.21
A202+A210	ข้าวโพด+ถั่วลิสง	6	-
A202+A213	ข้าวโพด+ข้าวฟ่าง	18	-
A202+A215	ข้าวโพด+ละหุ่ง	74	-
A202+A228	ข้าวโพด+ทานตะวัน	2,274	0.06
A202+A502	ข้าวโพด+พืชผัก	71	-
A203	อ้อย	1,021,505	26.36
A203+A210	อ้อย+ถั่วลิสง	29	-
A204	มันสำปะหลัง	427,139	11.02
A204+A502	มันสำปะหลัง+พืชผัก	19	-
A208	ถั่วเขียว	318	0.01
A213	ข้าวฟ่าง	130	-
A213+A228	ข้าวฟ่าง+ทานตะวัน	186	0.01
A215	งา	580	0.02
A218	มันแกว	190	0.01
A219	มันเทศ	375	0.01
A220	แตงโม	52	-
A220+A228	แตงโม+ทานตะวัน	6,107	0.16
A227	ปอสา	31	-
A228	ทานตะวัน	36	-
A229	พริก	60	-

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A3	ไม้ยืนต้น	79,871	2.05
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	485	0.01
A301	ไม้ยืนต้นผสม	28,429	0.73
A302	ยางพารา	2,393	0.06
A303	ปาล์มน้ำมัน	4,277	0.11
A304	ยูคาลิปตัส	23,984	0.62
A305	สัก	13,812	0.36
A306	สะเดา	240	0.01
A307	สนประดิพัทธ์	166	-
A308	กระถิน	5,073	0.13
A314	หม่อน	71	-
A315	ไม้ปลูกเพื่อการค้า	766	0.02
A316	นุ่น	5	-
A317	หมาก	109	-
A323	ตะกู	61	-
A4	ไม้ผล	46,818	1.21
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	20	-
A401	ไม้ผลผสม	30,758	0.79
A402	ส้ม	50	-
A403	ทุเรียน	32	-
A404	เงาะ	2	-
A405	มะพร้าว	1,801	0.05
A407	มะม่วง	7,759	0.20
A408	มะม่วงหิมพานต์	14	-
A409	พุทรา	31	-
A410	น้อยหน่า	133	-
A411	กล้วย	1,904	0.05

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A412	มะขาม	563	0.02
A413	ลำไย	152	-
A414	ฝรั่ง	87	-
A415	มะละกอ	631	0.02
A416	ขนุน	444	0.01
A417	กระท้อน	90	-
A419	มังคุด	5	-
A422	มะนาว	570	0.02
A424	มะขามเทศ	1,525	0.04
A426	แก้วมังกร	4	-
A427	ส้มโอ	10	-
A428	ละมุด	227	0.01
A429	มะปราง มะยงชิด	6	-
A5	พืชสวน	2,304	0.05
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	27	-
A501	พืชสวนผสม	81	-
A502	พืชผัก	1,122	0.03
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	557	0.01
A504	องุ่น	107	-
A509	พืชสมุนไพร	28	-
A510	นาหญ้า	74	-
A512	แคนตาลูป	264	0.01
A514	หน่อไม้ฝรั่ง	44	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	37,839	0.98
A700	โรงเรือนร้าง	243	0.01
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	1,691	0.04

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A702	โรงเรียนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	4,008	0.10
A703	โรงเรียนเลี้ยงสัตว์ปีก	30,092	0.78
A704	โรงเรียนเลี้ยงสุกร	1,805	0.05
A8	พืชน้ำ	5	-
A803	บัว	2	-
A806	ผักบุ้ง	3	-
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	10,134	0.25
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	509	0.01
A901	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม	452	0.01
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	8,891	0.23
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	94	-
A904	สถานที่เพาะเลี้ยงปู หอย	163	-
A905	ฟาร์มจระเข้	25	-
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	924	0.02
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	924	0.02
F	พื้นที่ป่าไม้	622,930	16.09
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	20,753	0.54
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	23,910	0.62
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	575,202	14.85
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	3,065	0.08
W	พื้นที่น้ำ	204,739	5.29
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	44,435	1.15
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	3,737	0.10
W201	อ่างเก็บน้ำ	110,069	2.84
W202	บ่อน้ำในไร่นา	26,777	0.69
W203	คลองชลประทาน	19,721	0.51
M405	พื้นที่ถม	1,739	0.04

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	66,237	1.73
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	1,405	0.04
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	46,678	1.21
M201	พื้นที่ลุ่ม	6,626	0.17
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	407	0.01
M301	เหมืองแร่	3,853	0.10
M302	บ่อลูกรัง	370	0.01
M303	บ่อทราย	622	0.02
M304	บ่อดิน	4,576	0.12
M401	พื้นที่กองวัสดุ	124	-
M405	พื้นที่ถม	1,354	0.04
M701	ที่ทิ้งขยะ	222	0.01
รวมทั้งหมด		3,874,846	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.3 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี ปี พ.ศ. 2566

จังหวัดสิงห์บุรี มีเนื้อที่ทั้งหมด 514,049 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินได้ออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 88,177 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.16 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 386,659 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 75.22 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 30 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 32,159 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.26 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 7,024 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.35 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภท มีรายละเอียด (ภาพที่ 3 และตารางที่ 3) ดังนี้

2.3.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 88,177 ไร่ หรือร้อยละ 17.66 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้านบนพื้นราบ หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สถานิชนสงฆ์ ถนน นิคมอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสนามกอล์ฟ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 2,611 ไร่ หรือร้อยละ 0.51 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ อำเภอเมืองสิงห์บุรี อำเภอบางระจัน อำเภอค่ายบางระจัน อำเภอท่าช้าง อำเภอพรหมบุรี และอำเภออินทร์บุรี

2) หมู่บ้าน (U2) มีเนื้อที่ 57,865 ไร่ หรือร้อยละ 11.26 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบ มีเนื้อที่ 57,714 ไร่ หรือร้อยละ 11.23 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ที่อยู่อาศัยของประชาชนเป็นแหล่งชุมชนใหญ่ ๆ บริเวณบ้านมักจะมีปลูกไม้ผลชนิดต่าง ๆ พืชผัก หรือมีไม้ยืนต้นดั้งเดิมอยู่ และหมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง มีเนื้อที่ 151 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 8,864 ไร่ หรือร้อยละ 1.73 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ มีเนื้อที่ 8,844 ไร่ หรือร้อยละ 1.72 ของเนื้อที่จังหวัด เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล สถานีอนามัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงพยาบาล โรงเรียน และวัดต่าง ๆ โดยวัดที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ วัดพระนอนจักรสีห์วรวิหาร วัดพิบูลทอง และวัดโพธิ์เก้าต้น เป็นต้น และสถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ไร่ มีเนื้อที่ 20 ไร่ หรือร้อยละ 1.73 ของเนื้อที่จังหวัด

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 8,159 ไร่ หรือร้อยละ 1.59 ของเนื้อที่จังหวัด เส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่ สถานีขนส่ง มีเนื้อที่ 31 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด และถนน มีเนื้อที่ 8,128 ไร่ หรือร้อยละ 1.58 ของเนื้อที่จังหวัด

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 8,957 ไร่ หรือร้อยละ 1.74 ประกอบด้วย นิคมอุตสาหกรรม มีเนื้อที่ 1,350 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สวนอุตสาหกรรมอินทรา โรงงานอุตสาหกรรม มีเนื้อที่ 7,242 ไร่ หรือร้อยละ 1.41 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงงานน้ำตาล บริษัท น้ำตาลมิตรผล สิงห์บุรี โรงสีข้าว และบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร มีเนื้อที่ 221 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่อุตสาหกรรมไร่ มีเนื้อที่ 144 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

6) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 1,691 ไร่ หรือร้อยละ 0.32 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีเนื้อที่ 989 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่จังหวัด รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ มีเนื้อที่ 226 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด สุสาน ป่าช้า มีเนื้อที่ 31 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด สถานีบริการน้ำมัน มีเนื้อที่ 377 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด และสถานที่ร้าง มีเนื้อที่ 68 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

7) สนามกอล์ฟ (U7) มีเนื้อที่ 30 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

2.3.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 386,659 ไร่ หรือร้อยละ 75.22 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน พืชไร่และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พืชไร่ สถานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 324,956 ไร่ หรือร้อยละ 63.20 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุด ในพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด ประกอบด้วย นาข้าว มีเนื้อที่ 321,915 ไร่ หรือร้อยละ 62.62 ของเนื้อที่จังหวัด นาไร่ มีเนื้อที่ 2,109 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของเนื้อที่จังหวัด และยังมีพื้นที่นาที่มีการปลูกพืชตามหลังการทำนา เช่น ข้าวโพด ถั่วเขียว ถั่วลิสง แดงโม เผือก และพืชผัก เป็นต้น มีเนื้อที่ 932 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบนาข้าวปลูกมากที่อำเภออินทร์บุรี อำเภอบางระจัน และอำเภอเมืองสิงห์บุรี

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 40,217 ไร่ หรือร้อยละ 7.82 ของเนื้อที่จังหวัด พืชไร่ที่สำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัด ได้แก่ อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 39,998 ไร่ หรือร้อยละ 7.78 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอบางระจัน อำเภอด่านช้าง และอำเภอเมืองสิงห์บุรี นอกจากนี้ ยังพบ ข้าวโพด มีเนื้อที่ 108 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด และไร่ร้าง มีเนื้อที่ 111 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 1,515 ไร่ หรือร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ยืนต้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัด ได้แก่ ไม้ยืนต้นผสม ยูคาลิปตัส จามจุรี และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ไม้ยืนต้นผสม (A301) มีเนื้อที่ 699 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภออินทร์บุรี อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอบางระจัน

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 338 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอเมืองสิงห์บุรี อำเภอบางระจัน และอำเภอพรหมบุรี

(3) จามจุรี (A318) มีเนื้อที่ 173 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภออินทร์บุรี อำเภอพรหมบุรี และอำเภอเมืองสิงห์บุรี

(4) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ ได้แก่ ปาล์ม น้ำมัน สัก กระจับปี่ ไม้ปลูกเพื่อการค้า ดินเบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 274 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด และไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 31 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 13,036 ไร่ หรือร้อยละ 2.55 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ผลที่สำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัด ได้แก่ ไม้ผลผสม กล้วย มะม่วง มะพร้าว และไม้ผลอื่น ๆ

(1) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 6,594 ไร่ หรือร้อยละ 1.28 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอบางระจัน อำเภอท่าช้าง และอำเภอเมืองสิงห์บุรี

(2) กล้วย (A411) มีเนื้อที่ 2,310 ไร่ หรือร้อยละ 0.45 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอบางระจัน อำเภอพรหมบุรี และอินทร์บุรี

(3) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 2,057 ไร่ หรือร้อยละ 0.40 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอบางระจัน อำเภอค่ายบางระจัน และอำเภอพรหมบุรี

(4) มะพร้าว (A405) มีเนื้อที่ 532 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอบางระจัน อำเภอค่ายบางระจัน และอำเภอเมืองสิงห์บุรี

(5) ไม้ผลอื่น ๆ ได้แก่ ส้ม ทุเรียน พุทรา มะขาม ฝรั่ง มะละกอ ขนุน กระท้อน ชมพู่มะนาว มะขามเทศ ส้มโอ มะปราง มะยงชิด มีเนื้อที่ 587 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด และไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 785 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 1,800 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของเนื้อที่จังหวัด พืชสวนที่สำคัญ ได้แก่ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ นาหญ้า และพืชสวนอื่น ๆ

(1) พืชผัก (A502) มีเนื้อที่ 1,081 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอค่ายบางระจัน อำเภออินทร์บุรี และอำเภอบางระจัน

(2) ไม้ดอกไม้ประดับ (A503) มีเนื้อที่ 387 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอบางระจัน อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอค่ายบางระจัน พืชที่ปลูก เช่น ไม้ล้อม ปาล์มประดับ ต้นตาล เป็นต้น

(3) นาหญ้า (A510) มีเนื้อที่ 172 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกที่อำเภอค่ายบางระจัน และอำเภอบางระจัน

(4) พืชสวนอื่น ๆ ได้แก่ พืชสมุนไพร (กระท่อม) และแคนตาลูป มีเนื้อที่ 38 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด และพืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 122 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

6) พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 2,143 ไร่ หรือร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่จังหวัด ที่สำคัญได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสุกร มีเนื้อที่ 917 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่จังหวัด โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก มีเนื้อที่ 823 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่จังหวัด พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 182 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด นอกจากนี้ยังพบ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า มีเนื้อที่ 51 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด และโรงเรือนร้าง มีเนื้อที่ 170 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

7) พืชน้ำ (A8) มีเนื้อที่ 186 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ บัว มีเนื้อที่ 152 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบที่อำเภอพรหมบุรี อำเภอบางระจัน และอำเภอเมืองสิงห์บุรี และพืชน้ำร้าง มีเนื้อที่ 34 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 2,142 ไร่ หรือร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่จังหวัดได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา มีเนื้อที่ 1,785 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภออินทร์บุรี อำเภอบางระจัน และอำเภอเมืองสิงห์บุรี และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง มีเนื้อที่ 357 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด

9) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม (A0) มีเนื้อที่ 664 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกพืชหรือการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ชนิดอยู่ในพื้นที่เดียวกัน การทำโคกหนองนาโมเดล พบมากที่อำเภออินทร์บุรี อำเภอท่าช้าง และอำเภอพรหมบุรี

2.3.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 30 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นป่าปลูกสมบูรณ์ พบที่อำเภอค่ายบางระจัน

2.3.4 พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 32,159 ไร่ หรือร้อยละ 6.26 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) มีเนื้อที่ 16,338 ไร่ หรือร้อยละ 3.18 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง มีเนื้อที่ 14,563 ไร่ หรือร้อยละ 2.83 ของเนื้อที่จังหวัด แม่น้ำสายหลักที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา และหนอง บึง ทะเลสาบ มีเนื้อที่ 1,775 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของเนื้อที่จังหวัด

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) มีเนื้อที่ 15,821 ไร่ หรือร้อยละ 3.08 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย อ่างเก็บน้ำ มีเนื้อที่ 575 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด บ่อน้ำในไร่นา มีเนื้อที่ 5,268 ไร่ หรือร้อยละ 1.03 ของเนื้อที่จังหวัด และคลองชลประทาน มีเนื้อที่ 9,978 ไร่ หรือร้อยละ 1.94 ของเนื้อที่จังหวัด

2.3.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 7,024 ไร่ หรือร้อยละ 1.35 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พุ่มหญ้าและไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองแร่ บ่อขุด พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ และที่ทิ้งขยะ

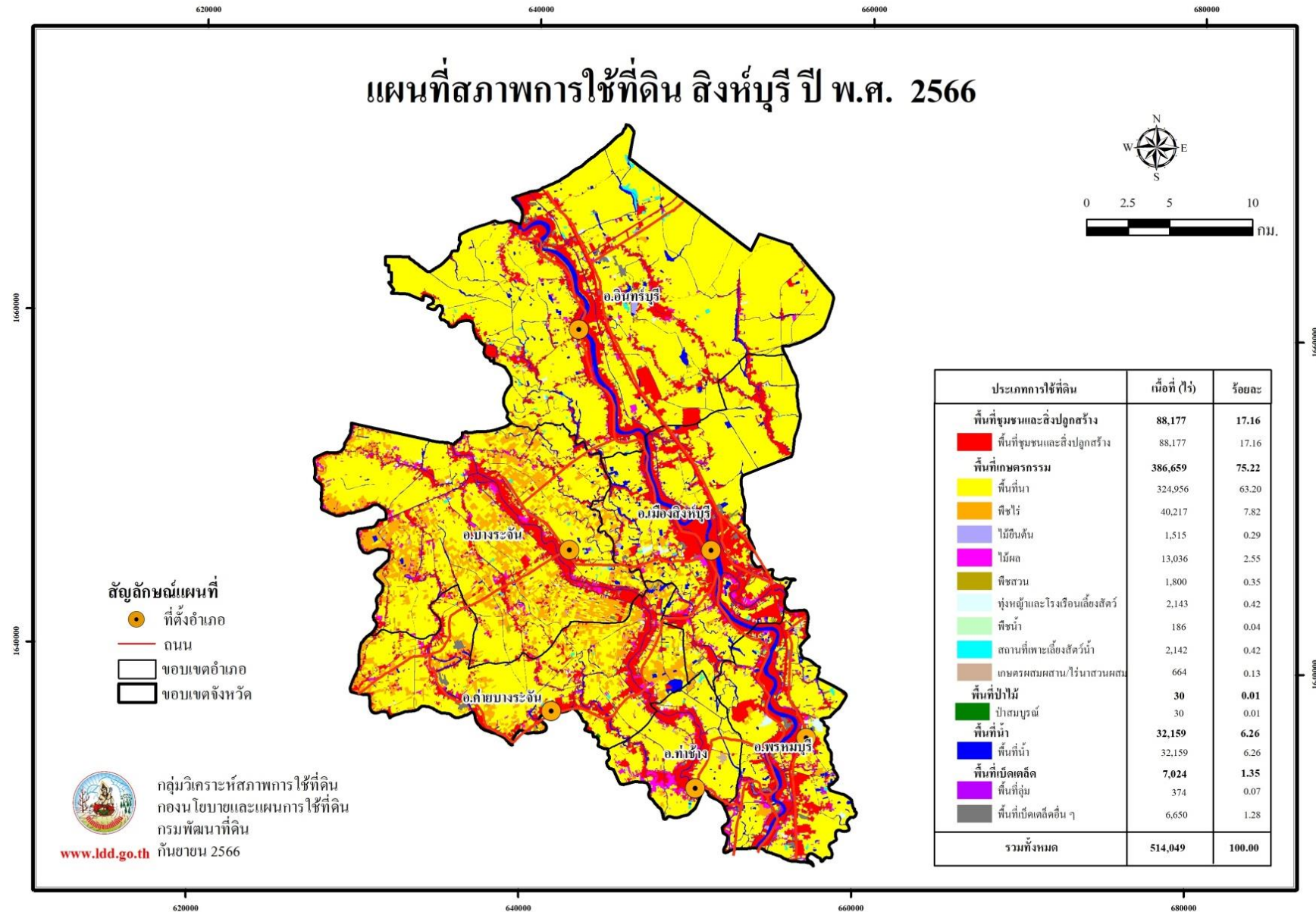
1) พุ่มหญ้าและไม้ละเมาะ (M1) มีเนื้อที่ 3,519 ไร่ หรือร้อยละ 0.68 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นพุ่มหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ มีเนื้อที่ 2,886 ไร่ หรือร้อยละ 0.56 ของเนื้อที่จังหวัด อำเภออินทร์บุรี อำเภอพรหมบุรี และอำเภอเมืองสิงห์บุรี นอกจากนี้ยังพบ พุ่มหญ้าธรรมชาติ มีเนื้อที่ 633 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด

2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 374 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอพรหมบุรี อำเภออินทร์บุรี และอำเภอบางระจัน

3) เหมืองแร่ บ่อขุด (M3) มีเนื้อที่ 1,077 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่บ่อทราย มีเนื้อที่ 943 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่จังหวัด พบที่อำเภอค่ายบางระจัน อำเภออินทร์บุรี อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอพรหมบุรี นอกจากนี้ยังพบ บ่อดิน มีเนื้อที่ 68 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด และเหมืองเก่า บ่อขุดเก่า มีเนื้อที่ 66 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (M4) มีเนื้อที่ 2,006 ไร่ หรือร้อยละ 0.39 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่พื้นที่ถม มีเนื้อที่ 1,859 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอพรหมบุรี อำเภออินทร์บุรี และอำเภอเมืองสิงห์บุรี นอกจากนี้ยังพบ พื้นที่กองวัสดุ มีเนื้อที่ 147 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

5) ที่ทิ้งขยะ (M7) มีเนื้อที่ 48 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

ภาพที่ 3 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี ปี พ.ศ. 2566

ตารางที่ 3 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี ปี พ.ศ. 2566

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	88,177	17.16
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	2,611	0.51
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	151	0.03
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	57,714	11.23
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ร้าง	20	0.01
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	8,844	1.72
U403	สถานีขนส่ง	31	0.01
U405	ถนน	8,128	1.58
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	144	0.03
U501	นิคมอุตสาหกรรม	1,350	0.26
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	7,242	1.41
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	221	0.04
U600	สถานที่ร้าง	68	0.01
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	989	0.19
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	226	0.04
U603	สุสาน ป่าช้า	31	0.01
U605	สถานีบริการน้ำมัน	377	0.07
U701	สนามกอล์ฟ	30	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	386,659	75.22
A1	พื้นที่นา	324,956	63.20
A100	นาร้าง	2,109	0.41
A101	นาข้าว	321,915	62.62
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	136	0.03
A101+A208	นาข้าว+ถั่วเขียว	20	-
A101+A210	นาข้าว+ถั่วลิสง	717	0.14
A101+A220	นาข้าว+แตงโม	13	-
A101+A236	นาข้าว+เผือก	25	-

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	21	-
A2	พืชไร่	40,217	7.82
A200	ไร่อ้อย	111	0.02
A202	ข้าวโพด	108	0.02
A203	อ้อย	39,998	7.78
A3	ไม้ยืนต้น	1,515	0.29
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	31	0.01
A301	ไม้ยืนต้นผสม	699	0.13
A303	ปาล์มน้ำมัน	31	0.01
A304	ยูคาลิปตัส	338	0.07
A305	สัก	57	0.01
A308	กระถิน	14	-
A315	ไม้ปลูกเพื่อการค้า	115	0.02
A318	จามจุรี	173	0.03
A319	ตีนเป็ด	36	0.01
A323	ตะกู	21	-
A4	ไม้ผล	13,036	2.55
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	785	0.15
A401	ไม้ผลผสม	6,594	1.28
A402	ส้ม	45	0.01
A403	ทุเรียน	26	0.01
A405	มะพร้าว	532	0.10
A407	มะม่วง	2,057	0.40
A409	พุทรา	19	-
A411	กล้วย	2,310	0.45
A412	มะขาม	34	0.01
A414	ฝรั่ง	54	0.01

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A415	มะละกอ	37	0.01
A416	ขนุน	11	-
A417	กระท้อน	78	0.02
A418	ชมพู	34	0.01
A422	มะนาว	186	0.04
A424	มะขามเทศ	63	0.01
A427	ส้มโอ	139	0.03
A429	มะปราง มะยงชิด	32	0.01
A5	พืชสวน	1,800	0.35
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	122	0.02
A502	พืชผัก	1,081	0.21
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	387	0.08
A509	พืชสมุนไพร	27	0.01
A510	นาหญ้า	172	0.03
A512	แคนตาลูป	11	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	2,143	0.42
A700	โรงเรือนร้าง	170	0.03
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	182	0.04
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	51	0.01
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	823	0.16
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	917	0.18
A8	พืชน้ำ	186	0.04
A800	พืชน้ำร้าง	34	0.01
A803	บัว	152	0.03
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	2,142	0.42
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	357	0.07
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	1,785	0.35

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	664	0.13
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	664	0.13
F	พื้นที่ป่าไม้	30	0.01
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	30	0.01
W	พื้นที่น้ำ	32,159	6.26
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	14,563	2.83
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	1,775	0.35
W201	อ่างเก็บน้ำ	575	0.11
W202	บ่อน้ำในไร่นา	5,268	1.03
W203	คลองชลประทาน	9,978	1.94
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	7,024	1.35
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	633	0.12
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	2,886	0.56
M201	พื้นที่ลุ่ม	374	0.07
M301	เหมืองแร่	66	0.01
M303	บ่อทราย	943	0.18
M304	บ่อดิน	68	0.01
M401	พื้นที่กองวัสดุ	147	0.03
M405	พื้นที่ถม	1,859	0.36
M701	ที่ทิ้งขยะ	48	0.01
รวมทั้งหมด		514,049	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.4 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี พ.ศ. 2566

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีเนื้อที่ทั้งหมด 4,341,716 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินได้ออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 312,034 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.19 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 3,100,273 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 71.40 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 526,958 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.14 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 292,533 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.74 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 109,918 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.53 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภทมีรายละเอียด (ภาพที่ 4 และ ตารางที่ 4) ดังนี้

2.4.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 312,034 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.19 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ราง สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สนามบิน สถานีขนส่ง ท่าเรือ ถนน พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่ร้าง สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสนามกอล์ฟ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 31,184 ไร่ หรือร้อยละ 0.72 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย 18 อำเภอ คือ อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอหนองกุงศรี อำเภอยางตลาด อำเภอกำแพง อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสมเด็จ อำเภอท่าคันโท อำเภอกมลาไสย อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอห้วยเม็ก อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอนามน อำเภอดอนจานอำเภอเขาวง อำเภอนาคู อำเภอฆ้องชัย และอำเภอร่องคำ

2) หมู่บ้าน (U2) มีเนื้อที่ 200,354 ไร่ หรือร้อยละ 4.62 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัย กระจายอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 43,687 ไร่ หรือร้อยละ 1.01 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พิพิธภัณฑสถานสิรินธร วัด สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ราง

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 15,557 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่จังหวัด สถานีคมนาคมที่สำคัญได้แก่ ถนน สนามบิน ท่าเรือ และสถานีขนส่ง

5) พื้นที่อุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 16,587 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมมีเนื้อที่ 13,184 ไร่ หรือร้อยละ 0.30 ของเนื้อที่จังหวัด ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร มีเนื้อที่ 3,189 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด โรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ โรงงานน้ำตาล โรงงานแปงมัน และโรงสีข้าวขนาดใหญ่

6) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 2,855 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สุสาน ป่าช้า รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สถานีบริการน้ำมัน และสถานที่ร้าง

7) สนามกอล์ฟ (U7) มีเนื้อที่ 1,810 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ และอำเภอยางตลาด

2.4.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 3,100,273 ไร่ หรือร้อยละ 71.40 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน พืชไร่ เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พืชน้ำ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 1,503,842 ไร่ หรือร้อยละ 34.65 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาข้าว มีเนื้อที่ 1,467,379 ไร่ หรือร้อยละ 33.80 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกในทุกอำเภอ พบพื้นที่ปลูกข้าว มากที่สุดที่อำเภอยางตลาด อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ และอำเภอกุฉินารายณ์ นอกจากนี้ ยังมีการปลูกข้าว ตามด้วยพืชหลังนาต่าง ๆ ได้แก่ มันสำปะหลัง พืชผัก ข้าวโพด ถั่วลิสง ยาสูบ และแตงโม มีเนื้อที่ 8,433 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่จังหวัด รวมถึงพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และปลูกข้าวในฤดูแล้ง 6,405 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด นอกจากนี้ยังพบพื้นที่นาร้าง คือ พื้นที่นาข้าว ที่ไม่มีการทำนา ติดต่อกันเกิน 3 ปี แต่ยังคงเห็นร่องรอยของคันนาอยู่ มีเนื้อที่ 21,504 ไร่ หรือร้อยละ 0.50 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอยางตลาด และอำเภอกุฉินารายณ์

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 1,106,302 ไร่ หรือร้อยละ 25.48 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีพืชไร่ ที่สำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง และอ้อย

(1) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่รวม 573,644 ไร่ หรือร้อยละ 13.21 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกอำเภอ พบมากในอำเภอหนองกุงศรี อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ และอำเภอท่าคันโท

(2) อ้อย (A203) มีเนื้อที่รวม 514,057 ไร่ หรือร้อยละ 11.84 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกอำเภอ พบมากในอำเภอหนองกุงศรี อำเภอห้วยเม็ก อำเภอสามชัย และอำเภอท่าคันโท

(3) พืชไร่อื่น ๆ ได้แก่ ข้าวโพด ถั่วลิสง แตงโม พริก พืชไร่ผสม และไร่ร้าง มีเนื้อที่ 18,601 ไร่ หรือร้อยละ 0.43 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่รวม 348,755 ไร่ หรือร้อยละ 8.02 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมี ไม้ยืนต้นที่สำคัญ คือ ยางพารา ยูคาลิปตัส และปาล์มน้ำมัน

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 263,983 ไร่ หรือร้อยละ 6.08 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกอำเภอ พบมากในอำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอหนองกุงศรี อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ และ อำเภอดอนจาน

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 60,361 ไร่ หรือร้อยละ 1.39 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกอำเภอ พบมากในอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอสมเด็จ

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 9,505 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวเกือบทุกอำเภอ พบมากในอำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอหนองกุงศรี อำเภอคำม่วง และ อำเภอห้วยผึ้ง

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 49,469 ไร่ หรือร้อยละ 1.14 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีไม้ผลที่ สำคัญ ได้แก่ มะม่วง และพุทรา

(1) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 34,495 ไร่ หรือร้อยละ 0.80 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกอำเภอ ปลูกมากในอำเภอหนองกุงศรี อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ และอำเภอสามชัย พันธุ์มะม่วงที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์มหาชนกและน้ำดอกไม้ โดยมะม่วงพันธุ์มหาชนกที่ปลูกในพื้นที่ อำเภอหนองกุงศรีนั้นมีลักษณะเฉพาะ ผลมีแก้มแหลมสีเขียวแดงจัด เนื้อแน่น รสชาติหวานอมเปรี้ยว

มีกลิ่นหอม อร่อย เป็นที่นิยมของผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยเฉพาะชาวญี่ปุ่น อยู่ระหว่าง
ดำเนินการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

(2) พุทรา (A409) มีเนื้อที่ 4,572 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด
ปลูกในเกือบทุกอำเภอ พบมากในอำเภอดำม่วง และอำเภอสสามชัย ซึ่งเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญของ
พุทรานมบ้านโพธิ์ มีลักษณะเปลือกบางสีเขียวอ่อน เนื้อขาว ฉ่ำน้ำ กรอบ รสชาติหวาน ซึ่งเกิดจากการ
บำรุงต้นด้วยน้ำนมและปลูกในมุ้งตาข่าย ขนาดผลมีทั้งผลใหญ่ (ลูกโป๊) และผลเล็ก (ลูกแก้ว) จึงได้รับ
เครื่องหมายมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา

(3) ไม้ผลอื่น ๆ พบมีการปลูกกระจายในทุกอำเภอ ได้แก่ ไม้ผลผสม มะพร้าว
ทุเรียน กัลยัม มะขาม ลำไย ฝรั่ง มะนาว น้อยหน่า แก้วมังกร มะละกอ เงาะ มะม่วงหิมพานต์ ส้มโอ
มะขามเทศ ลิ้นจี่ และไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 10,402 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 3,157 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย
พืชผัก หวาย เห็ด ไม้ดอกไม้ประดับ แคนตาลูป พืชสมุนไพร หน่อไม้ฝรั่ง พืชสวนผสม และพืชสวนร้าง/
เสื่อมโทรม พบมีการปลูกกระจายในทุกอำเภอ

6) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 55,546 ไร่ หรือร้อยละ 1.28
ของเนื้อที่จังหวัด โดยประเภทการใช้ที่ดินทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญ ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงโค
กระบือ และม้า ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์อื่น ๆ

(1) โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า (A702) มีเนื้อที่ 43,222 ไร่ หรือร้อยละ
1.00 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอยางตลาด อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ และอำเภอหนองกุงศรี
ประเภทการเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญได้แก่ โคเนื้อ กระบือ และโคนม

(2) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (A701) มีเนื้อที่ 11,464 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่
จังหวัด พบมากในอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอสมเด็จ อำเภอยางตลาด และอำเภอหนองกุงศรี

(3) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์อื่น ๆ มีเนื้อที่ 860 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด
พบกระจายตัวในเกือบทุกอำเภอ พบมากในอำเภอสหัสขันธ์ ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก (A703) และ
โรงเรือนเลี้ยงสุกร (A704) และโรงเรือนร้าง (A700) การเลี้ยงสัตว์ปีกที่สำคัญได้แก่ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และ
เป็ดไข่

7) พืชน้ำ (A8) มีเนื้อที่ 62 ไร่ ได้แก่ บัว (A803) ผักบุ้ง (A806) และผักกะเฉด (A807)
พบในอำเภอยางตลาดและอำเภอเมืองกาฬสินธุ์

8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 25,387 ไร่ หรือร้อยละ 0.58 ของเนื้อที่
จังหวัด สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สำคัญ ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง และสถานที่เพาะเลี้ยงปลา

(1) สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง (A903) มีเนื้อที่ 14,209 ไร่ หรือร้อยละ 0.33 ของ
เนื้อที่จังหวัด พบมากในพื้นที่อำเภอยางตลาด อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอห้วยเม็ก และอำเภอ
หนองกุงศรี

(2) สถานที่เพาะเลี้ยงปลา (A902) มีเนื้อที่ 9,082 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของ
เนื้อที่จังหวัด กระจายตัวในเกือบทุกอำเภอ พบมากในอำเภอยางตลาด และอำเภอเมืองกาฬสินธุ์

(3) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอื่น ๆ มีเนื้อที่ 2,096 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง พบมากที่สุดในพื้นที่อำเภอขามเฒ่า สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม และสถานที่เพาะปลูก หอย พบในอำเภอสหชัยสิทธิ์ อำเภอคำม่วง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ และอำเภอสมเด็จ

9) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม (A0) คือพื้นที่ที่มีการทำการเกษตรมากกว่า 2 ประเภทในพื้นที่เดียวกัน มีเนื้อที่ 7,753 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายตัวในเกือบทุกอำเภอ พบมากในอำเภอสมเด็จ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ และอำเภอขามเฒ่า

2.4.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 526,958 ไร่ หรือร้อยละ 12.14 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบไปด้วย ป่าไม่ผลัดใบ ป่าผลัดใบ และป่าปลูก อุทยานแห่งชาติที่สำคัญได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูพานและอุทยานแห่งชาติภูผาเหล็ก

1) ป่าไม่ผลัดใบ (F1) มีเนื้อที่ 48,746 ไร่ หรือร้อยละ 1.12 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายตัวอยู่บริเวณทิศเหนือของจังหวัด อำเภอท่าคันโท อำเภอสมเด็จ และอำเภอคำม่วง ประกอบไปด้วย ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ (F101) มีเนื้อที่ 48,676 ไร่ หรือร้อยละ 1.12 ของเนื้อที่จังหวัด และป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F100) มีเนื้อที่ 70 ไร่

2) ป่าผลัดใบ (F2) มีเนื้อที่ 402,250 ไร่ หรือร้อยละ 9.27 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวอยู่ในทุกอำเภอ และพบมากบริเวณอำเภอสมเด็จ อำเภอคำม่วง และอำเภอห้วยผึ้ง ประกอบไปด้วยป่าผลัดใบสมบูรณ์ (F201) มีเนื้อที่ 357,663 ไร่ หรือร้อยละ 8.24 ของเนื้อที่จังหวัด และป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F200) มีเนื้อที่ 44,587 ไร่ หรือร้อยละ 1.03 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ป่าปลูก (F5) มีเนื้อที่ 75,962 ไร่ หรือร้อยละ 1.75 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูกสมบูรณ์ (F501) มีเนื้อที่ 75,854 ไร่ พบกระจายตัวอยู่ในทุกอำเภอ และป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู (F500) มีเนื้อที่ 108 ไร่

2.4.4 พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 292,533 ไร่ หรือร้อยละ 6.74 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบไปด้วยแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) เช่น แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง และทะเลสาบ มีเนื้อที่ 87,180 ไร่ หรือร้อยละ 2.01 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ ลำน้ำปาว ลำพะยัง และแม่น้ำชี

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) เช่น อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน มีเนื้อที่ 205,353 ไร่ หรือร้อยละ 4.73 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวทั้งจังหวัด โดยมีเขื่อนที่สำคัญได้แก่ เขื่อนลำปาว

2.4.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 109,918 ไร่ หรือร้อยละ 2.53 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบไปด้วยทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองแร่ บ่อขุด พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ และที่ทิ้งขยะ

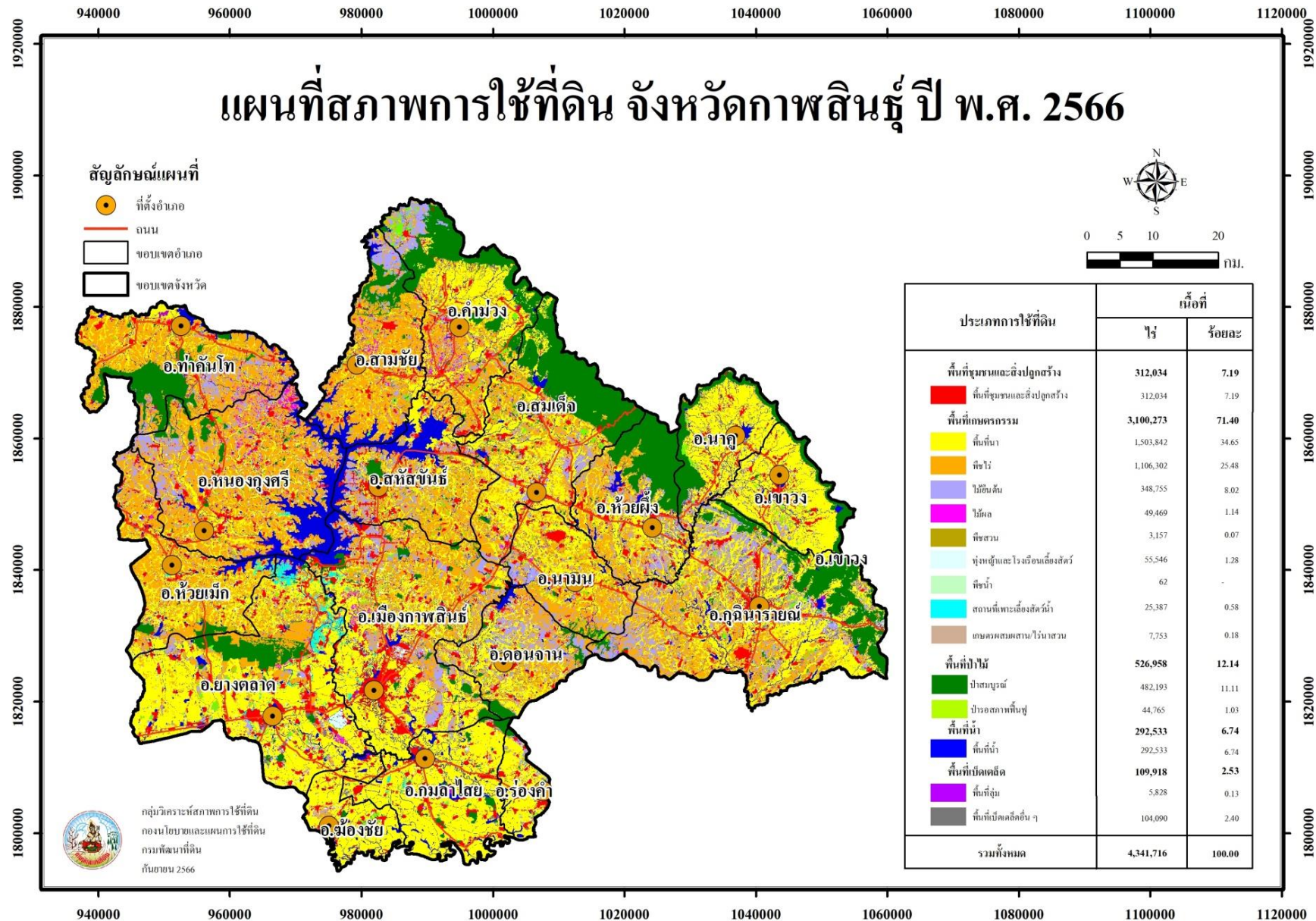
1) ทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ (M1) มีเนื้อที่ 97,750 ไร่

2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 6,279 ไร่

3) เหมืองแร่ บ่อขุด (M3) มีเนื้อที่ 3,976 ไร่

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (M4) มีเนื้อที่ 1,592 ไร่

5) ที่ทิ้งขยะ (M7) มีเนื้อที่ 412 ไร่

ภาพที่ 4 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี พ.ศ. 2566

ตารางที่ 4 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี พ.ศ. 2566

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	312,034	7.19
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	31,184	0.72
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	200,354	4.62
U300	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ไร่	43	-
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	43,644	1.01
U401	สนามบิน	286	0.01
U403	สถานีขนส่ง	13	-
U404	ท่าเรือ	66	-
U405	ถนน	15,192	0.35
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	214	-
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	13,184	0.30
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	3,189	0.07
U600	สถานที่ร้าง	26	-
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	902	0.02
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	706	0.02
U603	สุสาน ป่าช้า	885	0.02
U605	สถานีบริการน้ำมัน	336	0.01
U701	สนามกอล์ฟ	1,810	0.04
A	พื้นที่เกษตรกรรม	3,100,273	71.40
A1	พื้นที่นา	1,503,842	34.65
A100	นาไร่	21,504	0.50
A101	นาข้าว	1,467,379	33.80
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	304	0.01
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	7,191	0.17
A101+A206	นาข้าว+ยาสูบ	51	-
A101+A210	นาข้าว+ถั่วลิสง	118	-
A101+A220	นาข้าว+แตงโม	35	-
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	734	0.02

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M201+A100	พื้นที่ลุ่ม+นาร้าง	121	-
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	6,405	0.15
A2	พืชไร่	1,106,302	25.48
A200	ไร่อ้อย	17,223	0.40
A201	พืชไร่ผสม	67	-
A202	ข้าวโพด	166	-
A203	อ้อย	514,057	11.84
A204	มันสำปะหลัง	573,644	13.21
A210	ถั่วลิสง	99	-
A220	แตงโม	1,031	0.03
A229	พริก	15	-
A3	ไม้ยืนต้น	348,755	8.02
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	5,775	0.13
A301	ไม้ยืนต้นผสม	3,145	0.07
A302	ยางพารา	263,983	6.08
A303	ปาล์มน้ำมัน	9,505	0.22
A304	ยูคาลิปตัส	60,361	1.39
A305	สัก	3,504	0.08
A307	สนประดิพัทธ์	66	-
A308	กระถิน	43	-
A309	ประดู่	1,008	0.02
A314	หม่อน	88	-
A315	ไม้ปลูกเพื่อการค้า	1,207	0.03
A322	กฤษณา	17	-
A323	ตะกู	53	-
A4	ไม้ผล	49,469	1.14
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	892	0.02
A401	ไม้ผลผสม	4,056	0.09

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A403	ทุเรียน	678	0.02
A404	เงาะ	54	-
A405	มะพร้าว	1,374	0.03
A406	ลิ้นจี่	14	-
A407	มะม่วง	34,495	0.80
A408	มะม่วงหิมพานต์	39	-
A409	พุทรา	4,572	0.11
A410	น้อยหน่า	126	-
A411	กล้วย	1,754	0.04
A412	มะขาม	669	0.02
A413	ลำไย	221	0.01
A414	ฝรั่ง	187	-
A415	มะละกอ	58	-
A422	มะนาว	140	-
A424	มะขามเทศ	32	-
A426	แก้วมังกร	76	-
A427	ส้มโอ	32	-
A5	พืชสวน	3,157	0.07
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	57	-
A501	พืชสวนผสม	11	-
A502	พืชผัก	1,865	0.04
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	73	-
A509	พืชสมุนไพร	65	-
A511	หวาย	345	0.01
A512	แคนตาลูป	95	-
A514	หน่อไม้ฝรั่ง	17	-
A515	เห็ด	629	0.02

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	55,546	1.28
A700	โรงเรือนร้าง	65	-
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	11,464	0.26
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	43,222	1.00
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	501	0.01
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	294	0.01
A8	พืชน้ำ	62	-
A803	บัว	21	-
A806	ผักบุ้ง	17	-
A807	ผักกะเฉด	24	-
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	25,387	0.58
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	1,943	0.04
A901	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม	130	-
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	9,082	0.21
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	14,209	0.33
A904	สถานที่เพาะเลี้ยงปู หอย	23	-
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	7,753	0.18
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	7,753	0.18
F	พื้นที่ป่าไม้	526,958	12.14
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	70	-
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	48,676	1.12
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	44,587	1.03
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	357,663	8.24
F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	108	-
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	75,854	1.75
W	พื้นที่น้ำ	292,533	6.74
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	53,906	1.24

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	33,274	0.77
W201	อ่างเก็บน้ำ	151,834	3.50
W202	บ่อน้ำในไร่นา	41,187	0.95
W203	คลองชลประทาน	12,332	0.28
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	109,918	2.53
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	6,428	0.15
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	91,322	2.10
M201	พื้นที่ลุ่ม	5,828	0.13
M201+A203	พื้นที่ลุ่ม+อ้อย	76	-
M201+A204	พื้นที่ลุ่ม+มันสำปะหลัง	217	-
M201+A502	พื้นที่ลุ่ม+พืชผัก	67	-
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	91	-
M302	บ่อลูกรัง	1,064	0.03
M304	บ่อดิน	2,821	0.07
M401	พื้นที่กองวัสดุ	44	-
M402	พื้นที่ดินถล่ม	22	-
M403	ที่หินโผล่	285	0.01
M405	พื้นที่ถม	1,241	0.03
M701	ที่ทิ้งขยะ	412	0.01
รวมทั้งหมด		3,874,846	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.5 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2566

จังหวัดนครราชสีมา มีเนื้อที่ทั้งหมด 12,808,727 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 1,066,533 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.32 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 8,716,469 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 68.05 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 2,177,932 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.00 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 347,422 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.72 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 500,371 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.91 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภท มีรายละเอียด (ภาพที่ 5 และตารางที่ 5) ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 1,066,533 ไร่ หรือร้อยละ 8.32 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้าน สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สถานีคมนาคม พื้นที่อุตสาหกรรม สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ และสนามกอล์ฟ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 73,336 ไร่ หรือร้อยละ 0.57 ของเนื้อที่จังหวัดได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอแก้งสนามนาง อำเภอขามทะเลสอ อำเภอขามสะแกแสง อำเภอดง อำเภอครบุรี อำเภอจักราช อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอชุมพวง อำเภอโชคชัย อำเภอด่านขุนทด อำเภอเทพารักษ์ อำเภอโนนแดง อำเภอโนนไทย อำเภอโนนสูง อำเภอบัวลาย อำเภอบัวใหญ่ อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอประทาย อำเภอปักธงชัย อำเภอปากช่อง อำเภอพระทองคำ อำเภอพิมาย อำเภอเมืองยาง อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอสีคิ้ว อำเภอสีดา อำเภอสูงเนิน อำเภอเสิงสาง อำเภอหนองบุญมาก อำเภอห้วยแถลง มีลักษณะเป็นแหล่งชุมชนหนาแน่นและแหล่งการค้า ประกอบด้วย บ้านเรือน อาคารพาณิชย์ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ และห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

2) หมู่บ้าน (U2) มีเนื้อที่ 610,688 ไร่ หรือร้อยละ 4.77 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย หมู่บ้านบนพื้นที่ราบ (U201) มีเนื้อที่ 609,505 ไร่ หรือร้อยละ 4.76 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ มีการตั้งหมู่บ้านเป็นหย่อมในพื้นที่ราบหรือค่อนข้างราบหรือพื้นที่ดอน และหมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง (U200) มีเนื้อที่ 1,183 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 167,124 ไร่ หรือร้อยละ 1.30 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U301) มีเนื้อที่ 166,787 ไร่ หรือร้อยละ 1.30 ของเนื้อที่จังหวัด เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา สำนักงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน และวัดต่าง ๆ เป็นต้น สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ไร่ (U300) มีเนื้อที่ 337 ไร่

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 35,724 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่จังหวัด เส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่ ถนน ทางรถไฟ สนามบิน (ท่าอากาศยานนครราชสีมา) สถานีขนส่งและสถานีรถไฟ

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 90,268 ไร่ หรือร้อยละ 0.70 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรม (U502) มีเนื้อที่ 72,194 ไร่ หรือร้อยละ 0.56 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงงานน้ำตาล โรงงานแป้งมันสำปะหลัง โรงงานผลิตเกลือ เป็นต้น นิคมอุตสาหกรรม (U501)

มีเนื้อที่ 4,201 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรม เขตอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร (U503) มีเนื้อที่ 12,771 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ลานมัน โรงคัดเมล็ดพันธุ์ข้าว รับซื้อไม้ยูคา เป็นต้น และพื้นที่อุตสาหกรรมร้าง (U500) มีเนื้อที่ 1,102 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงงานทอกระสอบร้าง เป็นต้น

6) สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 78,126 ไร่ หรือร้อยละ 0.61 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (U601) มีเนื้อที่ 23,439 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ค่ายลูกเสือ สวนสัตว์นครราชสีมา สนามกีฬาเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นต้น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ (U602) มีเนื้อที่ 47,377 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 ของเนื้อที่จังหวัด สุสาน ป่าช้า (U603) มีเนื้อที่ 1,874 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด สถานีบริการน้ำมัน (U605) มีเนื้อที่ 2,497 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด และสถานที่ร้าง (U600) 2,939 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ รีสอร์ทร้าง ปั้มน้ำมันร้าง เป็นต้น

7) สนามกอล์ฟ (U7) มีเนื้อที่ 11,267 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 8,716,469 ไร่ หรือร้อยละ 68.05 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน พืชสวน พืชไร่และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ สถานที่เพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน / ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 3,783,743 ไร่ หรือร้อยละ 29.54 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดในพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด ประกอบด้วย นาข้าว (A101) มีเนื้อที่ 3,755,839 ไร่ หรือร้อยละ 29.32 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นข้าวนาปีอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก พบปลูกทุกอำเภอ โดยพบมากที่สุดที่อำเภอ ประทาย อำเภอโนนสูง อำเภอพิมาย อำเภอบัวใหญ่ อำเภอกง และอำเภอโนนไทย และนาข้าวที่ปลูกในพื้นที่ลุ่ม (M201+A101) มีเนื้อที่ 18,222 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบมากที่สุดที่อำเภอ ประทาย อำเภอพิมาย อำเภอเนินสูง และอำเภอชุมพวง และนาร้าง (A100) มีเนื้อที่ 9,682 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบมากที่สุดที่อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอโนนสูง และอำเภอด่านขุนทด

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 4,159,220 ไร่ หรือร้อยละ 32.46 ของเนื้อที่จังหวัด พืชไร่ที่สำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ไร่ร้าง และพืชไร่อื่น ๆ

(1) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 2,381,422 ไร่ หรือร้อยละ 18.59 ของเนื้อที่จังหวัด ถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุดในจังหวัด โดยพบมากที่สุดที่อำเภอครบุรี อำเภอหนองบุญมาก อำเภอเสิงสาง อำเภอด่านขุนทด และอำเภอโชคชัย

(2) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 1,266,092 ไร่ หรือร้อยละ 9.89 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากเป็นอันดับที่สองรองจากมันสำปะหลัง ซึ่งพบปลูกมากในอำเภอห้วยแถลง อำเภอจักราช อำเภอด่านขุนทด อำเภอพิมาย และอำเภอปากช่อง

(3) ข้าวโพด (A202) มีเนื้อที่ 483,675 ไร่ หรือร้อยละ 3.78 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอปากช่อง อำเภอด่านขุนทด อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอสีคิ้ว และอำเภอสูงเนิน

(4) ไร่ร้าง (A200) คือพื้นที่ปลูกพืชไร่ที่ไม่มีการเพาะปลูกยาวนานติดต่อกัน มีเนื้อที่ 23,490 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอปากช่อง อำเภอครบุรี อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอเมืองนครราชสีมา และอำเภอสีคิ้ว

(5) พืชไร่อื่น ๆ ได้แก่ สับปะรด ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ถั่วดำ ถั่วแดง ข้าวฟ่าง ข้าวไร่ มันแกว มันเทศ แตงโม ชิง มะเขือเทศ ทานตะวัน พริก ผือก มีเนื้อที่ 4,541 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 390,321 ไร่ หรือร้อยละ 3.05 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ยืนต้นที่สำคัญ ได้แก่ ยูคาลิปตัส ยางพารา ปาล์มน้ำมัน สัก และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 242,866 ไร่ หรือร้อยละ 1.90 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอครบุรี อำเภอชุมพวง อำเภอโชคชัย อำเภอสูงเนิน และอำเภอปักธงชัย

(2) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 97,947 ไร่ หรือร้อยละ 0.77 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอเสิงสาง อำเภอครบุรี อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอสีคิ้ว และอำเภอวังน้ำเขียว

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 18,217 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอเสิงสาง อำเภอครบุรี อำเภอหนองบุญมาก อำเภอวังน้ำเขียว และอำเภอพิมาย

(4) สัก (A305) มีเนื้อที่ 11,801 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอปากช่อง อำเภอสีคิ้ว อำเภอสูงเนิน อำเภอวังน้ำเขียว และอำเภอปักธงชัย

(5) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม สะเดา สนประดิพัทธ์ กระถิน ประดู่ กาแฟ หม่อน ไม้ปลูกเพื่อการค้า นุ่น หมาก จามจุรี เปล้า ยมหอม มะฮอกกานี กฤษณา และตะกุ่ม มีเนื้อที่ 19,490 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 193,457 ไร่ หรือร้อยละ 1.52 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ผลที่สำคัญ ได้แก่ มะม่วง ไม้ผลผสม น้อยหน่า กัลย และไม้ผลอื่น ๆ

(1) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 59,220 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอปากช่อง อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอสีคิ้ว อำเภอสูงเนิน และอำเภอเมืองนครราชสีมา

(2) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 30,566 ไร่ หรือร้อยละ 0.24 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นการปลูกไม้ผลหลายชนิดอยู่ด้วยกัน พบปลูกกระจายอยู่ในทุกอำเภอ โดยพบปลูกมากที่สุดที่อำเภอปากช่อง อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย อำเภอสีคิ้ว และอำเภอสูงเนิน

(3) น้อยหน่า (A410) มีเนื้อที่ 29,980 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอปากช่อง อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอสีคิ้ว และอำเภอเทพารักษ์

(4) กัลย (A411) มีเนื้อที่ 16,649 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอปากช่อง อำเภอสีคิ้ว อำเภอวังน้ำเขียว และอำเภอเสิงสาง นอกจากนี้ยังมีแปลงปลูกกัลยร่วมกับพืชชนิดอื่น เช่น ทูเรียน มะพร้าว มะม่วง พุทรา น้อยหน่า มะขาม ลำไย และมะขามเทศ เป็นต้น

(5) ไม้ผลอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม ส้ม ทูเรียน เงาะ มะพร้าว ลิ้นจี่ มะม่วงหิมพานต์ พุทรา มะขาม ลำไย ฝรั่ง มะละกอ ขนุน กระท้อน ชมพู่มังคุด ลางสาด ลองกอง มะนาว ไม้ผลเมืองหนาว มะขามเทศ แก้วมังกร ส้มโอ ละครูด มะปราง มะยงชิด มะไฟ ละไม ทับทิม มีเนื้อที่ 57,042 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 35,518 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ องุ่น พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม และพืชสวนอื่น ๆ

(1) พืชผัก (A502) มีเนื้อที่ 27,593 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอปากช่อง อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอเสิงสาง และอำเภอครบุรี พืชผักที่ปลูก เช่น หน่อไม้ฝรั่ง มะเขือ มะเขือพวง ฟักทอง ถั่วฝักยาว แตงกวา ตะไคร้ ต้นหอม ผักชี กระเทียม เป็นต้น

(2) ไม้ดอกไม้ประดับ (A503) มีเนื้อที่ 4,010 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอปากช่อง อำเภอวังน้ำเขียว และอำเภอหนองบุญมาก

(3) องุ่น (A504) มีเนื้อที่ 2,100 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอปากช่อง อำเภอวังน้ำเขียว และอำเภอสีคิ้ว

(4) พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม (A500) มีเนื้อที่ 1,102 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอปากช่อง

(5) พืชสวนอื่น ๆ ได้แก่ พืชสวนผสม พริกไทย สตรอเบอร์รี่ เสาวรส พืชสมุนไพร นาหญ้า แคนตาลูป หน่อไม้ฝรั่ง และเห็ด มีเนื้อที่ 713 ไร่

6) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 105,713 ไร่ หรือร้อยละ 0.82 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงสุกร และโรงเรือนร้าง

(1) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (A701) มีเนื้อที่ 35,052 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ใช้เลี้ยงโค กระบือ และปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ พบมากที่อำเภอปากช่อง อำเภอสูงเนิน อำเภอห้วยแถลง อำเภอด่านขุนทด และอำเภอขามทะเลสอ

(2) โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า (A702) มีเนื้อที่ 34,319 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายอยู่เกือบทุกอำเภอ โดยพบมากที่อำเภอปากช่อง อำเภอสีคิ้ว อำเภอสูงเนิน อำเภอปักธงชัย และอำเภอด่านขุนทด

(3) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก (A703) มีเนื้อที่ 28,671 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบมากที่อำเภอปักธงชัย อำเภอโชคชัย และอำเภอปากช่อง

(4) โรงเรือนเลี้ยงสุกร (A704) มีเนื้อที่ 6,466 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอปากช่อง อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอห้วยแถลง และอำเภอสีคิ้ว

(5) โรงเรือนร้าง (A700) มีเนื้อที่ 1,205 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอปากช่อง อำเภอหนองบุญมาก อำเภอปักธงชัย และอำเภอสูงเนิน

7) พืชน้ำ (A8) มีเนื้อที่ 79 ไร่ ประกอบด้วย บัว มีเนื้อที่ 66 ไร่ พบที่อำเภอวังน้ำเขียว และผักบุ้ง มีเนื้อที่ 13 ไร่ พบที่อำเภอพิมาย

8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 23,975 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่เพาะเลี้ยงปลา สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง ฟาร์มจระเข้ และสถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง

(1) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์ปลา (A902) มีเนื้อที่ 22,369 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอโนนสูง และอำเภอคง

(2) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง (A900) มีเนื้อที่ 1,163 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอขามทะเลสอ อำเภอกอง และอำเภอปากช่อง

(3) ฟาร์มจระเข้ (A905) มีเนื้อที่ 305 ไร่ พบที่อำเภอสีคิ้ว

(4) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์กึ่ง (A903) มีเนื้อที่ 138 ไร่ พบที่อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอปักธงชัย และอำเภอสีดา

9) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม (A0) มีเนื้อที่ 24,443 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกพืชหรือการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ชนิดอยู่ในพื้นที่เดียวกัน พบมากที่อำเภอปากช่อง อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย อำเภอสีคิ้ว และอำเภอเมืองนครราชสีมา เช่น ศูนย์เรียนรู้ โคกหนองนาโมเดล เป็นต้น

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 2,177,932 ไร่ หรือร้อยละ 17.00 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าไม่ผลัดใบ ป่าผลัดใบ และป่าปลูก

1) ป่าไม่ผลัดใบ (F1) มีเนื้อที่ 1,276,804 ไร่ หรือร้อยละ 9.97 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ (F101) มีเนื้อที่ 1,274,115 ไร่ หรือร้อยละ 9.95 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอครบุรี อำเภอเสิงสาง อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอปากช่อง และอำเภอปักธงชัย ที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F100) มีเนื้อที่ 2,689 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบที่อำเภอครบุรี และอำเภอปักธงชัย

2) ป่าผลัดใบ (F2) มีเนื้อที่ 635,661 ไร่ หรือร้อยละ 4.96 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าผลัดใบสมบูรณ์ (F201) มีเนื้อที่ 390,736 ไร่ หรือร้อยละ 3.05 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอปากช่อง อำเภอสีคิ้ว อำเภอเทพารักษ์ และอำเภอด่านขุนทด พันธุ์ไม้สำคัญที่พบ ได้แก่ ประดู่ เต็ง แดง ตะแบกนา มะค่า และมีไม้พื้นล่าง ได้แก่ ไผ่ไร่ ไผ่รวก ประงป่า และหญ้าชนิดต่าง ๆ เป็นต้น ป่าผลัดใบที่สำคัญได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงพญาเย็น ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาเสียด อำเภอป่าสงวนแห่งชาติป่าปากช่องและป่าหมูสี และอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาภูหลวง ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาซับประดู่ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F200) มีเนื้อที่ 244,925 ไร่ หรือร้อยละ 1.91 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอปักธงชัย อำเภอครบุรี อำเภอเสิงสาง อำเภอสีคิ้ว และอำเภอวังน้ำเขียว

3) ป่าปลูก (F5) มีเนื้อที่ 265,467 ไร่ หรือร้อยละ 2.07 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าปลูกสมบูรณ์ (F501) มีเนื้อที่ 264,336 ไร่ หรือร้อยละ 2.06 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอจักราช อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอปากช่อง และอำเภอวังน้ำเขียว และป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู (F500) มีเนื้อที่ 1,131 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอครบุรี อำเภอปากช่อง และอำเภอด่านขุนทด

2.5.4 พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 347,422 ไร่ หรือร้อยละ 2.72 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) มีเนื้อที่ 148,410 ไร่ หรือร้อยละ 1.16 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง (W101) มีเนื้อที่ 92,671 ไร่ หรือร้อยละ 0.72 ของเนื้อที่จังหวัด แม่น้ำที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำมูล ซึ่งจังหวัดนครราชสีมา เป็นต้นน้ำของแม่น้ำมูล ไหลผ่านอำเภอปักธงชัย อำเภอจักราช ผ่านอำเภอโนนสูง อำเภอพิมาย อำเภอชุมพวง และไหลเข้าสู่จังหวัดบุรีรัมย์มีลำน้ำสายสำคัญ ๆ ซึ่งเป็นลำน้ำสาขาของแม่น้ำมูลในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้คือ ลำตะคอง ลำน้ำมูล ตอนบน ลำเชิงไกร ลำพระเพลิง ลำแฉะ เป็นต้น แม่น้ำชี อยู่ในเขตอำเภอแก้งสนามนาง และหนอง บึง ทะเลสาบ (W102) มีเนื้อที่ 55,739 ไร่ หรือร้อยละ 0.44 ของเนื้อที่จังหวัด ที่สำคัญ ได้แก่ หนองแก้งข้าง บึงกระโดน สระน้ำหนองโสน เป็นต้น

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) มีเนื้อที่ 199,012 ไร่ หรือร้อยละ 1.56 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย อ่างเก็บน้ำ (W201) มีเนื้อที่ 134,519 ไร่ หรือร้อยละ 1.05 ของเนื้อที่จังหวัด ที่สำคัญ ได้แก่ เขื่อนลำตะคอง ซึ่งเป็นเขื่อนดิน สร้างขึ้นบริเวณช่องเขาเชื่อมล้นกับช่องเขาถ่านเสียด กั้นขวางลำตะคอง ตั้งอยู่ในตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว และเขื่อนลำพระเพลิง โดยกั้นน้ำที่ภูเขาโซ่ และภูเขาหลวง ที่ประชิดกันบริเวณบ้านบุหัวช้าง ตำบลตะขบ อำเภอปักธงชัย เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในการเกษตรกรรมและป้องกันอุทกภัย เป็นต้น บ่อน้ำในไร่นา (W202) มีเนื้อที่ 51,965 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายทั่วไปทุกอำเภอ และคลองชลประทาน (W203) มีเนื้อที่ 12,546 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 500,371 ไร่ หรือร้อยละ 3.91 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมือนแรม บ่อขุด พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ นาเกลือ และที่ทิ้งขยะ

1) ทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ (M1) มีเนื้อที่ 356,437 ไร่ หรือร้อยละ 2.78 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ (M102) มีเนื้อที่ 284,904 ไร่ หรือร้อยละ 2.22 ของเนื้อที่จังหวัด และทุ่งหญ้าธรรมชาติ (M101) มีเนื้อที่ 71,533 ไร่ หรือร้อยละ 0.56 ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบกระจายอยู่ทุกอำเภอ

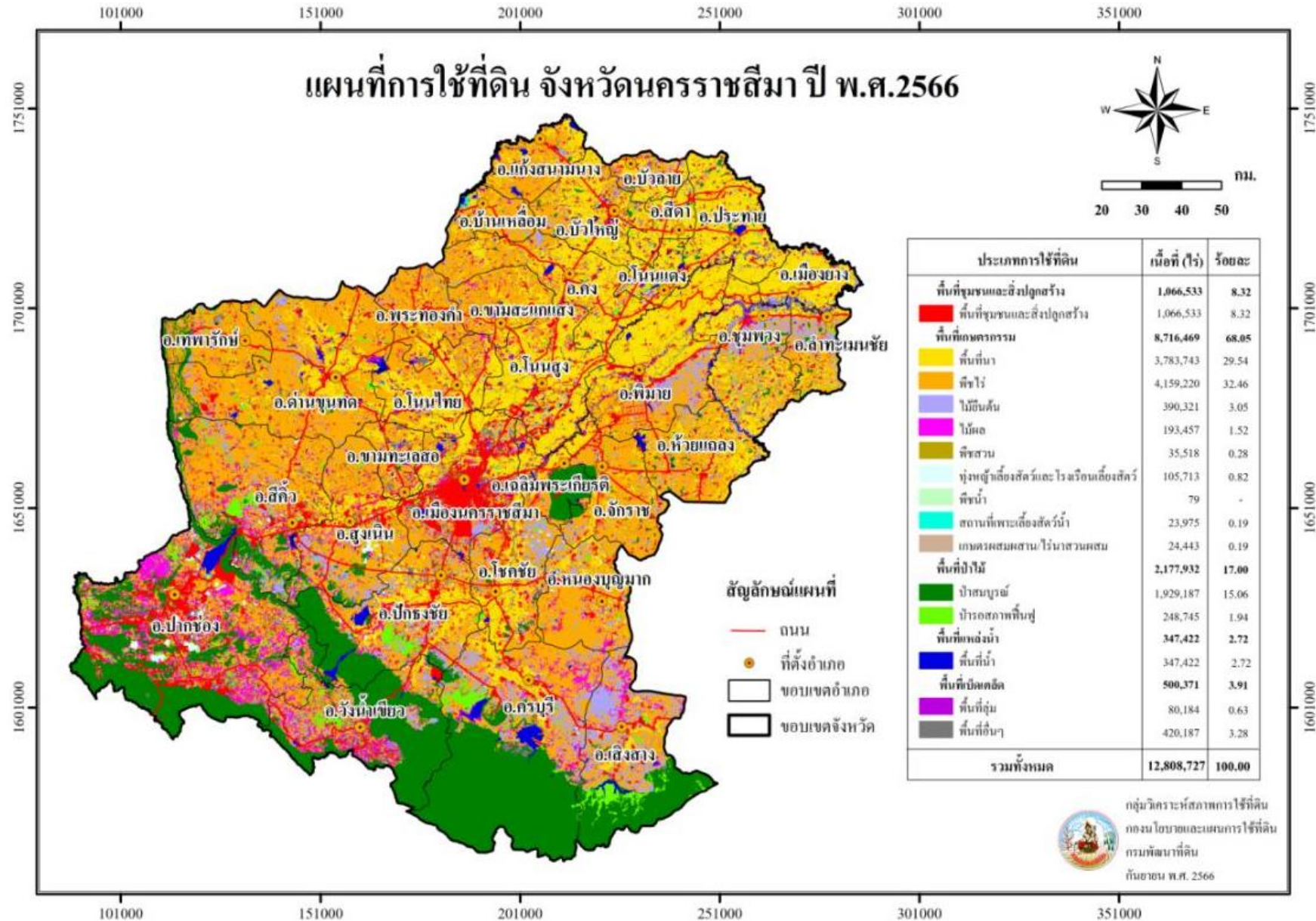
2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 80,184 ไร่ หรือร้อยละ 0.62 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่ อำเภอพิมาย อำเภอชุมพวง อำเภอด่านขุนทด อำเภอโนนสูง และอำเภอเมืองนครราชสีมา

3) เหมือนแรม บ่อขุด (M3) มีเนื้อที่ 28,898 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย บ่อทราย (M303) มีเนื้อที่ 13,425 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอชุมพวง อำเภอพิมาย และอำเภอเมืองยาง บ่อดิน (M304) มีเนื้อที่ 7,855 ไร่หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอขามทะเลสอ และอำเภอปากช่อง เหมือนแรม บ่อขุดเก่า (M300) มีเนื้อที่ 3,675 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่ อำเภอเมืองยาง และอำเภอวังน้ำเขียว เหมือนแรม (M301) มีเนื้อที่ 2,951 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอปากช่อง บ่อลูกรัง (M302) มีเนื้อที่ 992 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอปากช่อง และอำเภอสีคิ้ว

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (M4) มีเนื้อที่ 16,827 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พื้นที่ถม (M405) มีเนื้อที่ 16,083 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุด ในอำเภอเมืองนครราชสีมา พื้นที่กองวัสดุ (M401) มีเนื้อที่ 434 ไร่ พบมากที่สุดที่อำเภอเมือง นครราชสีมา ที่หินโงง (M403) มีเนื้อที่ 310 ไร่ พบมากที่สุดที่อำเภอสีคิ้ว และอำเภอปากช่อง

5) นาเกลือ (M5) มีเนื้อที่ 18,025 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด นาเกลือร้าง (M500) มีเนื้อที่ 9,489 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอด่านขุนทดและอำเภอ โนนไทย นาเกลือ (M501) มีเนื้อที่ 7,860 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอ โนนไทย อำเภอพระทองคำ และอำเภอขามทะเลสอ

6) ที่ทิ้งขยะ (M701) มีเนื้อที่ 676 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่ อำเภอด่านขุนทด และอำเภอสูงเนิน

ภาพที่ 5 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2566

ตารางที่ 5 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2566

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,066,533	8.32
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	73,336	0.57
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	1,183	0.01
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	609,505	4.76
U300	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ร้าง	337	-
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	166,787	1.30
U401	สนามบิน	1,821	0.01
U402	สถานีรถไฟ	36	-
U403	สถานีขนส่ง	129	-
U405	ถนน	26,522	0.21
U406	ทางรถไฟ	7,216	0.06
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	1,102	0.01
U501	นิคมอุตสาหกรรม	4,201	0.03
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	72,194	0.56
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	12,771	0.10
U600	สถานที่ร้าง	2,939	0.02
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	23,439	0.18
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	47,377	0.37
U603	สุสาน ป่าช้า	1,874	0.02
U605	สถานีบริการน้ำมัน	2,497	0.02
U701	สนามกอล์ฟ	11,267	0.09
A	พื้นที่เกษตรกรรม	8,716,469	68.05
A1	พื้นที่นา	3,783,743	29.54
A100	นาร้าง	9,682	0.08
A101	นาข้าว	3,755,839	29.32
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	18,222	0.14

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A2	พืชไร่	4,159,220	32.46
A200	ไร่อ้อย	23,490	0.18
A202	ข้าวโพด	483,675	3.78
A203	อ้อย	1,266,092	9.89
A204	มันสำปะหลัง	2,381,422	18.59
A205	สับปะรด	45	-
A208	ถั่วเขียว	485	-
A209	ถั่วเหลือง	11	-
M201+A101	ถั่วลิสง	76	-
A200	ถั่วดำ ถั่วแดง	11	-
A201	ข้าวฟ่าง	46	-
A202	ข้าวไร่	225	-
A202+A208	มันแกว	13	-
A203	มันเทศ	429	-
A204	แตงโม	699	0.01
A206	มะเขือเทศ	188	-
A208	ทานตะวัน	480	-
A210	พริก	1,749	0.01
A211	เผือก	84	-
A3	ไม้ยืนต้น	390,321	3.05
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	1,280	0.01
A301	ไม้ยืนต้นผสม	7,797	0.06
A302	ยางพารา	97,947	0.77
A303	ปาล์มน้ำมัน	18,217	0.14
A304	ยูคาลิปตัส	242,866	1.90
A305	สัก	11,801	0.09
A306	สะเดา	3,087	0.02

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A307	สนประดิพัทธ์	299	-
A308	กระถิน	171	-
A309	ประดู่	798	0.01
A312	กาแฟ	168	-
A314	หม่อน	1,148	0.01
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	3,144	0.03
A316	นุ่น	14	-
A317	หมาก	738	0.01
A318	จามจุรี	156	-
A319	เปล้า	65	-
A321	ยมหอม มะฮอกกานี	115	-
A322	กฤษณา	172	-
A323	ตะกู	338	-
A4	ไม้ผล	193,457	1.52
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	1,109	0.01
A401	ไม้ผลผสม	30,566	0.24
A402	ส้ม	176	-
A403	ทุเรียน	5,970	0.05
A404	เงาะ	415	-
A405	มะพร้าว	7,913	0.06
A406	ลิ้นจี่	1,479	0.01
A407	มะม่วง	59,220	0.46
A408	มะม่วงหิมพานต์	146	-
A409	พุทรา	1,157	0.01
A410	น้อยหน่า	29,980	0.23
A411	กล้วย	16,649	0.13
A412	มะขาม	11,291	0.09

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A413	ลำไย	3,309	0.03
A414	ฝรั่ง	1,074	0.01
A415	มะละกอ	2,123	0.02
A416	ขนุน	5,164	0.04
A417	กระท้อน	1,014	0.01
A418	ชมพู	166	-
A419	มังคุด	15	-
A420	กลางสาด ลองกอง	73	-
A422	มะนาว	730	0.01
A423	ไม้ผลเมืองหนาว	328	-
A424	มะขามเทศ	4,735	0.04
A426	แก้วมังกร	6,274	0.05
A427	ส้มโอ	394	-
A428	ละมุด	774	0.01
A429	มะปราง มะยงชิด	1,063	0.01
A430	มะไฟ ละไม	25	-
A431	ทับทิม	125	-
A5	พืชสวน	35,518	0.28
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	1,102	0.01
A501	พืชสวนผสม	14	-
A502	พืชผัก	27,593	0.22
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	4,010	0.03
A504	องุ่น	2,100	0.02
A505	พริกไทย	26	-
A506	สตอเบอรี่	76	-
A507	เสาวรส	100	-
A509	พืชสมุนไพร	204	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A510	นาหญ้า	10	-
A512	แคนตาลูป	175	-
A514	หน่อไม้ฝรั่ง	81	-
A515	เห็ด	27	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	105,713	0.82
A700	โรงเรือนร้าง	1,205	0.01
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	35,052	0.27
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	34,319	0.27
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	28,671	0.22
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	6,466	0.05
A8	พืชน้ำ	79	-
A803	บัว	66	-
A806	ผักบุ้ง	13	-
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	23,975	0.19
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	1,163	0.01
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	22,369	0.18
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	138	-
A904	ฟาร์มจระเข้	305	-
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	24,443	0.19
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	24,443	0.19
F	พื้นที่ป่าไม้	2,177,932	17.00
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	2,689	0.02
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	1,274,115	9.95
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	244,925	1.91
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	390,736	3.05
F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	1,131	0.01
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	264,336	2.06

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
W	พื้นที่น้ำ	347,422	2.72
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	92,671	0.72
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	55,739	0.44
W201	อ่างเก็บน้ำ	134,501	1.05
W202	บ่อน้ำในไร่นา	51,965	0.41
W203	คลองชลประทาน	12,546	0.10
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	500,371	3.91
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	71,533	0.56
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	284,904	2.22
M201	พื้นที่ลุ่ม	80,184	0.63
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	3,675	0.03
M301	เหมืองแร่	2,951	0.02
M302	บ่อลูกรัง	992	0.01
M303	บ่อทราย	13,425	0.11
M304	บ่อดิน	7,855	0.06
M401	พื้นที่กองวัสดุ	434	-
M403	ที่หินโผล่	310	-
M405	พื้นที่ถม	16,083	0.13
M500	นาเกลือร้าง	9,489	0.07
M501	นาเกลือ	7,860	0.06
M701	ที่ทิ้งขยะ	676	0.01
รวมทั้งหมด		12,808,727	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.6 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดบึงกาฬ ปี พ.ศ. 2566

จังหวัดบึงกาฬ มีเนื้อที่ทั้งหมด 2,691,091 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินได้ ออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 120,782 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.50 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 2,067,071 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 76.81 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 160,226 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.95 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 175,342 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.52 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 167,670 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.22 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภทมีรายละเอียด (ภาพที่ 6 และตารางที่ 6) ดังนี้

2.6.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 120,782 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.50 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สถานีขนส่ง ถนน พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสาน ป่าช้า และสถานบริการน้ำมัน

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 11,010 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ตัวอำเภอเมืองบึงกาฬ อำเภอเซกา อำเภอโซ่พิสัย อำเภอพรเจริญ อำเภอบึงโขงหลง อำเภอศรีวิไล อำเภอปากคาด และอำเภอบุ่งคล้า

2) หมู่บ้าน (U2) มีเนื้อที่ 72,440 ไร่ หรือร้อยละ 2.69 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบ ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชน ซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 23,866 ไร่ หรือร้อยละ 0.89 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน และวัดต่าง ๆ เช่น วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ วิทยาลัยเทคนิคเซกา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีศูนย์การศึกษาบึงกาฬ เป็นต้น

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 7,197 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ถนน และสถานีขนส่ง

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 4,540 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร มีเนื้อที่ 4,337 และ 176 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 และ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่อุตสาหกรรมร้าง มีเนื้อที่ 27 ไร่

6) สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 1,729 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีเนื้อที่ 482 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สวนสาธารณะ ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร สนามกีฬา เป็นต้น รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ มีเนื้อที่ 990 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด สุสาน ป่าช้า มีเนื้อที่ 81 ไร่ และสถานบริการน้ำมัน มีเนื้อที่ 176 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

2.6.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 2,067,071 ไร่ หรือร้อยละ 76.81 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 611,970 ไร่ หรือร้อยละ 22.75 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาข้าว มีเนื้อที่ 583,760 ไร่ หรือร้อยละ 21.70 ของเนื้อที่จังหวัด นาร้าง มีเนื้อที่ 21,142 ไร่ หรือร้อยละ 0.79 ของเนื้อที่จังหวัด และนาข้าวในพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 7,068 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอ

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 29,812 ไร่ หรือร้อยละ 1.11 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ มันสำปะหลัง พืชไร่ผสม อ้อย และพืชไร่อื่น ๆ

(1) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 20,960 ไร่ หรือร้อยละ 0.78 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในอำเภอเสก้า อำเภอโซ่พิสัย และปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอ

(2) พืชไร่ผสม (A201) มีเนื้อที่ 2,514 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในอำเภอเมืองบึงกาฬ และปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอ

(3) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 2,171 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในอำเภอบึงโขงหลง และอำเภอเสก้า

(4) พืชไร่อื่น ๆ ได้แก่ ไร่ร้าง ข้าวโพด สับปะรด ยาสูบ และแตงโม มีเนื้อที่ 4,167 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายในทุกอำเภอ

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 1,413,772 ไร่ หรือร้อยละ 52.54 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส ปาล์มน้ำมัน และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 1,263,991 ไร่ หรือร้อยละ 46.97 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในอำเภอเมืองบึงกาฬ อำเภอเสก้า อำเภอโซ่พิสัย และปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอ

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 61,830 ไร่ หรือร้อยละ 2.30 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในอำเภอโซ่พิสัย อำเภอเสก้า อำเภอเมืองบึงกาฬ และปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอ

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 58,890 ไร่ หรือร้อยละ 2.19 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในอำเภอเมืองบึงกาฬ อำเภอเสก้า และปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอ

(4) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ยืนต้นผสม สัก กระถิน ไม้ปลูกเพื่อการค้า และกฤษณา มีเนื้อที่ 29,061 ไร่ หรือร้อยละ 1.08 ของเนื้อที่จังหวัด

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 6,902 ไร่ หรือร้อยละ 0.24 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ไม้ผลผสม ทุเรียน กัลย และไม้ผลอื่น ๆ

(1) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 2,705 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในอำเภอเสก้า อำเภอเมืองบึงกาฬ และปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอ

(2) ทุเรียน (A403) มีเนื้อที่ 1,531 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในอำเภอเสก้า อำเภอเมืองบึงกาฬ อำเภอบึงโขงหลง และปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอ

(3) กัลย (A411) มีเนื้อที่ 951 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในอำเภอปากคาด อำเภอเมืองบึงกาฬ และปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอ

(4) ไม้ผลอื่น ๆ ได้แก่ ส้ม เงาะ มะพร้าว ลิ้นจี่ มะม่วง มะขาม ลำไย ฝรั่ง ขนุน มังคุด ระกำ สละ มะนาว แก้วมังกร ส้มโอ มะปราง มะยงชิด และไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 1,715 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 1,299 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พืชผัก พืชสมุนไพร หวาย พืชสวนผสม และพืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม

(1) พืชผัก (A502) มีเนื้อที่ 999 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในอำเภอเชกา อำเภอบึงโขงหลง และปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอ

(2) พืชสมุนไพร (A509) มีเนื้อที่ 153 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในอำเภอพรเจริญ อำเภอเมืองบึงกาฬ อำเภอบุงคล้า

(3) พืชสวนอื่น ๆ มีเนื้อที่ 147 ไร่ ได้แก่ หวาย พืชสวนผสม และพืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม

6) พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 991 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โรงเรือนเลี้ยงสุกร และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

(1) พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์ (A701) มีเนื้อที่ 587 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด อยู่กระจายทั่วทุกอำเภอ

(2) โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า (A702) มีเนื้อที่ 326 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอบึงโขงหลง และอำเภอเมืองบึงกาฬ

(3) พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์อื่น ๆ มีเนื้อที่รวม 78 ไร่ ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสุกร และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 2,196 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่เพาะเลี้ยงปลา สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม และสถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง

(1) สถานที่เพาะเลี้ยงปลา (A902) มีเนื้อที่ 1,914 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด พบเลี้ยงมากในเขตอำเภอเชกา และอำเภอเมืองบึงกาฬ

(2) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอื่น ๆ มีเนื้อที่ 282 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง

8) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม มีเนื้อที่ 129 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายอยู่ทั้งจังหวัด ยกเว้นอำเภอบึงโขงหลง และอำเภอศรีวิไล

2.6.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 160,226 ไร่ หรือร้อยละ 5.95 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ป่าไม่ผลัดใบ ป่าผลัดใบ และป่าปลูก โดยมีพื้นที่ป่าที่สำคัญ คือ อุทยานแห่งชาติภูถ้ำกลั๊ว

1) ป่าไม่ผลัดใบ (F1) มีเนื้อที่ 42,172 ไร่ หรือ ร้อยละ 1.57 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ (F101) อยู่ในพื้นที่อำเภอบุงคล้า อำเภอบึงโขงหลง และอำเภอเชกา

2) ป่าผลัดใบ (F2) มีเนื้อที่ 117,966 ไร่ หรือร้อยละ 4.38 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ป่าผลัดใบสมบูรณ์ (F201) มีเนื้อที่ 115,286 ไร่ หรือ ร้อยละ 4.28 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายอยู่ในทุกอำเภอ โดยมีพื้นที่ส่วนใหญ่ อยู่ในอำเภอบุงคล้า และป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F200) มีเนื้อที่ 2,680 ไร่ หรือ ร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายอยู่ในทุกอำเภอ โดยพบมากที่อำเภอเมืองบึงกาฬ

3) ป่าปลูก (F5) มีเนื้อที่ 88 ไร่ ได้แก่ ป่าปลูกสมบูรณ์ (F501) พบที่อำเภอเมืองบึงกาฬ

2.6.4 พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 175,342 ไร่ หรือร้อยละ 6.52 ของเนื้อที่จังหวัด สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ แหล่งน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) มีเนื้อที่ 123,269 ไร่ หรือร้อยละ 4.58 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย หนอง บึง ทะเลสาบ (W102) มีเนื้อที่ 62,878 ไร่ หรือร้อยละ 2.34 ของเนื้อที่จังหวัด และแม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง (W101) มีเนื้อที่ 60,391 ไร่ หรือร้อยละ 2.24 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีแม่น้ำสายสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำโขง ซึ่งมีเส้นทางไหลผ่าน อำเภอปากคาด อำเภอเมืองบึงกาฬ อำเภอบุงคล้า และอำเภอบึงโขงหลง โดยเป็นแนวเขตแดนระหว่างประเทศ

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) มีเนื้อที่ 52,073 ไร่ หรือร้อยละ 1.94 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ (W201) มีเนื้อที่ 34,256 ไร่ หรือร้อยละ 1.27 ของเนื้อที่จังหวัด บ่อน้ำในไร่นา (W202) มีเนื้อที่ 17,414 ไร่ หรือร้อยละ 0.65 ของเนื้อที่จังหวัด และคลองชลประทาน (W203) มีเนื้อที่ 403 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

2.6.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 167,670 ไร่ หรือร้อยละ 6.22 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พุ่มหญ้าและไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมือนแรม บ่อขุด พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ และที่ทิ้งขยะ

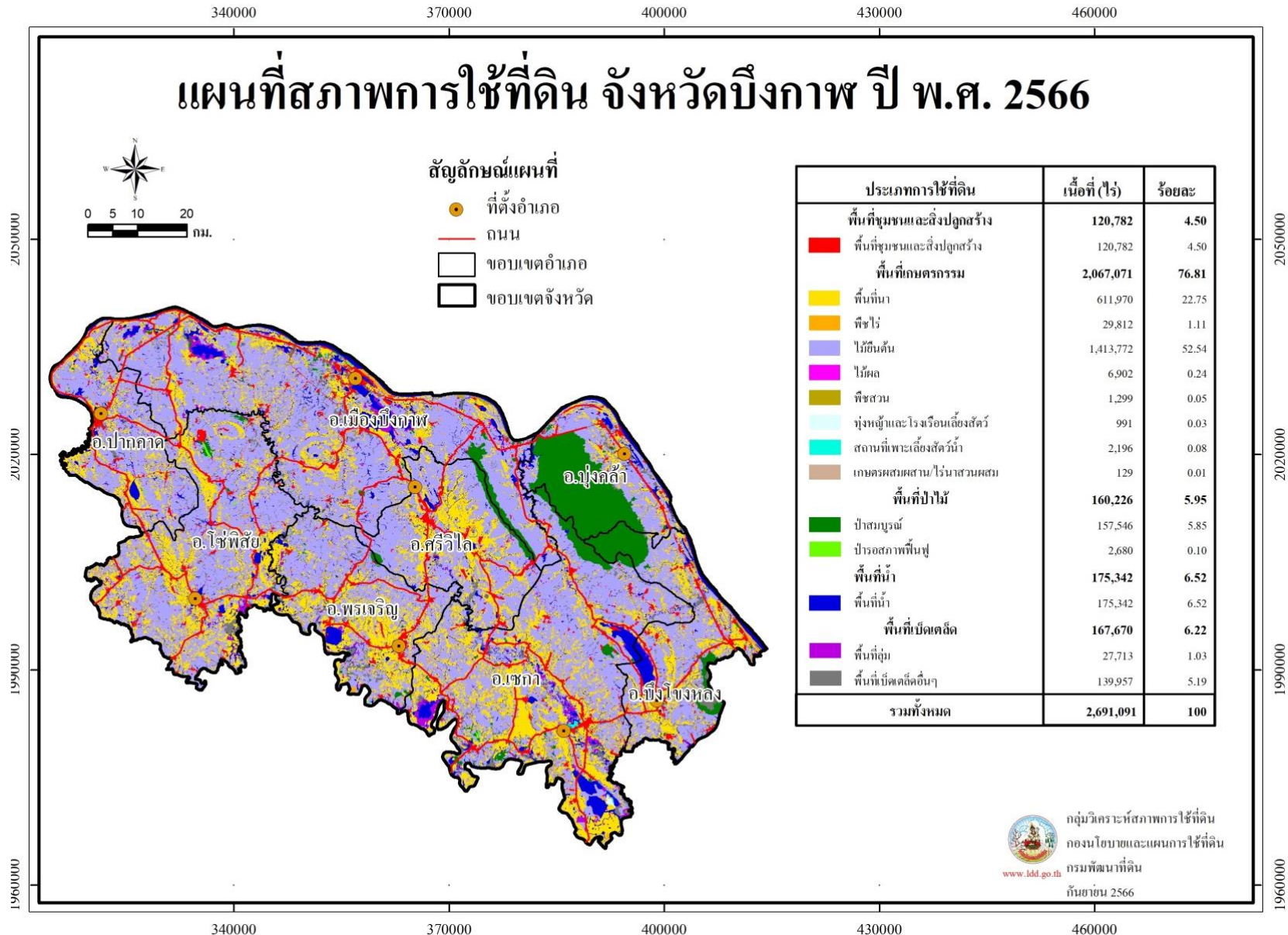
1) พุ่มหญ้าและไม้ละเมาะ (M1) มีเนื้อที่ 129,563 ไร่ หรือร้อยละ 4.81 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พุ่มหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ (M102) มีเนื้อที่ 110,668 ไร่ หรือร้อยละ 4.11 ของเนื้อที่จังหวัด พุ่มหญ้าธรรมชาติ (M101) มีเนื้อที่ 18,312 ไร่ หรือร้อยละ 0.68 ของเนื้อที่จังหวัด และไผ่ป่าไผ่หนาม (M103) มีเนื้อที่ 583 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 27,713 ไร่ หรือร้อยละ 1.03 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พื้นที่ลุ่มที่มีน้ำท่วมขังตลอดปี (M201) มีเนื้อที่ 27,509 ไร่ หรือร้อยละ 1.02 ของเนื้อที่จังหวัด และแดงโมในพื้นทีลุ่ม (M201+A220) มีเนื้อที่ 204 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

3) เหมือนแรม บ่อขุด (M3) มีเนื้อที่ 2,183 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ บ่อดิน (M304) มีเนื้อที่ 1,101 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด เหมือนแรม บ่อขุดเก่า (M300) มีเนื้อที่ 790 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด บ่อทราย (M303) มีเนื้อที่ 176 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด และบ่อลูกรัง (M302) มีเนื้อที่ 116 ไร่

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (M4) มีเนื้อที่ 7,997 ไร่ หรือร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ที่หินโผล่ (M403) มีเนื้อที่ 4,352 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ถม (M405) มีเนื้อที่ 3,278 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่กองวัสดุ (M401) มีเนื้อที่ 367 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

5) ที่ทิ้งขยะ (M701) มีเนื้อที่ 214 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

ภาพที่ 6 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดบึงกาฬ ปี พ.ศ. 2566

ตารางที่ 6 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดบึงกาฬ ปี พ.ศ. 2566

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	120,782	4.50
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	11,010	0.41
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	72,440	2.69
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	23,866	0.89
U403	สถานีขนส่ง	42	-
U405	ถนน	7,155	0.27
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	27	-
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	4,337	0.16
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	176	0.01
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	482	0.02
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	990	0.04
U603	สุสาน ป่าช้า	81	-
U605	สถานีบริการน้ำมัน	176	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	2,067,071	76.81
A1	พื้นที่นา	611,970	22.75
A100	นาร้าง	21,142	0.79
A101	นาข้าว	579,791	21.55
A101+A201	นาข้าว+พืชไร่ผสม	82	-
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	104	-
A101+A202+A206	นาข้าว+ข้าวโพด+ยาสูบ	432	0.02
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	1,017	0.04
A101+A206	นาข้าว+ยาสูบ	116	-
A101+A206+A502	นาข้าว+ยาสูบ+พืชผัก	743	0.03
A101+A220	นาข้าว+แตงโม	465	0.02
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	1,010	0.04
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	7,068	0.26

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A2	พืชไร่	29,812	1.11
A200	ไร่ร้าง	2,180	0.08
A201	พืชไร่ผสม	2,514	0.09
A202	ข้าวโพด	719	0.03
A203	อ้อย	2,171	0.08
A204	มันสำปะหลัง	20,960	0.78
A205	สับปะรด	206	0.01
A206	ยาสูบ	782	0.03
A220	แตงโม	280	0.01
A3	ไม้ยืนต้น	1,413,772	52.54
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	24,684	0.92
A301	ไม้ยืนต้นผสม	3,458	0.13
A302	ยางพารา	1,263,991	46.97
A303	ปาล์มน้ำมัน	58,890	2.19
A304	ยูคาลิปตัส	61,830	2.30
A305	สัก	578	0.02
A308	กระถิน	153	0.01
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	121	-
A322	กฤษณา	67	-
A4	ไม้ผล	6,902	0.24
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	75	-
A401	ไม้ผลผสม	2,705	0.10
A402	ส้ม	40	-
A403	ทุเรียน	1,531	0.06
A404	เงาะ	613	0.02
A405	มะพร้าว	249	0.01
A406	ลิ้นจี่	41	-

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A407	มะม่วง	263	0.01
A411	กล้วย	951	0.04
A412	มะขาม	97	-
A413	ลำไย	70	-
A414	ฝรั่ง	29	-
A416	ขนุน	14	-
A419	มังคุด	62	-
A421	ระกำ สละ	13	-
A422	มะนาว	81	-
A426	แก้วมังกร	23	-
A427	ส้มโอ	15	-
A429	มะปราง มะยงชิด	30	-
A5	พืชสวน	1,299	0.05
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	15	-
A501	พืชสวนผสม	12	-
A502	พืชผัก	999	0.04
A509	พืชสมุนไพร	153	0.01
A511	หวาย	120	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	991	0.03
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	587	0.02
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	326	0.01
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	19	-
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	59	-
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	2,196	0.08
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	162	0.01
A901	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม	106	-
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	1,914	0.07

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	14	-
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	129	0.01
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	129	0.01
F	พื้นที่ป่าไม้	160,226	5.95
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	42,172	1.57
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	2,680	0.10
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	115,286	4.28
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	88	-
W	พื้นที่น้ำ	175,342	6.52
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	60,391	2.24
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	62,878	2.34
W201	อ่างเก็บน้ำ	34,256	1.27
W202	บ่อน้ำในไร่นา	17,414	0.65
W203	คลองชลประทาน	403	0.02
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	167,670	6.22
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	18,312	0.68
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	110,668	4.11
M103	ไผ่ป่า ไผ่หนาม	583	0.02
M201	พื้นที่ลุ่ม	27,509	1.02
M201+A220	พื้นที่ลุ่ม+แดงโม	204	0.01
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	790	0.03
M302	บ่อลูกรัง	116	-
M303	บ่อทราย	176	0.01
M304	บ่อดิน	1,101	0.04
M401	พื้นที่กองวัสดุ	367	0.01
M403	ที่หินโผล่	4,352	0.16
M405	พื้นที่ถม	3,278	0.12

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M701	ที่ทิ้งขยะ	214	0.01
รวมทั้งหมด		2,691,091	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.7 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ปี พ.ศ. 2566

จังหวัดมุกดาหาร มีเนื้อที่ทั้งหมด 2,712,394 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 121,389 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.47 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 1,514,669 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 55.84 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 927,862 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 34.21 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 75,916 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.80 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 72,558 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.68 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภท มีรายละเอียด (ภาพที่ 7 และตารางที่ 7) ดังนี้

2.7.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 121,389 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.47 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดมุกดาหาร ประกอบด้วย ตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สนามบิน ถนน ทางรถไฟ พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง นิคมอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่ร้าง สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ สุสาน ป่าช้า และสถานีบริการน้ำมัน

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 6,389 ไร่ หรือร้อยละ 0.24 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอดงหลวง อำเภอคำชะอี อำเภอดอนตาล อำเภอ นิคมคำสร้อย อำเภอหนองสูง และอำเภอหว้านใหญ่

2) หมู่บ้าน (U2) มีเนื้อที่ 76,063 ไร่ หรือร้อยละ 2.80 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ เป็นที่อยู่อาศัยกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 22,146 ไร่ หรือร้อยละ 0.81 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ เช่น ศูนย์ราชการจังหวัดมุกดาหาร โรงพยาบาลมุกดาหาร โรงเรียนเมืองมุกวิทยาคม เป็นต้น

4) เส้นทางคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 10,110 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 ของเนื้อที่จังหวัด เส้นทางหลักของจังหวัด ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหลายเลข 12 212 238 และ 2034

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 4,737 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง โดยมีเนื้อที่ 4,332 355 50 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

6) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 1,944 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน โดยแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ วัดภูมโนรมย์ หอแก้วมุกดาหาร แก่งกะเบา เป็นต้น

2.7.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 1,514,669 ไร่ หรือร้อยละ 55.84 ของเนื้อที่จังหวัด โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่พื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน พืชหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 553,790 ไร่ หรือร้อยละ 20.42 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาข้าว มีเนื้อที่ 550,431 ไร่ นาไร่ มีเนื้อที่ 2,336 ไร่ โดยปลูกมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอดงหลวง อำเภอคำชะอี อำเภอดอนตาล และปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอของจังหวัด นอกจากนี้ยังมีพื้นที่นา ที่มีการปลูกพืชตามหลังการทำนาด้วย เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง ยาสูบ ถั่วลิสง แตงโม พืชผัก และแคนตาลูป เป็นต้น

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 522,759 ไร่ หรือร้อยละ 19.26 ของเนื้อที่จังหวัด พืชไร่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ อ้อยและมันสำปะหลัง

(1) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 305,634 ไร่ หรือร้อยละ 11.27 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด โดยปลูกมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอดอนตาล และอำเภอนิคมน้ำอ้อย เนื่องจากมีโรงงานน้ำตาลสหเรือง ซึ่งเป็นโรงงานน้ำตาลขนาดใหญ่รองรับผลผลิต ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองมุกดาหาร

(2) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 207,768 ไร่ หรือร้อยละ 7.66 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด โดยปลูกมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอดงหลวง และอำเภอดงหลวง โดยมี บริษัท พรีเมียร์ ควอลิตี้ สตาร์ซ ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองมุกดาหาร ซึ่งเป็นแหล่งรับซื้อและแปรรูปผลผลิตจากมันสำปะหลัง

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 413,060 ไร่ หรือร้อยละ 15.24 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ยืนต้นที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 379,895 ไร่ หรือร้อยละ 14.01 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นพืชที่มีการปลูกกันอย่างกว้างขวางกระจายทั่วจังหวัด โดยปลูกมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอดงหลวง และอำเภอนิคมน้ำอ้อย ทั้งนี้ มีแหล่งรับซื้อและโรงงานแปรรูปยางพาราในจังหวัดขนาดใหญ่ ได้แก่ เอ็นเทคโพลิเมอร์ จำกัด ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองมุกดาหาร และสหกรณ์ยางพาราชุมชนตำบลหนองแคน ตั้งอยู่ในอำเภอดงหลวง เป็นต้น

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 13,212 ไร่ หรือร้อยละ 0.49 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด โดยปลูกมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอนิคมน้ำอ้อย และอำเภอดงหลวง

(3) ไม้ยืนต้นผสม (A301) มีเนื้อที่ 7,824 ไร่ หรือร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด โดยปลูกมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอนิคมน้ำอ้อย อำเภอดอนตาล

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 13,292 ไร่ หรือร้อยละ 0.48 ของเนื้อที่จังหวัดไม้ผลที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ไม้ผลผสม กล้วย มะขาม และไม้ผลอื่น ๆ

(1) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 7,518 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ผลผสมส่วนใหญ่ในจังหวัดปลูกกล้วย มะม่วง มะขาม ลำไย และแก้วมังกรผสมรวมกัน พบมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอดอนตาล และอำเภอดงหลวง

(2) กล้วย (A411) มีเนื้อที่ 1,836 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด โดยปลูกมากในอำเภอดงหลวง อำเภอเมืองมุกดาหาร และอำเภอดอนตาล

(3) มะขาม (A412) มีเนื้อที่ 1,168 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด โดยปลูกมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอหนองสูง และอำเภอดอนตาล

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 1,008 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัดพืชสวนที่สำคัญของจังหวัดได้แก่ พืชผัก หวาย ไม้ดอก ไม้ประดับ และพืชสวนอื่น ๆ

(1) พืชผัก (A502) มีเนื้อที่ 429 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด โดยปลูกมากในอำเภอดอนตาล อำเภอห้วยใหญ่ และอำเภอเมืองมุกดาหาร

(2) หวาย (A511) มีเนื้อที่ 296 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด โดยปลูกมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอนิคมสร้อย และอำเภอดอนตาล

(3) ไม้ดอก ไม้ประดับ (A503) มีเนื้อที่ 132 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด โดยปลูกมากในอำเภอดงหลวงและอำเภอดอนตาล

6) ท่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 9,759 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ท่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โดยพบกระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอของจังหวัด

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 758 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด โดยส่วนใหญ่เป็นสถานที่เพาะเลี้ยงปลา (A902) มีเนื้อที่ 670 ไร่ พบพื้นที่เลี้ยงปลากระจายทั่วทั้งจังหวัด โดยพบมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอนิคมคำสร้อย และอำเภอดอนตาล

2.7.3 พื้นที่น้ำ (W) จังหวัดมุกดาหาร สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ แหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) มีเนื้อที่เท่ากับ 45,780 ไร่ หรือร้อยละ 1.69 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย เช่น แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง (W101) มีเนื้อที่เท่ากับ 43,206 ไร่ หรือร้อยละ 1.59 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีแม่น้ำสายหลักและลำน้ำสาขาที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำโขง ห้วยบางทราย ห้วยบังอี และห้วยมุก

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) เช่น อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน มีเนื้อที่ 30,136 ไร่ หรือร้อยละ 1.11 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอของจังหวัด โดยอ่างเก็บน้ำที่สำคัญ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยขี้เหล็ก อ่างเก็บน้ำห้วยมุก อ่างเก็บน้ำห้วยไร่ เป็นต้น

2.7.4 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 927,862 ไร่ หรือร้อยละ 34.21 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบไปด้วย ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์ และป่าปลูกสมบูรณ์

1) ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ (F101) มีเนื้อที่ 46,361 ไร่ หรือร้อยละ 1.71 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด โดยพบมากในอำเภอดงหลวง อำเภอคำชะอี อำเภอหนองสูง และอำเภอดอนตาล

2) ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F200) มีเนื้อที่ 43,241 ไร่ หรือร้อยละ 1.59 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด โดยพบมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอคำชะอีและอำเภอดอนตาล

3) ป่าผลัดใบสมบูรณ์ (F201) มีเนื้อที่ 836,090 ไร่ หรือร้อยละ 30.83 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด โดยพบมากในอำเภอดงหลวง อำเภอคำชะอี และอำเภอเมืองมุกดาหาร

4) ป่าปลูกสมบูรณ์ (F501) มีเนื้อที่ 2,170 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด ปลูกมากที่สุดที่อำเภอดงหลวง อำเภอนิคมคำสร้อย อำเภอห้วยใหญ่ และอำเภอเมืองมุกดาหาร

2.7.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 72,558 ไร่ หรือร้อยละ 2.68 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบไปด้วย พุ่งหญ้าธรรมชาติ พุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า บ่อทราย บ่อดิน พื้นที่ถม ที่ทิ้งขยะ กระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ โดย

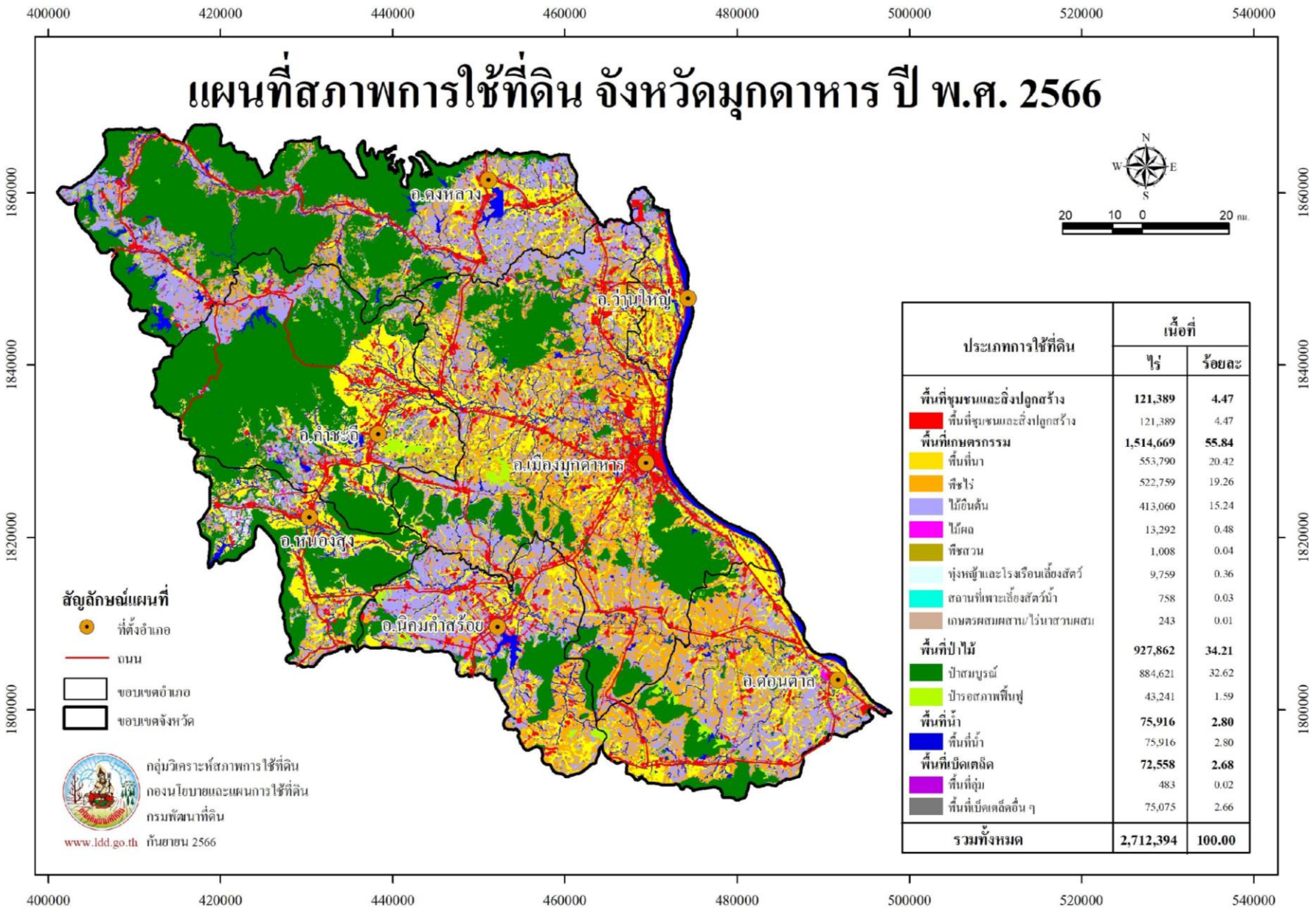
1) พุ่งหญ้าธรรมชาติ (M1) มีเนื้อที่เท่ากับ 69,407 ไร่ หรือร้อยละ 2.56 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พุ่งหญ้าธรรมชาติ พุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ ไร่ป่า ไร่หนาม พบมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอดงหลวง และอำเภอดงคำชะอี

2) พื้นที่ลุ่ม (M201) มีเนื้อที่ 483 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอดอนตาล และอำเภอดงหลวง

3) เหมืองแร่ บ่อขุด (M3) มีเนื้อที่เท่ากับ 887 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า เหมืองแร่ บ่อทรายบ่อดิน พบมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอหว้านใหญ่ และอำเภอดอนตาล

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (M4) มีเนื้อที่ 1,725 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พื้นที่กองวัสดุ ที่หินโผล่ พื้นที่ถม พบมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอนิคมคำสร้อยและอำเภอหว้านใหญ่

5) ที่ทิ้งขยะ (M701) มีเนื้อที่ 56 ไร่ พบมากในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอดงคำชะอี และอำเภอหนองสูง

ภาพที่ 7 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ปี พ.ศ. 2566

ตารางที่ 7 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ปี พ.ศ. 2566

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	121,389	4.47
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	6,389	0.24
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	76,063	2.80
U300	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ไร่	69	-
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	22,077	0.81
U405	ถนน	10,110	0.37
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมไร่	50	-
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	4,332	0.16
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	355	0.01
U600	สถานที่ไร่	74	-
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	684	0.03
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	740	0.03
U603	สุสาน ป่าช้า	277	0.01
U605	สถานีบริการน้ำมัน	169	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	1,514,669	55.84
A1	พื้นที่นา	553,790	20.42
A100	นาไร่	2,336	0.09
A101	นาข้าว	550,431	20.29
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	122	0.01
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	440	0.02
A101+A206	นาข้าว+ยาสูบ	20	-
A101+A210	นาข้าว+ถั่วลิสง	31	-
A101+A220	นาข้าว+แตงโม	88	-
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	98	-
A101+A512	นาข้าว+แคนตาลูป	22	-
A101+A701	นาข้าว+ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	202	0.01

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A2	พืชไร่	522,759	19.26
A200	ไร่อ้อย	8,398	0.31
A201	พืชไร่ผสม	112	-
A202	ข้าวโพด	260	0.01
A203	อ้อย	305,634	11.27
A204	มันสำปะหลัง	207,768	7.66
A204+A512	มันสำปะหลัง+แคนตาลูป	78	-
A220	แตงโม	60	-
A222	ชิง	11	-
A224	มะเขือเทศ	88	-
A229	พริก	350	0.01
A3	ไม้ยืนต้น	413,060	15.24
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	742	0.03
A301	ไม้ยืนต้นผสม	7,824	0.29
A302	ยางพารา	379,895	14.01
A303	ปาล์มน้ำมัน	6,877	0.25
A304	ยูคาลิปตัส	13,212	0.49
A305	สัก	3,917	0.15
A308	กระถิน	10	-
A312	กาแฟ	14	-
A314	หม่อน	34	-
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	469	0.02
A318	จามจุรี	14	-
A322	กฤษณา	37	-
A323	ตะกู	15	-
A4	ไม้ผล	13,292	0.48
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	84	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A401	ไม้ผลผสม	7,518	0.28
A403	ทุเรียน	399	0.02
A404	เงาะ	91	-
A405	มะพร้าว	518	0.02
A406	ลิ้นจี่	153	0.01
A407	มะม่วง	931	0.03
A408	มะม่วงหิมพานต์	36	-
A409	พุทรา	27	-
A410	น้อยหน่า	29	-
A411	กล้วย	1,836	0.07
A412	มะขาม	1,168	0.04
A413	ลำไย	259	0.01
A414	ฝรั่ง	43	-
A415	มะละกอ	15	-
A422	มะนาว	81	-
A426	แก้วมังกร	87	-
A427	ส้มโอ	17	-
A5	พืชสวน	1,008	0.04
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	18	-
A502	พืชผัก	429	0.02
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	132	0.01
A509	พืชสมุนไพร	117	-
A511	หวาย	296	0.01
A512	แคนตาลูป	16	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	9,759	0.36
A700	โรงเรือนร้าง	28	-
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	9,123	0.34

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	300	0.01
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	205	0.01
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	103	-
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	758	0.03
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	88	-
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	670	0.03
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	243	0.01
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	243	0.01
F	พื้นที่ป่าไม้	927,862	34.21
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	46,361	1.71
F200	ป่าผลัดใบรกร้างในพื้นที่	43,241	1.59
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	836,090	30.83
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	2,170	0.08
W	พื้นที่น้ำ	75,916	2.80
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	43,206	1.59
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	2,574	0.10
W201	อ่างเก็บน้ำ	20,496	0.76
W202	บ่อน้ำในไร่นา	9,588	0.35
W203	คลองชลประทาน	52	-
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	72,558	2.68
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	1,646	0.06
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	67,505	2.49
M103	ไผ่ป่า ไผ่หนาม	256	0.01
M201	พื้นที่ลุ่ม	483	0.02
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	41	-
M303	บ่อทราย	280	0.01
M304	บ่อดิน	566	0.02

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M401	พื้นที่กองวัสดุ	119	0.01
M403	ที่หินโผล่	329	0.01
M405	พื้นที่ถม	1,277	0.05
M701	ที่ทิ้งขยะ	56	-
M401	พื้นที่กองวัสดุ	119	0.01
รวมทั้งหมด		2,712,394	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.8 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2566

จังหวัดยโสธร มีเนื้อที่ทั้งหมด 2,601,040 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 153,220 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.89 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 2,049,063 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 78.78 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 176,942 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.81 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 94,564 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.63 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 127,251 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.89 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภท มีรายละเอียด (ภาพที่ 8 และตารางที่ 8) ดังนี้

2.8.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 153,220 ไร่ หรือร้อยละ 5.89 ของเนื้อที่จังหวัดประกอบด้วย ตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้าน สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สถานีกมณาคมนพื้นที่อุตสาหกรรม สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ และสนามกอล์ฟ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 15,470 ไร่ หรือร้อยละ 0.59 ของเนื้อที่จังหวัดได้แก่ อำเภอเลิงนกทา อำเภอเมืองยโสธร อำเภอกุดชุม อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอมหาชนะชัย อำเภอป่าดัว อำเภอไทยเจริญ อำเภอทรายมูล และอำเภอค้อวัง มีลักษณะเป็นแหล่งชุมชน และแหล่งการค้าประกอบด้วย บ้านเรือน อาคารพาณิชย์ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ และห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

2) หมู่บ้าน (U2) มีเนื้อที่ 97,318 ไร่ หรือร้อยละ 3.74 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ มีการตั้งหมู่บ้านเป็นหย่อมในพื้นที่ราบหรือค่อนข้างราบหรือพื้นที่ดอน

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 32,128 ไร่ หรือร้อยละ 1.24 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ เช่น กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 16 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยียโสธร สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร หมวดการทาง สำนักงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน และวัดต่าง ๆ เป็นต้น

4) สถานีกมณาคมน (U4) มีเนื้อที่ 1,730 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด เส้นทางกมณาคมนที่สำคัญ ได้แก่ ถนน

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 4,262 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่จังหวัดประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรม (U502) มีเนื้อที่ 2,899 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงงานหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดต่าง ๆ ที่อยู่ในตัวเมืองและย่านการค้า เป็นต้น ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร (U503) มีเนื้อที่ 1,286 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ รับซื้อไม้ไทย ศิริค้อวัง สไบทองพีชผล ลานมันภัคดีพรพีชผล ธารกรพีชผล ตลาดกลางข้าวเปลือกป่าดัว เป็นต้น และโรงงานอุตสาหกรรมร้าง (U500) มีเนื้อที่ 77 ไร่

6) สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 2,171 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัดประกอบด้วย สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (U601) มีเนื้อที่ 826 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สวนสัตว์ยโสธร สวนน้ำแฟมิลีพาร์ค สนามกีฬา สวนนกแดง เป็นต้น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ (U602) มีเนื้อที่ 519 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงแรมสุขสำราญรีสอร์ท โรงแรม

คริสตัลรีสอร์ท เอสเอ็มแมนชั่น ลีลาวดีรีสอร์ท เป็นต้น สุสาน ป่าช้า (U603) มีเนื้อที่ 173 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด สถานีบริการน้ำมัน (U605) มีเนื้อที่ 351 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด และสถานีร้าง (U600) 302 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ รีสอร์ทร้าง ปิมน้ำมันร้าง เป็นต้น

7) สนามกอล์ฟ (U7) มีเนื้อที่ 141 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สนามกอล์ฟภูดินกอล์ฟคลับ ซึ่งอยู่ในอำเภอเลิงนกทา เป็นต้น

2.8.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 2,049,063 ไร่ หรือร้อยละ 78.78 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน พืชหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พืชน้ำ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน / ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 1,494,031 ไร่ หรือร้อยละ 57.44 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดในพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด ประกอบด้วย นาข้าว (A101) มีเนื้อที่ 1,480,816 ไร่ หรือร้อยละ 56.93 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นข้าวนาปีอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก พบปลูกทุกอำเภอ โดยพบมากที่สุดที่อำเภอเลิงนกทา อำเภอเมืองยโสธร อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอกุดชุม และอำเภอมหาชนะชัย และนาข้าวที่ปลูกในพื้นที่ลุ่ม (M201+A101) มีเนื้อที่ 8,927 ไร่ หรือร้อยละ 0.34 ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบมากที่สุดที่อำเภอมหาชนะชัย อำเภอเมืองยโสธร และคำเขื่อนแก้ว นาข้าว+มันสำปะหลัง (A101+A204) เนื้อที่ 90 ไร่ ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบมากที่สุด คือ อำเภอเลิงนกทา นาข้าว+ผัก (A101+A502) เนื้อที่ 183 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบมากที่สุด คือ อำเภอเลิงนกทา และนาร้าง (A100) มีเนื้อที่ 4,015 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบมากที่สุดที่อำเภอป่าติ้ว อำเภอมหาชนะชัย และอำเภอคำเขื่อนแก้ว

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 316,074 ไร่ หรือร้อยละ 12.15 ของเนื้อที่จังหวัด พืชไร่ที่สำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย ไร่ร้าง และพืชไร่อื่น ๆ

(1) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 170,564 ไร่ หรือร้อยละ 6.56 ของเนื้อที่จังหวัด ถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุดในจังหวัด โดยพบมากที่สุดที่อำเภอเลิงนกทา อำเภอกุดชุม และอำเภอป่าติ้ว

(2) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 142,811 ไร่ หรือร้อยละ 5.49 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากเป็นอันดับที่สองรองจากมันสำปะหลัง ซึ่งพบปลูกมากในอำเภอเลิงนกทา อำเภอกุดชุม และอำเภอไทยเจริญ

(3) ไร่ร้าง (A200) คือพื้นที่ปลูกพืชไร่ที่ไม่มีการเพาะปลูกยาวนานติดต่อกัน มีเนื้อที่ 2,000 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอมหาชนะชัย อำเภอเลิงนกทาและอำเภอป่าติ้ว

(4) พืชไร่อื่น ๆ ได้แก่ พืชไร่ผสม ข้าวโพด ถั่วลิสง ฝ้าย แดงโม พริก มีเนื้อที่ 699 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 217,709 ไร่ หรือร้อยละ 8.38 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ยืนต้นที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส ปาล์มน้ำมัน และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 165,570 ไร่ หรือร้อยละ 6.37 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่สุดที่อำเภอเลิงนกทา อำเภอเมืองยโสธร และอำเภอกุดชุม

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 43,298 ไร่ หรือร้อยละ 1.67 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอกุฉุขุม อำเภอเลิงนกทา และอำเภอเมืองยโสธร

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 7,058 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอเลิงนกทา อำเภอกุฉุขุม และอำเภอป่าติ้ว

(4) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม สัก ไม้ปลูกเพื่อการค้า และ ตะกู มีเนื้อที่ 1,783 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 11,258 ไร่ หรือร้อยละ 0.43 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ผลที่สำคัญ ได้แก่ ไม้ผลผสม มะม่วง มะม่วงหิมพานต์ และไม้ผลอื่น ๆ

(1) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 6,802 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นการปลูกไม้ผลหลายชนิดอยู่ด้วยกัน พบปลูกกระจายอยู่ในทุกอำเภอ พบปลูกมากที่อำเภอเลิงนกทา อำเภอกุฉุขุม และอำเภอไทยเจริญ

(2) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 2,451 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบปลูกมากที่สุดที่อำเภอเมืองยโสธร อำเภอเลิงนกทา และอำเภอกุฉุขุม

(3) มะม่วงหิมพานต์ (A408) มีเนื้อที่ 1,058 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัดพบปลูกมากที่อำเภอค้อวัง อำเภอคำเขื่อนแก้ว และอำเภอป่าติ้ว

(4) ไม้ผลอื่น ๆ ได้แก่ ทูเรียน มะพร้าว พุทรา น้อยหน่า กัลย มะขาม ลำไย ฝรั่ง มะนาว และแก้วมังกร มีเนื้อที่ 947 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 3,543 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พืชผัก นาหญ้า ไม้ดอกไม้ประดับ และพืชสวนอื่น ๆ

(1) พืชผัก (A502) มีเนื้อที่ 3,319 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอค้อวัง อำเภอเลิงนกทา และอำเภอกุฉุขุม พืชผักที่ปลูก เช่น มะเขือ มะเขือพวง ฟักทอง ถั่วฝักยาว ตะไคร้ กระเทียม เป็นต้น

(2) นาหญ้า (A510) มีเนื้อที่ 134 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอมหาชนะชัย

(3) ไม้ดอกไม้ประดับ (A503) มีเนื้อที่ 44 ไร่ พบมากที่สุดที่อำเภอค้อวัง

(4) พืชสวนอื่น ๆ ได้แก่ พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม และพืชสมุนไพร กระเทียม มีเนื้อที่ 46 ไร่

6) พืชไร่เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 2,927 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พืชไร่เลี้ยงสัตว์ ไม้ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงสุกร และโรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ

(1) พืชไร่เลี้ยงสัตว์ (A701) มีเนื้อที่ 1,560 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ใช้เลี้ยงโค กระบือ และปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ พบมากที่อำเภอเมืองยโสธร อำเภอทรายมูล และอำเภอกุฉุขุม

(2) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก (A703) มีเนื้อที่ 842 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบมากที่อำเภอเมืองยโสธร อำเภอเลิงนกทา และอำเภอกุฉุขุม

(3) โรงเรือนเลี้ยงสุกร (A704) มีเนื้อที่ 284 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายอยู่เกือบทุกอำเภอ โดยพบมากที่สุดที่อำเภอทรายมูล อำเภอเมืองยโสธร และอำเภอคำเขื่อนแก้ว

(4) โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า (A702) มีเนื้อที่ 241 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายทุกอำเภอ โดยพบมากที่สุดที่อำเภอเลิงนกทา อำเภอทรายมูล และอำเภอกุดชุม

7) พืชน้ำ (A8) มีเนื้อที่ 34 ไร่ ประกอบด้วย กก มีเนื้อที่ 34 ไร่ พบที่อำเภอเมืองยโสธร

8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 1,946 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่เพาะเลี้ยงปลา สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม และสถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง

(1) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์ปลา (A902) มีเนื้อที่ 1,842 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอเลิงนกทา อำเภอกุดชุม และอำเภอคำเขื่อนแก้ว

(2) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง (A900) มีเนื้อที่ 57 ไร่ พบมากที่สุดที่อำเภอคำเขื่อนแก้ว และอำเภอมหาชนะชัย

(3) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม (A901) มีเนื้อที่ 24 ไร่ พบที่อำเภอกุดชุม

(4) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์กุ้ง (A903) มีเนื้อที่ 23 ไร่ พบที่อำเภอมหาชนะชัย และอำเภอเลิงนกทา

9) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม (A0) มีเนื้อที่ 1,541 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกพืชหรือการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ชนิดอยู่ในพื้นที่เดียวกัน กระจายอยู่ทุกอำเภอ พบมากที่สุดที่อำเภอเลิงนกทา อำเภอไทยเจริญ อำเภอคำเขื่อนแก้ว และอำเภอกุดชุม เช่น ศูนย์เรียนรู้ โคกหนองนาโมเดล เป็นต้น

2.8.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 176,942 ไร่ หรือร้อยละ 6.81 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าไม่ผลัดใบ ป่าผลัดใบ และป่าปลูก

1) ป่าไม่ผลัดใบ (F1) มีเนื้อที่ 3,404 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ (F101) พบมากที่สุดที่อำเภอเลิงนกทา

2) ป่าผลัดใบ (F2) มีเนื้อที่ 171,106 ไร่ หรือร้อยละ 6.58 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าผลัดใบสมบูรณ์ (F201) มีเนื้อที่ 125,930 ไร่ หรือร้อยละ 4.84 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ป่าทุกอำเภอ พบมากที่สุดที่อำเภอเลิงนกทา อำเภอคำเขื่อนแก้ว และอำเภอกุดชุม พันธุ์ไม้สำคัญที่พบ ได้แก่ ประดู่ เต็ง แดง ตะแบกนา มะค่า และมีไม้พื้นล่าง ได้แก่ ใผ่ไร่ ใผ่รวก ประป่า และหญ้าชนิดต่าง ๆ เป็นต้น จังหวัดยโสธรไม่มีเขตอุทยานแห่งชาติ ไม่มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ อยู่ทางตอนเหนือของจังหวัดเป็นส่วนใหญ่ ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F200) มีเนื้อที่ 45,176 ไร่ หรือร้อยละ 1.74 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ป่าทุกอำเภอ พบมากที่สุดที่อำเภอกุดชุม อำเภอเลิงนกทา อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอเมืองยโสธร และอำเภอทรายมูล

3) ป่าปลูก (F5) มีเนื้อที่ 2,432 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าปลูกสมบูรณ์ (F501) มีเนื้อที่ 1,753 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอค้อวัง อำเภอมหาชนะชัย และอำเภอเลิงนกทา และป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู (F500) มีเนื้อที่ 679 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอเมืองยโสธร และอำเภอมหาชนะชัย

2.8.4 พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 94,564 ไร่ หรือร้อยละ 3.63 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) มีเนื้อที่ 56,956 ไร่ หรือร้อยละ 2.19 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง (W101) มีเนื้อที่ 38,576 ไร่ หรือร้อยละ 1.48 ของเนื้อที่จังหวัด แม่น้ำที่สำคัญได้แก่ แม่น้ำชีไหลผ่านพื้นที่ตอนใต้ของจังหวัด บริเวณอำเภอเมืองยโสธร อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอมหาชนะชัย และอำเภอค้อวัง (ยาว 110 กิโลเมตร) ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำมูลที่จังหวัดอุบลราชธานี ลำห้วยสำคัญ ๆ ไหลผ่านพื้นที่ตอนเหนือและตอนกลางของจังหวัด เช่น ห้วยสะแบก ห้วยลิงโจน ลำห้วยโพธิ์ ลำเซบาย และลำน้ำยัง และหนอง บึง ทะเลสาบ (W102) มีเนื้อที่ 18,380 ไร่ หรือร้อยละ 0.71 ของเนื้อที่จังหวัด หนอง บึง มีอยู่ทั่วไป ซึ่งหลายแห่งมีสภาพดินขึ้นเก็บกักน้ำได้ปริมาณน้อย เป็นปัญหาค่อนข้างมากที่สำคัญได้แก่ หนองยาว หนองผือ หนองน้อย หนองเทา เป็นต้น

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) มีเนื้อที่ 37,608 ไร่ หรือร้อยละ 1.44 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย อ่างเก็บน้ำ (W201) มีเนื้อที่ 23,714 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด ที่สำคัญได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยสะแบก อ่างเก็บน้ำห้วยโพธิ์ตอนบน และอ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน ตั้งอยู่ในอำเภอเลิงนกทา อ่างเก็บน้ำหุบหนองนอ อยู่ในตำบลคำน้ำสร้าง อำเภอกุดชุม และอ่างเก็บน้ำห้วยบ่อแก อำเภอคำเขื่อนแก้ว เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในการเกษตรกรรมและป้องกันอุทกภัย เป็นต้น บ่อน้ำในไร่นา (W202) มีเนื้อที่ 12,075 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายทั่วไปทุกอำเภอ และคลองชลประทาน (W203) มีเนื้อที่ 1,819 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด

2.8.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 127,251 ไร่ หรือร้อยละ 4.89 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองแร่ บ่อขุด พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ชายหาด และที่ทิ้งขยะ

1) ทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ (M1) มีเนื้อที่ 89,341 ไร่ หรือร้อยละ 3.44 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ (M102) มีเนื้อที่ 80,269 ไร่ หรือร้อยละ 3.09 ของเนื้อที่จังหวัด และทุ่งหญ้าธรรมชาติ (M101) มีเนื้อที่ 9,072 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบกระจายอยู่ทุกอำเภอ

2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 32,197 ไร่ หรือร้อยละ 1.24 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอมหาชนะชัย อำเภอคำเขื่อนแก้ว และอำเภอเมืองยโสธร

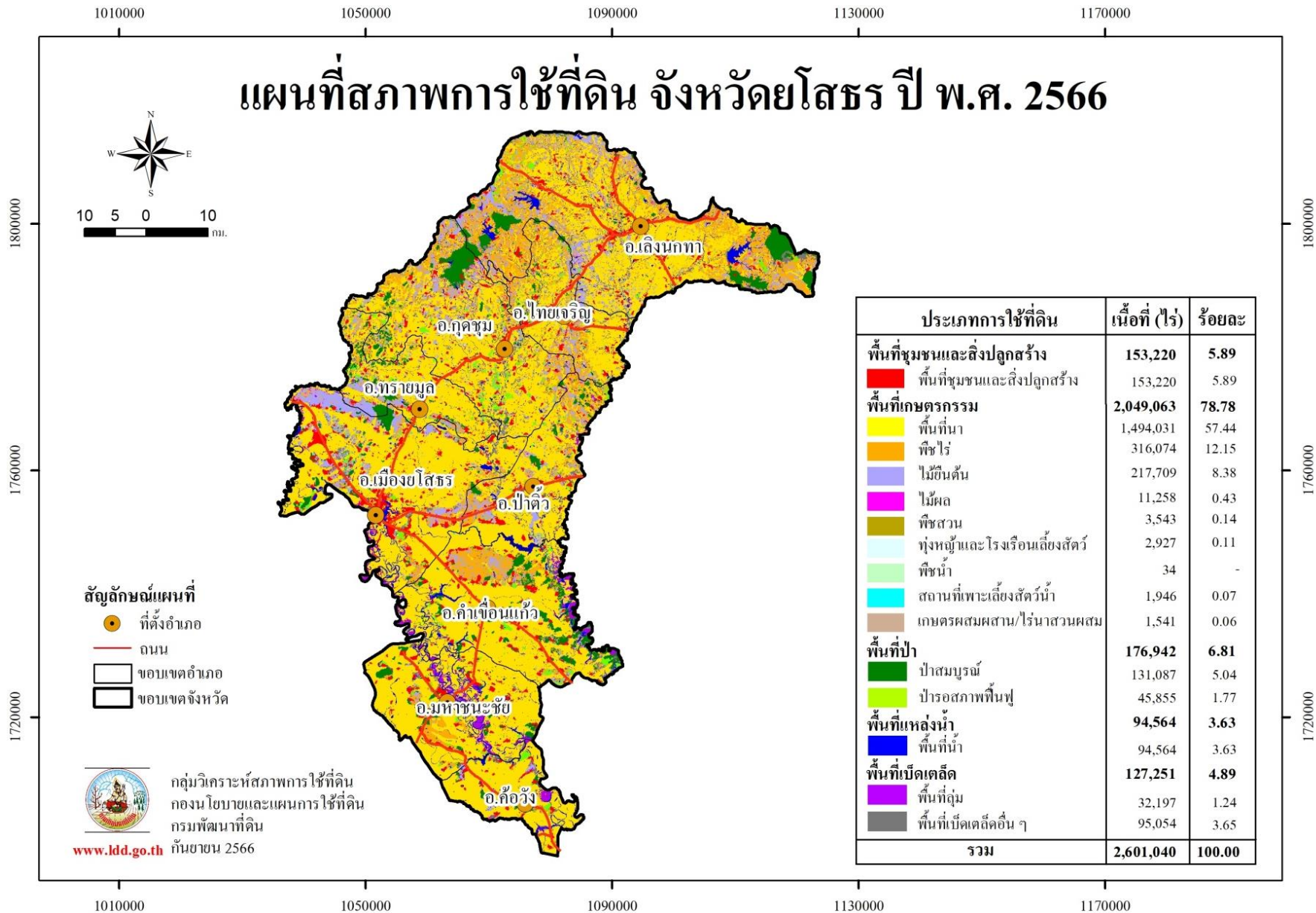
3) เหมืองแร่ บ่อขุด (M3) มีเนื้อที่ 809 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย บ่อลูกรัง (M302) มีเนื้อที่ 540 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอเมืองยโสธร อำเภอเลิงนกทา และอำเภอกุดชุม บ่อทราย (M303) มีเนื้อที่ 204 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอมหาชนะชัย และอำเภอเมืองยโสธร เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า (M300)

มีเนื้อที่ 52 ไร่ พบมากที่สุดที่ อำเภอมืองยโสธร และอำเภอไทยเจริญ บ่อดิน (M304) มีเนื้อที่ 13 ไร่ พบมากที่สุดที่อำเภอมืองยโสธร และอำเภอป่าดัว

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (M4) มีเนื้อที่ 4,602 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ที่หินโพล่ (M403) มีเนื้อที่ 2,936 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 พบมากที่สุดที่อำเภอเลิงนกทา อำเภอภูซุ่ม และอำเภอป่าดัว พื้นที่ถม (M405) มีเนื้อที่ 1,654 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด พบมีพื้นที่ถมทุกอำเภอ พบมากที่สุดที่อำเภอเลิงนกทา อำเภอคำเขื่อนแก้ว และอำเภอมืองยโสธร พื้นที่กองวัสดุ (M401) มีเนื้อที่ 12 ไร่ พบมากที่สุดที่อำเภอคำเขื่อนแก้ว

5) ชายหาด (M6) มีเนื้อที่ 248 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอมหาชนะชัย และอำเภอคำเขื่อนแก้ว

6) ที่ทิ้งขยะ (M701) มีเนื้อที่ 54 ไร่ พบมากที่สุดที่อำเภอมหาชนะชัย อำเภอคำเขื่อนแก้ว และอำเภอเลิงนกทา

ภาพที่ 8 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2566

ตารางที่ 8 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2566

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	153,220	5.89
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	15,470	0.59
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	97,318	3.74
U301	สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง ๆ	32,128	1.24
U405	ถนน	1,730	0.07
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	77	-
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	2,899	0.11
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	1,286	0.05
U600	สถานที่ร้าง	302	0.01
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	826	0.03
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	519	0.02
U603	สุสาน ป่าช้า	173	0.01
U605	สถานีบริการน้ำมัน	351	0.01
U701	สนามกอล์ฟ	141	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	2,049,063	78.78
A1	พื้นที่นา	1,494,031	57.44
A100	นาร้าง	4,015	0.16
A101	นาข้าว	1,480,816	56.93
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	90	-
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	183	0.01
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	8,927	0.34
A2	พืชไร่	316,074	12.15
A200	ไร่ร้าง	2,000	0.08
A201	พืชไร่ผสม	84	-
A202	ข้าวโพด	35	-
A203	อ้อย	142,811	5.49
A204	มันสำปะหลัง	170,564	6.56

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A207	ฝ้าย	12	-
A210	ถั่วลิสง	16	-
A220	แตงโม	223	0.01
A229	พริก	329	0.01
A3	ไม้ยืนต้น	217,709	8.38
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	247	0.01
A301	ไม้ยืนต้นผสม	695	0.03
A302	ยางพารา	165,570	6.37
A303	ปาล์มน้ำมัน	7,058	0.27
A304	ยูคาลิปตัส	43,298	1.67
A305	สัก	537	0.02
A315	ไม้ปลูกเพื่อการค้า	276	0.01
A323	ตะกู	28	-
A4	ไม้ผล	11,258	0.43
A401	ไม้ผลผสม	6,802	0.26
A403	ทุเรียน	238	0.01
A405	มะพร้าว	98	-
A407	มะม่วง	2,451	0.09
A408	มะม่วงหิมพานต์	1,058	0.04
A409	พุทรา	12	-
A410	น้อยหน่า	39	-
A411	กล้วย	151	0.01
A412	มะขาม	197	0.01
A413	ลำไย	144	0.01
A414	ฝรั่ง	27	-
A422	มะนาว	19	-
A426	แก้วมังกร	22	-

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A5	พืชสวน	3,543	0.14
A500	ผักสวนครัว/เลื่อมโทรม	33	-
A502	พืชผัก	3,319	0.13
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	44	-
A509	พืชสมุนไพร กระท่อม	13	-
A510	นาหญ้า	134	0.01
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	2,927	0.11
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	1,560	0.06
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	241	0.01
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	842	0.03
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	284	0.01
A8	พืชน้ำ	34	-
A802	กก	34	-
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	1,946	0.07
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	57	-
A901	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม	24	-
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	1,842	0.07
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	23	-
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	1,541	0.06
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	1,541	0.06
F	พื้นที่ป่าไม้	176,942	6.81
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	3,404	0.13
F200	ป่าผลัดใบรกร้างพื้นที่ฟู	45,176	1.74
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	125,930	4.84
F500	ป่าปลูกรกร้างพื้นที่ฟู	679	0.03
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	1,753	0.07

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
W	พื้นที่น้ำ	94,564	3.63
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	38,576	1.48
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	18,380	0.71
W201	อ่างเก็บน้ำ	23,714	0.91
W202	บ่อน้ำในไร่นา	12,075	0.46
W203	คลองชลประทาน	1,819	0.07
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	127,251	4.89
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	9,072	0.35
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	80,269	3.09
M201	พื้นที่ลุ่ม	32,197	1.24
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	52	-
M302	บ่อลูกรัง	540	0.02
M303	บ่อทราย	204	0.01
M304	บ่อดิน	13	-
M401	พื้นที่กองวัสดุ	12	-
M403	ที่ดินไผ่	2,936	0.11
M405	พื้นที่ถม	1,654	0.06
M601	ชายหาด	248	0.01
M701	ที่ทิ้งขยะ	54	-
รวมทั้งหมด		2,601,040	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.9 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2566

จังหวัดหนองคาย มีเนื้อที่ทั้งหมด 1,891,584 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 138,813 ไร่ หรือร้อยละ 7.32 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 1,370,221 ไร่ หรือร้อยละ 72.46 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 161,785 ไร่ หรือร้อยละ 8.56 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 127,082 ไร่ หรือร้อยละ 6.72 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 93,636 ไร่ หรือร้อยละ 4.94 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภทมีรายละเอียด (ภาพที่ 9 และตารางที่ 9) ดังนี้

2.9.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 138,813 ไร่ หรือร้อยละ 7.32 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้านบนพื้นราบ หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ถนน ทางรถไฟ โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสนามกอล์ฟ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 12,432 ไร่ หรือร้อยละ 0.66 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอสังคม อำเภอเฝ้าไร่ อำเภอโพนพิสัย อำเภอศรีนคร และ อำเภอรัตนวาปี

2) หมู่บ้าน (U2) มีเนื้อที่ 80,908 ไร่ หรือร้อยละ 4.27 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยหมู่บ้านบนพื้นราบ มีเนื้อที่ 80,634 ไร่ หรือร้อยละ 4.26 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ และหมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง มีเนื้อที่ 274 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 30,290 ไร่ หรือร้อยละ 1.60 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน และวัดต่าง ๆ โดยสถาบันการศึกษาหลายแห่งได้ขยายวิทยาเขตมาตั้งในจังหวัดนี้ เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ศูนย์หนองคาย และสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 เป็นต้น

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่รวม 7,020 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบไปด้วยเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่ ถนน เนื้อที่ 6,447 ไร่ หรือร้อยละ 0.34 ของเนื้อที่จังหวัด และทางรถไฟ มีเนื้อที่ 559 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พื้นที่อุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 5,653 ไร่ หรือร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบไปด้วย โรงงานอุตสาหกรรมมีเนื้อที่ 5,351 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่จังหวัด และลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร มีเนื้อที่ 228 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด นอกจากนี้ยังพบว่า มีพื้นที่อุตสาหกรรมร้าง เนื้อที่ 74 ไร่

6) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 1,783 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ สุสาน ป่าช้า และสถานีบริการน้ำมัน

7) สนามกอล์ฟ (U7) มีเนื้อที่ 727 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด ซึ่งอยู่ในอำเภอเมืองหนองคาย

2.9.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 1,370,221 ไร่ หรือร้อยละ 72.46 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน พืชไร่และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พืชไร่ สถานทีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 645,897 ไร่ หรือร้อยละ 34.14 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาข้าว มีเนื้อที่ 607,024 ไร่ หรือร้อยละ 32.09 ของเนื้อที่จังหวัด นาข้าวในพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 9,689 ไร่ หรือร้อยละ 0.51 ของเนื้อที่จังหวัด และนาไร่ มีเนื้อที่ 27,182 ไร่ หรือร้อยละ 1.44 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในพื้นที่อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ อำเภอเฝ้าไร่ อำเภอรัตนวาปี และอำเภอสระใคร และยังมีพื้นที่นาที่มีการปลูกพืชหลังทำนา เช่น ข้าวโพด ยาสูบ พืชผัก และพืชไร่ผสม เป็นต้น มีเนื้อที่ 2,002 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 152,504 ไร่ หรือร้อยละ 8.07 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง ยาสูบ สับปะรด ข้าวโพด พืชไร่ผสม ข้าวไร่ แตงโม มะเขือเทศ พริก และไร่ร้าง

(1) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 85,363 ไร่ หรือร้อยละ 4.51 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอสระใคร อำเภอท่าบ่อ และอำเภอโพธิ์ชัย

(2) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 32,100 ไร่ หรือร้อยละ 1.70 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอโพธิ์ชัย

(3) ยาสูบ (A206) มีเนื้อที่ 11,034 ไร่ หรือร้อยละ 0.58 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่กระจายใกล้ ๆ บริเวณริมแม่น้ำโขง ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอท่าบ่อ และอำเภอเมืองหนองคาย

(4) สับปะรด (A205) มีเนื้อที่ 10,533 ไร่ หรือร้อยละ 0.56 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอศรีเชียงใหม่

(5) ข้าวโพด (A202) มีเนื้อที่ 1,809 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอโพธิ์ชัย

(6) พืชไร่อื่น ๆ ได้แก่ พืชไร่ผสม ข้าวไร่ แตงโม มะเขือเทศ พริก และไร่ร้าง มีเนื้อที่ 11,665 ไร่ หรือร้อยละ 0.62 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 514,416 ไร่ หรือร้อยละ 27.21 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส ปาล์มน้ำมัน สัก และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 422,052 ไร่ หรือร้อยละ 22.31 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอโพธิ์ชัย อำเภอเฝ้าไร่ อำเภอสังคม และอำเภอรัตนวาปี

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 42,496 ไร่ หรือร้อยละ 2.25 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอโพธิ์ชัย อำเภอเฝ้าไร่ และอำเภอเมืองหนองคาย

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 32,912 ไร่ หรือร้อยละ 1.74 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอโพธิ์ชัย

(4) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ยืนต้นผสม สัก ประดู่ ไม้หอม จามจุรี กฤษณา ตะกั่ว และไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 16,956 ไร่ หรือร้อยละ 0.91 ของเนื้อที่จังหวัด

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 24,855 ไร่ หรือร้อยละ 1.32 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ไม้ผล ผสม ส้ม ทุเรียน เงาะ มะพร้าว ลิ้นจี่ มะม่วง พุทรา น้อยหน่า กัลย มะขาม ลำไย ฝรั่ง มะละกอ มังคุด มะนาว แก้วมังกร ส้มโอ มะปราง มะยงชิด และไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม

(1) กัลย (A411) มีเนื้อที่ 12,738 ไร่ หรือร้อยละ 0.67 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอสังขม

(2) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 3,798 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ในทุกอำเภอ

(3) มะพร้าว (A405) มีเนื้อที่ 1,683 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอเมืองหนองคาย

(4) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 1,302 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอสังขม อำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอท่าบ่อ

(5) ไม้ผลอื่น ๆ ได้แก่ ส้ม ทุเรียน เงาะ ลิ้นจี่ พุทรา น้อยหน่า มะขาม ลำไย ฝรั่ง มะละกอ มังคุด มะนาว แก้วมังกร ส้มโอ มะปราง มะยงชิด และไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 5,334 ไร่ หรือร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 1,318 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด

(1) พืชผัก (A502) มีเนื้อที่ 1,010 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอโพนพิสัย และอำเภอเมืองหนองคาย

(2) พืชสวนอื่น ๆ ได้แก่ พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม พืชสวนผสม ไม้ดอก ไม้ประดับ อุ่น พืชสมุนไพร นาหญ้า และหวาย มีเนื้อที่ 308 ไร่

6) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 6,009 ไร่ หรือร้อยละ 0.32 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก และโรงเรือนเลี้ยงสุกร

(1) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก (A703) มีเนื้อที่ 3,653 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอท่าบ่อ

(2) โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า (A702) มีเนื้อที่ 1,222 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอท่าบ่อ และอำเภอสระใคร

(3) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (A701) มีเนื้อที่ 1,075 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอโพนพิสัย และอำเภอเมืองหนองคาย

7) พืชน้ำ (A8) มีเนื้อที่ 47 ไร่ ได้แก่ บัว พบมากในอำเภอเมืองหนองคาย

8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 25,020 ไร่ หรือร้อยละ 1.33 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสมร้าง และสถานที่เพาะเลี้ยงปลา

(1) สถานที่เพาะเลี้ยงปลา (A902) มีเนื้อที่ 23,970 ไร่ หรือร้อยละ 1.27 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอท่าบ่อ อำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอศรีเชียงใหม่

(2) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสมร้าง (A900) มีเนื้อที่ 1,050 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอท่าบ่อ และอำเภอเมืองหนองคาย

9) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม (A0) มีเนื้อที่ 202 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอโพนพิสัย และอำเภอรัตนวาปี

2.9.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 161,785 ไร่ หรือร้อยละ 8.56 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู และป่าปลูกสมบูรณ์

1) ป่าผลัดใบ (F2) ประกอบด้วย ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F200) มีเนื้อที่ 5,291 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่จังหวัด และป่าผลัดใบสมบูรณ์ (F201) มีเนื้อที่ 156,033 ไร่ หรือร้อยละ 8.25 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดในอำเภอสังขุม และอำเภอโพธาราม

2) ป่าปลูก (F5) ได้แก่ ป่าปลูกสมบูรณ์ (F501) มีเนื้อที่ 461 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอสังขุม และอำเภอท่าบ่อ

2.9.4 พื้นที่น้ำ (W) จังหวัดหนองคายมีแหล่งน้ำหลายประเภท กระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ มีเนื้อที่ 127,082 ไร่ หรือร้อยละ 6.72 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) เช่น แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง และทะเลสาบ มีเนื้อที่ 87,038 ไร่ หรือร้อยละ 4.60 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีแม่น้ำสายหลักและคลองสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำโขง

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) เช่น อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน มีเนื้อที่ 40,044 ไร่ หรือร้อยละ 2.12 ของเนื้อที่จังหวัด

2.9.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) ในจังหวัดหนองคายมีเนื้อที่ 93,636 ไร่ หรือร้อยละ 4.94 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ ประกอบไปด้วยทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม บ่อลูกรัง บ่อทราย บ่อดิน พื้นที่กองวัสดุ พื้นที่ถม หาดทราย และที่ทิ้งขยะ

1) ทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ (M1) มีเนื้อที่ 62,215 ไร่ หรือร้อยละ 3.29 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ทุ่งหญ้าธรรมชาติ (M101) มีเนื้อที่ 10,517 ไร่ หรือร้อยละ 0.56 ของเนื้อที่จังหวัดและ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ (M102) มีเนื้อที่ 51,698 ไร่ หรือร้อยละ 2.73 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอโพธาราม และอำเภอเมืองหนองคาย

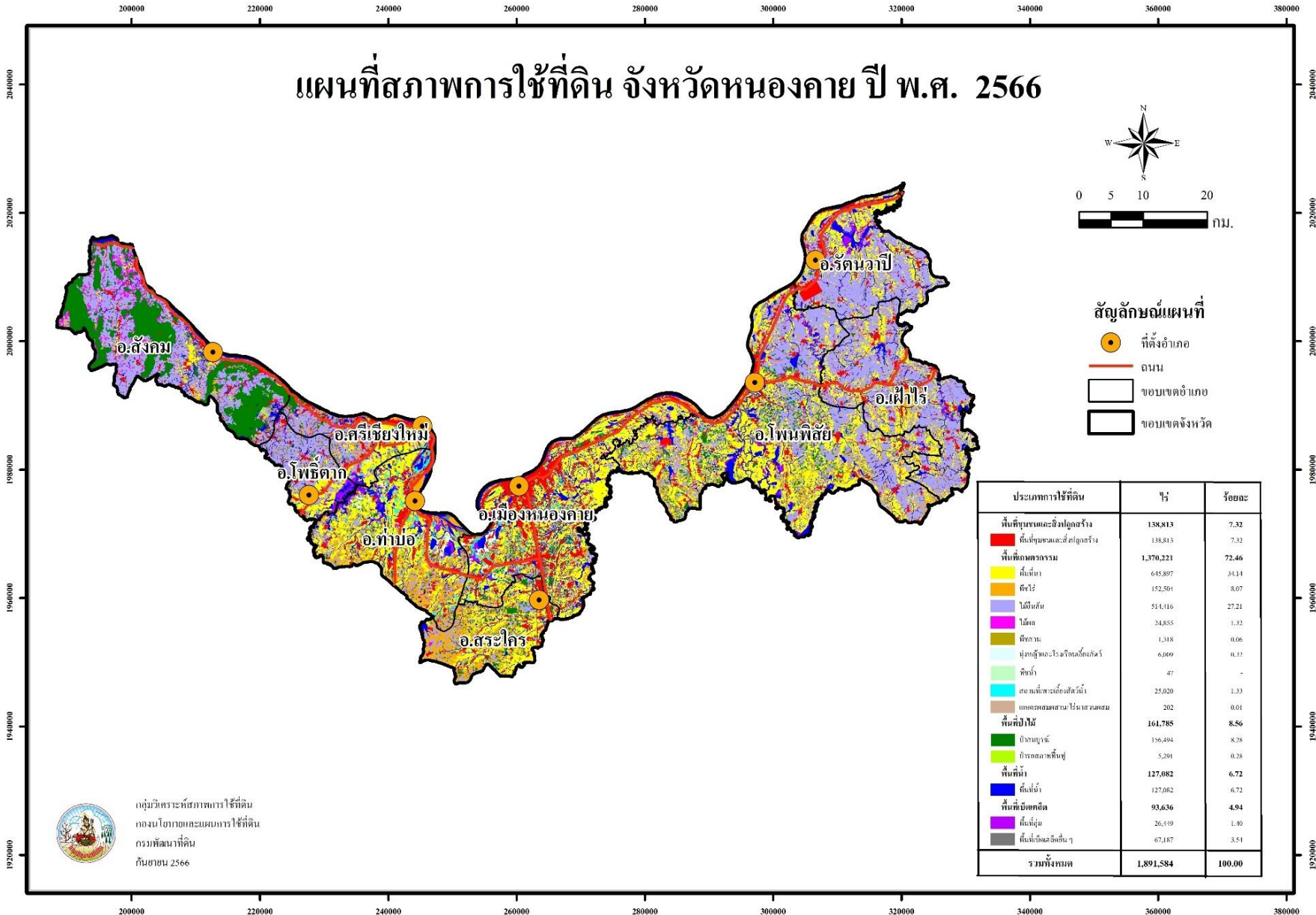
2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 26,449 ไร่ หรือร้อยละ 1.40 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอท่าบ่อ อำเภอโพธาราม และอำเภอรัตนวาปี

3) เหมืองแร่ บ่อขุด (M3) มีเนื้อที่ 681 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ประกอบด้วยบ่อลูกรัง บ่อทราย และบ่อดิน พบมากในอำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอโพธาราม

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (M4) มีเนื้อที่ 2,974 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ประกอบด้วยพื้นที่กองวัสดุ ที่หินโผล่ และพื้นที่ถม พบมากในอำเภอเมืองหนองคาย อำเภอโพธาราม และอำเภอรัตนวาปี

5) ชายหาด (M6) มีเนื้อที่ 1,205 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอท่าบ่อ

6) ที่ทิ้งขยะ (M7) มีเนื้อที่ 112 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอสระใคร และอำเภอโพธาราม

ภาพที่ 9 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2566

ตารางที่ 9 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2566

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	138,813	7.32
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	12,432	0.66
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	274	0.01
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	80,634	4.26
U300	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ร้าง	31	-
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	30,259	1.60
U402	สถานีรถไฟ	14	-
U405	ถนน	6,447	0.34
U406	ทางรถไฟ	559	0.03
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	74	-
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	5,351	0.28
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	228	0.01
U600	สถานที่ร้าง	23	-
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	1,034	0.05
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	449	0.02
U603	สุสาน ป่าช้า	171	0.01
U605	สถานีบริการน้ำมัน	106	0.01
U701	สนามกอล์ฟ	727	0.04
A	พื้นที่เกษตรกรรม	1,370,221	72.46
A1	พื้นที่นา	645,897	34.14
A100	นาร้าง	27,182	1.44
A101	นาข้าว	607,024	32.09
A101+A201	นาข้าว+พืชไร่ผสม	442	0.02
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	1,355	0.07
A101+A206	นาข้าว+ยาสูบ	177	0.01
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	28	-
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	9,689	0.51

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A2	พืชไร่	152,504	8.07
A200	ไร่อ้อย	3,344	0.18
A201	พืชไร่ผสม	7,576	0.40
A202	ข้าวโพด	1,809	0.10
A203	อ้อย	85,363	4.51
A204	มันสำปะหลัง	32,100	1.70
A205	สับปะรด	10,533	0.56
A206	ยาสูบ	11,034	0.58
A216	ข้าวไร่	230	0.01
A220	แตงโม	193	0.01
A224	มะเขือเทศ	141	0.01
A229	พริก	181	0.01
A3	ไม้ยืนต้น	514,416	27.21
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	9,986	0.53
A301	ไม้ยืนต้นผสม	1,991	0.11
A302	ยางพารา	422,052	22.31
A303	ปาล์มน้ำมัน	32,912	1.71
A304	ยูคาลิปตัส	42,496	2.25
A305	สัก	3,722	0.20
A309	ประดู่	98	0.01
A315	ไม้ปลูกเพื่อการค้า	673	0.04
A317	หมาก	13	-
A318	จามจุรี	427	0.02
A322	กฤษณา	12	-
A323	ตะกู	34	-

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A4	ไม้ผล	24,855	1.32
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	1,888	0.10
A401	ไม้ผลผสม	3,798	0.20
A402	ส้ม	103	0.01
A403	ทุเรียน	384	0.02
A404	เงาะ	833	0.04
A405	มะพร้าว	1,683	0.09
A406	ลิ้นจี่	54	-
A407	มะม่วง	1,302	0.07
A409	พุทรา	106	0.01
A410	น้อยหน่า	11	-
A411	กล้วย	12,738	0.67
A412	มะขาม	484	0.03
A413	ลำไย	996	0.05
A414	ฝรั่ง	103	0.01
A415	มะละกอ	32	-
A419	มังคุด	10	-
A422	มะนาว	178	0.01
A426	แก้วมังกร	93	0.01
A427	ส้มโอ	30	-
A429	มะปราง มะยงชิด	29	-
A5	พืชสวน	1,318	0.05
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	41	-
A501	พืชสวนผสม	35	-
A502	พืชผัก	1,010	0.05
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	93	0.01
A503	องุ่น	18	-

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A509	พืชสมุนไพร	73	-
A510	นาหญ้า	14	-
A511	ห้วย	34	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	6,009	0.32
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	1,075	0.06
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	1,222	0.07
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	3,653	0.19
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	59	-
A8	พืชน้ำ	47	-
A803	บัว	47	-
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	25,020	1.33
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	1,050	0.06
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	23,970	1.27
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	202	0.01
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	202	0.01
F	พื้นที่ป่าไม้	161,785	8.56
F200	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	5,291	0.28
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	156,033	8.25
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	461	0.03
W	พื้นที่น้ำ	127,082	6.72
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	54,605	2.89
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	32,433	1.71
W201	อ่างเก็บน้ำ	17,879	0.95
W202	บ่อน้ำในไร่นา	21,403	1.13
W203	คลองชลประทาน	762	0.04

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	93,636	4.94
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	10,517	0.56
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	51,698	2.73
M201	พื้นที่ลุ่ม	26,414	1.40
M201+A206	พื้นที่ลุ่ม+ยาสูบ	35	-
M302	บ่อลูกรัง	168	0.01
M303	บ่อทราย	71	-
M304	บ่อดิน	442	0.02
M401	พื้นที่กองวัสดุ	225	0.01
M403	ที่หินโผล่	18	-
M405	พื้นที่ถม	2,731	0.14
M601	หาดทราย	1,205	0.06
M701	ที่ทิ้งขยะ	112	0.01
รวมทั้งหมด		1,891,584	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.10 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภู ปี พ.ศ. 2566

จังหวัดหนองบัวลำภู มีเนื้อที่ทั้งหมด 2,411,929 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดิน ออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 134,660 ไร่ หรือร้อยละ 5.58 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 1,713,305 ไร่ หรือร้อยละ 71.03 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 376,462 ไร่ หรือร้อยละ 15.61 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 127,979 ไร่ หรือร้อยละ 5.32 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 59,523 ไร่ หรือร้อยละ 2.46 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภทมีรายละเอียด (ภาพที่ 10 และตารางที่ 10) ดังนี้

2.10.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 134,660 ไร่ หรือร้อยละ 5.58 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้านบนพื้นราบ ราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สถานีคมนาคม ถนน โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสาน ป่าช้า และสถานีสาน้ำมัน

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 6,558 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวอำเภอเมืองหนองบัวลำภู อำเภอศรีบุญเรือง อำเภอสุวรรณคูหา อำเภอโนนสัง อำเภอนากลาง และอำเภอนาวัง

2) หมู่บ้าน (U2) ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบ มีเนื้อที่ 79,030 ไร่ หรือร้อยละ 3.28 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) ได้แก่ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ มีเนื้อที่ 32,923 ไร่ หรือร้อยละ 1.36 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ เช่น สถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน และวัดต่าง ๆ

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 9,011 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 ของเนื้อที่จังหวัด เส้นทางคมนาคมที่สำคัญ อาทิเช่น ถนน

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 6,122 ไร่ หรือร้อยละ 0.25 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม มีเนื้อที่ 5,291 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่จังหวัด ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร มีเนื้อที่ 821 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

6) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 1,046 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ 306 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สวนสาธารณะ ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร สนามกีฬา เป็นต้น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ 476 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด สุสาน ป่าช้า 99 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด และสถานีสาน้ำมัน 165 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

2.10.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 1,713,305 ไร่ หรือร้อยละ 71.03 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 584,483 ไร่ หรือร้อยละ 24.23 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาข้าว มีเนื้อที่ 569,043 ไร่ หรือร้อยละ 23.59 ของเนื้อที่จังหวัด นาข้าวในพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 11,233 ไร่ หรือร้อยละ 0.47 ของเนื้อที่จังหวัด และนาร้าง มีเนื้อที่ 1,221 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ทุกอำเภอ ปลูกมากในพื้นที่อำเภอเมืองหนองบัวลำภู อำเภออำเภอโนนสัง อำเภอศรีบุญเรือง และอำเภอนากลาง และยังพื้นที่นาที่มีการปลูกพืชตามหลังทำนาด้วย เช่น พืชไร่ผสม มันสำปะหลัง พืชผัก ข้าวโพด ถั่วเขียว และถั่วเหลือง เป็นต้น มีเนื้อที่ 4,207 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 891,144 ไร่ หรือร้อยละ 36.94 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง และพืชไร่อื่น ๆ

(1) ข้าวโพด (A202) มีเนื้อที่ 19,428 ไร่ หรือร้อยละ 0.81 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ทุกอำเภอ ปลูกมากในพื้นที่อำเภอนาวังและนากลาง

(2) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 789,428 ไร่ หรือร้อยละ 32.73 ของเนื้อที่จังหวัด อ้อยโรงงานถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้แก่จังหวัดหนองบัวลำภู พบปลูกกระจายอยู่ทุกอำเภอ ปลูกมากในพื้นที่อำเภอศรีบุญเรือง อำเภอนากลาง อำเภอเมืองหนองบัวลำภู และอำเภอสุวรรณคูหา

(3) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 78,011 ไร่ หรือร้อยละ 3.23 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในเขตอำเภอศรีธาตุ อำเภอวังสามหมอ อำเภอกุมภวาปี อำเภอโนนสะอาด อำเภอภูแก้ว และอำเภอบ้านผือ

(4) พืชไร่อื่น ๆ มีเนื้อที่ 4,277 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ถั่วเหลือง (2,750 ไร่) แตงโม (54 ไร่) กัญชา กัญชง (17 ไร่) พืชไร่ผสม (289 ไร่) และไร่ร้าง (1,167 ไร่)

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 210,893 ไร่ หรือร้อยละ 8.74 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ไม้ยืนต้นผสม ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส สัก และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ไม้ยืนต้นผสม มีเนื้อที่ 3,999 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในพื้นที่อำเภอเมืองหนองบัวลำภู อำเภอนากลาง และอำเภอสุวรรณคูหา

(2) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 146,496 ไร่ หรือร้อยละ 6.07 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ทุกอำเภอ ปลูกมากในพื้นที่อำเภอสุวรรณคูหา ศรีบุญเรือง อำเภอเมืองหนองบัวลำภู และอำเภอนากลาง

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 10,159 ไร่ หรือร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ปลูกมากในพื้นที่อำเภอเมืองหนองบัวลำภู อำเภอนากลางและอำเภอสุวรรณคูหา

(4) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 43,808 ไร่ หรือร้อยละ 1.82 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ปลูกมากในพื้นที่อำเภอเมืองหนองบัวลำภู อำเภอศรีบุญเรือง และอำเภอนากลาง

(5) สัก (A305) มีเนื้อที่ 3,866 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พบปลูกมากในเขตอำเภอนากลาง อำเภอเมืองหนองบัวลำภู และอำเภอสุวรรณคูหา เป็นแปลงปลูกในรูปแบบสวนป่าและแปลงเอกชนขนาดเล็ก

(6) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ ได้แก่ สะเดา กระจิน ประดู่ กาแฟ หม่อน ไม้ปลูกเพื่อการค้า จามจุรี ตะกั่ว และไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 2,565 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากในเขตอำเภอเมืองหนองบัวลำภู อำเภอากลาง และอำเภอสวรรคภูหา โดยเป็นแปลงขนาดเล็ก

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 17,076 ไร่ หรือร้อยละ 0.70 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ไม้ผลผสม มะม่วง มะขาม ลำไย และไม้ผลอื่น ๆ

(1) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 5,252 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ส่วนใหญ่พบปลูกในเขตอำเภอเมืองหนองบัวลำภู ไม้ผลที่ปลูกได้แก่ ลิ้นจี่ มะม่วง น้อยหน่า กัลยัม มะขาม ลำไย ขนุน กระท้อน มะนาว และอินทผลัม เป็นต้น

(2) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 4,166 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ส่วนใหญ่พบปลูกในเขตอำเภอเมืองหนองบัวลำภู พันธุ์มะม่วงที่นิยมปลูกได้แก่ พันธุ์น้ำดอกไม้เขียวสวย ฟ้านัน และแก้ว เป็นต้น โดยส่วนมากปลูกมันสำปะหลังแซมระหว่างแถวในขณะที่มะม่วงยังเล็ก หรือปลูกเป็นสวนหลังบ้าน

(3) มะขาม (A412) มีเนื้อที่ 3,385 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พบปลูกมากในพื้นที่อำเภอากลางและอำเภอสวรรคภูหา

(4) ลำไย (A413) มีเนื้อที่ 3,637 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พบปลูกมากในพื้นที่อำเภอากลาง อำเภอวัง และอำเภอสวรรคภูหา

(5) ไม้ผลอื่น ๆ ได้แก่ ทูเรียน เงาะ มะพร้าว พุทรา น้อยหน่า กัลยัม ฝรั่ง มะละกอ ขนุน มะนาว แก้วมังกร และไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 636 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 918 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พืชผัก พืชสวนผสม ไม้ดอกไม้ประดับ องุ่น และเห็ด ส่วนใหญ่พบในพื้นที่อำเภอเมืองหนองบัวลำภู

6) พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 1,940 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์ 363 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า 779 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก 393 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัดและโรงเรือนเลี้ยงสุกร 405 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่พบในพื้นที่อำเภอเมืองหนองบัวลำภู

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 3,991 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่เพาะเลี้ยงปลา 3,767 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่จังหวัด สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม 195 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด และสถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง 29 ไร่ ส่วนใหญ่พบในพื้นที่อำเภอสวรรคภูหา อำเภอโนนสัง และอำเภอเมืองหนองบัวลำภู

8) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม มีเนื้อที่ 2,860 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่พบในพื้นที่อำเภอโนนสัง

2.10.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 376,462 ไร่ หรือร้อยละ 15.61 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์ และป่าปลูกสมบูรณ์ ที่พบส่วนใหญ่เป็นป่าผลัดใบสมบูรณ์ และป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู พบกระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด พบมากในเขตอำเภอเมืองหนองบัวลำภู อำเภอโนนสัง อำเภอนากลาง และอำเภอสวรรคคูลา โดยมีป่าสงวนแห่งชาติ 6 แห่ง อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ อุทยานแห่งชาติภูผายา วนอุทยานบัวบาน วนอุทยานน้ำตกเหวไต้ ป่าชุมชน เขตสงวนและอนุรักษ์ ได้แก่ ป่าภูพาน ป่าหนองบัว ป่าห้วยส้มและป่าภูแดง และป่าหนองเรือ เป็นต้น

1) ป่าไม่ผลัดใบ (F1) มีเนื้อที่ 742 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่พบในพื้นที่อำเภอโนนสัง อาทิเช่นป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ 742 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

2) ป่าผลัดใบ (F2) มีเนื้อที่ 374,702 ไร่ หรือร้อยละ 15.54 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในพื้นที่อำเภอโนนสัง อำเภอเมืองหนองบัวลำภู และอำเภอนากลาง ประกอบไปด้วยป่าผลัดใบสมบูรณ์ 286,833 ไร่ หรือร้อยละ 11.90 ของเนื้อที่จังหวัด และป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู 87,869 ไร่ หรือร้อยละ 3.64 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ป่าปลูก (F5) มีเนื้อที่ 1,018 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่พบในพื้นที่อำเภอนาวังและอำเภอเมืองหนองบัวลำภู อาทิเช่น ป่าปลูกสมบูรณ์ 1,018 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด

2.10.4 พื้นที่น้ำ (W) จังหวัดหนองบัวลำภูมีแหล่งน้ำกระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ มีเนื้อที่ 127,979 ไร่ หรือร้อยละ 5.32 ของเนื้อที่จังหวัด สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ แหล่งน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) เช่น แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง และทะเลสาบ มีเนื้อที่ 45,236 ไร่ หรือร้อยละ 1.89 ของเนื้อที่จังหวัด ที่สำคัญได้แก่ ลำพะเนียง ลำน้ำพอง ลำห้วยโมง ลำน้ำมอ ลำน้ำพวย ลำน้ำชำฐาน ลำห้วยตือ ห้วยชีเขียว และหนองหินช้าง เป็นต้น

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) เช่น อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน มีเนื้อที่ 82,743 ไร่ หรือร้อยละ 3.43 ของเนื้อที่จังหวัด ที่สำคัญได้แก่ อ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ อ่างเก็บน้ำห้วยเหล่าย่าง อ่างเก็บน้ำหนองบัว อ่างเก็บน้ำโคกนกสาลิกา อ่างเก็บน้ำห้วยไร่ อ่างเก็บน้ำห้วยผาวัง อ่างเก็บน้ำห้วยสีเสียด อ่างเก็บน้ำห้วยตะกองใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำบองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ่างเก็บน้ำห้วยโจดใต้สาธารณประโยชน์ เป็นต้น

2.10.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 59,523 ไร่ หรือร้อยละ 2.46 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ ได้แก่

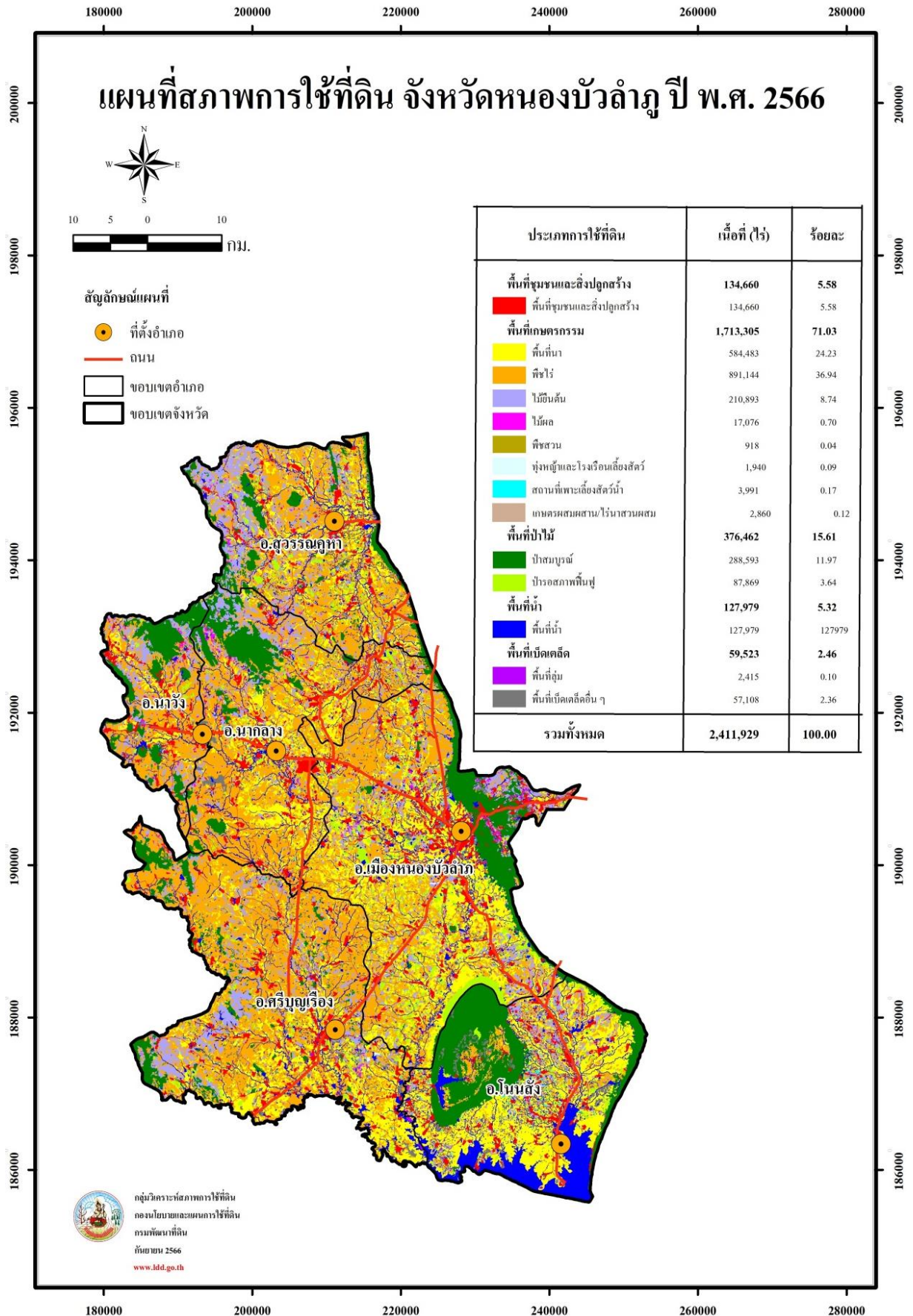
1) พุ่มหญ้าและไม้ละเมาะ (M1) มีเนื้อที่ 49,437 ไร่ หรือร้อยละ 2.04 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พุ่มหญ้าธรรมชาติ 4,194 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด พุ่มหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ 45,206 ไร่ หรือร้อยละ 1.87 ของเนื้อที่จังหวัด และไผ่ป่า ไผ่หนาม มีเนื้อที่ 37 ไร่ พบกระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด พบมากในเขตอำเภอศรีบุญเรือง อำเภอเมืองหนองบัวลำภู และอำเภอโนนสัง

2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 2,415 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในเขตอำเภอศรีบุญเรือง อำเภอเมืองหนองบัวลำภู และอำเภอโนนสัง

3) เหมืองแร่ บ่อซุด (M3) มีเนื้อที่ 3,666 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ เหมืองเก่า บ่อซุดเก่า เหมืองแร่ บ่อลูกรัง และบ่อดิน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเหมืองแร่ มีเนื้อที่ 2,338 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่พบในเขตอำเภอตากกลาง

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (M4) มีเนื้อที่ 3,839 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พื้นที่กองวัสดุ 10 ไร่ ที่หินโผล่ 3,056 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่ถม 773 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่พบในเขตอำเภอเมืองหนองบัวลำภู

5) ที่ทิ้งขยะ (M7) มีเนื้อที่ 166 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่พบในเขตอำเภอศรีบุญเรือง

ภาพที่ 10 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภู ปี พ.ศ. 2566

ตารางที่ 10 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภู ปี พ.ศ. 2566

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	134,660	5.58
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	6,558	0.27
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	79,030	3.28
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	32,903	1.36
U405	ถนน	9,011	0.37
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	5,291	0.22
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	821	0.03
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	306	0.01
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	476	0.02
U603	สุสาน ป่าช้า	99	0.01
U605	สถานีบริการน้ำมัน	165	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	1,713,305	71.03
A1	พื้นที่นา	584,483	28.36
A100	นาไร่ร้าง	1,221	0.05
A101	นาข้าว	567,822	23.54
A101+A201	นาข้าว+พืชไร่ผสม	73	-
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	1,218	0.05
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	22	-
A101+A208	นาข้าว+ถั่วเขียว	154	0.01
A101+A209	นาข้าว+ถั่วเหลือง	2,505	0.10
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	235	0.01
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	11,233	0.47
A2	พืชไร่	891,144	36.94
A200	ไร่ร้าง	1,167	0.05
A201	พืชไร่ผสม	289	0.01
A202	ข้าวโพด	19,428	0.81
A203	อ้อย	789,428	32.73

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A204	มันสำปะหลัง	780,011	10.54
A209	ถั่วเหลือง	2,750	0.11
A220	แตงโม	54	-
A234	กัญชา กัญชง	17	-
A3	ไม้ยืนต้น	210,893	8.74
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	1,673	0.07
A301	ไม้ยืนต้นผสม	3,999	0.17
A302	ยางพารา	146,496	6.07
A303	ปาล์มน้ำมัน	10,159	0.42
A304	ยูคาลิปตัส	43,808	1.82
A305	สัก	3,866	0.16
A308	กระถิน	23	-
A309	ประดู่	60	0.01
A312	กาแฟ	71	-
A314	หม่อน	288	0.01
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	272	0.01
A318	จามจุรี	87	-
A323	ตะกู	91	0.01
A4	ไม้ผล	17,076	0.70
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	35	-
A401	ไม้ผลผสม	5,252	0.22
A403	ทุเรียน	27	-
A404	เงาะ	49	-
A405	มะพร้าว	133	0.01
A407	มะม่วง	4,166	0.17
A409	พุทรา	17	-
A411	กล้วย	234	0.01

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A412	มะขาม	3,385	0.14
A413	ลำไย	3,637	0.15
A414	ฝรั่ง	14	-
A415	มะละกอ	37	-
A416	ขนุน	33	-
A422	มะนาว	34	-
A426	แก้วมังกร	23	-
A5	พืชสวน	918	0.04
A501	พืชสวนผสม	10	-
A502	พืชผัก	839	0.04
A503	ไม้ดอกไม้ประดับ	32	-
A504	องุ่น	12	0.01
A515	เห็ด	25	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	1,940	0.09
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	363	0.02
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	779	0.03
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	393	0.02
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	405	0.02
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	3,991	0.17
A901	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	195	0.01
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	3,767	0.16
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	29	-
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	2,860	0.12
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	2,860	0.12
F	พื้นที่ป่าไม้	376,462	15.61
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	742	0.03
F200	ป่าผลัดใบรกร้างสภาพฟื้นฟู	87,869	3.64

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	286,833	11.90
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	1,018	0.04
W	พื้นที่น้ำ	127,979	5.32
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	38,096	1.59
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	7,140	0.30
W201	อ่างเก็บน้ำ	58,894	2.44
W202	บ่อน้ำในไร่นา	21,823	0.91
W203	คลองชลประทาน	2,026	0.08
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	59,523	2.46
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	4,194	0.17
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	45,206	1.87
M103	ไผ่ป่า ไผ่หนาม	37	-
M201	พื้นที่ลุ่ม	2,415	0.10
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	740	0.03
M301	เหมืองแร่	2,338	0.10
M302	บ่อลูกรัง	315	0.01
M303	บ่อทราย	50	-
M304	บ่อดิน	233	0.01
M401	พื้นที่กองวัสดุ	10	-
M403	ที่หินโผล่	3,056	0.13
M405	พื้นที่ถม	733	0.03
M701	ที่ทิ้งขยะ	166	0.01
รวมทั้งหมด		2,411,929	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.11 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ ปี พ.ศ. 2566

จังหวัดอำนาจเจริญ มีเนื้อที่ทั้งหมด 1,975,780 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดิน ออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 101,920 ไร่ หรือร้อยละ 5.18 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 1,549,372 ไร่ หรือร้อยละ 78.39 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 186,874 ไร่ หรือร้อยละ 9.46 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 55,831 ไร่ หรือร้อยละ 2.83 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 81,783 ไร่ หรือร้อยละ 4.14 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภทมีรายละเอียด (ภาพที่ 11 และตารางที่ 11) ดังนี้

2.11.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 101,920 ไร่ หรือร้อยละ 5.18 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสนามกอล์ฟ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 4,191 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ตัวอำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอชานุมาน อำเภอเสนางคนิคม อำเภอลืออำนาจ อำเภอปทุมราชวงศา อำเภอหัวตะพาน และอำเภอพนา มีลักษณะเป็นแหล่งชุมชนหนาแน่นและแหล่งการค้า ประกอบด้วย บ้านเรือน อาคารพาณิชย์ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ และห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

2) หมู่บ้าน (U2) มีเนื้อที่ 69,981 ไร่ หรือร้อยละ 3.54 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย หมู่บ้านบนพื้นราบ มีเนื้อที่ 69,922 ไร่ หรือร้อยละ 3.54 ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ มีการตั้งหมู่บ้านเป็นหย่อมในพื้นที่ราบหรือค่อนข้างราบหรือพื้นที่ดอน บริเวณบ้านมักจะปลูกไม้ผลชนิดต่าง ๆ พืชผัก หรือมีไม้ยืนต้นดั้งเดิมอยู่ และหมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง มีเนื้อที่ 59 ไร่

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 16,408 ไร่ หรือร้อยละ 0.83 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ มีเนื้อที่ 16,388 ไร่ หรือร้อยละ 0.83 ของเนื้อที่จังหวัด เช่น สำนักงานพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ สำนักงานพัฒนาฝีมือและแรงงานจังหวัดอำนาจเจริญ กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 222 มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอำนาจเจริญ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญเทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบล สถานีอนามัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงพยาบาล โรงเรียน และวัดต่าง ๆ เป็นต้น และสถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ไร่ มีเนื้อที่ 20 ไร่

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 5,243 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่จังหวัด เส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่ ถนน

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 4,578 ไร่ หรือร้อยละ 0.24 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรม มีเนื้อที่ 3,450 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่จังหวัด เช่น โรงงานน้ำตาลมิตรผล อำนาจเจริญ โรงงานแป้งมัน โรงสี บริษัทห้างร้านต่าง ๆ ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร มีเนื้อที่ 1,015 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด เช่น ลานมันโขมมนตรี ลานมันคูเฮงฮวด เพิ่มพูนวิทยุพิภย์ สถานีขนถ่ายอ้อย และพื้นที่อุตสาหกรรมร้าง มีเนื้อที่ 113 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ได้แก่ โรงงานร้าง บริษัทร้าง เป็นต้น

6) สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 1,369 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีเนื้อที่ 624 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ร้านอาหาร สนามกีฬา สวนพฤกษศาสตร์ อานาจเจริญ สวนสัตว์เปิดเฉลิมพระเกียรติ โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ มีเนื้อที่ 279 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ บ้านสวนอุดมสุข รีสอร์ท โรงแรมธารารินและสวนอาหาร ลีลาวดีรีสอร์ท เสนางค์รีสอร์ท สุสาน ป่าช้า มีเนื้อที่ 287 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด สถานีบริการน้ำมัน มีเนื้อที่ 134 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด และสถานที่ร้าง 45 ไร่ เป็นต้น

7) สนามกอล์ฟ (U7) มีเนื้อที่ 150 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สนามกอล์ฟพืงเมือง ตั้งอยู่ที่ตำบลโนนหนามแท่ง อำเภอเมืองอำนาจเจริญ ทางด้านทิศตะวันออกติดกับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 51 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา นอกจากนี้ยังมี รักกอล์ฟ อำนาจเจริญ เป็นสนามไตรกอล์ฟ เป็นต้น

2.11.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 1,549,372 ไร่ หรือร้อยละ 78.39 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน พืชหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 1,100,852 ไร่ หรือร้อยละ 55.71 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดในพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด ประกอบด้วย นาข้าว มีเนื้อที่ 1,092,942 ไร่ หรือร้อยละ 55.32 ของเนื้อที่จังหวัด นาข้าวในพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 2,726 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด และนาร้าง มีเนื้อที่ 2,373 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด และยังมีพื้นที่นาที่มีการปลูกพืชตามหลังการทำนา เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด แตงโม พริก พืชผัก และแคนตาลูป เป็นต้น มีเนื้อที่ 2,811 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นนาปีอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก โดยพบนาข้าวปลูกมากที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอหัวตะพาน และอำเภอบุณฑราวงศา

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 272,646 ไร่ หรือร้อยละ 13.81 ของเนื้อที่จังหวัด พืชไร่ที่สำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัด ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย และพืชไร่อื่น ๆ

(1) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 195,107 ไร่ หรือร้อยละ 9.88 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอชานุมาน อำเภอบุณฑราวงศา และอำเภอเมืองอำนาจเจริญ

(2) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 75,353 ไร่ หรือร้อยละ 3.82 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่ อำเภอชานุมาน อำเภอเมืองอำนาจเจริญ และอำเภอเสนางคนิคม

(3) พืชไร่อื่น ๆ ได้แก่ ข้าวโพด แตงโม กะหล่ำปลี มะเขือเทศ พริก มีเนื้อที่ 848 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด และไร่ร้าง มีเนื้อที่ 1,338 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 161,310 ไร่ หรือร้อยละ 8.15 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ยืนต้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส ปาล์มน้ำมัน และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 123,802 ไร่ หรือร้อยละ 6.27 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอชานุมาน อำเภอบุณฑราวงศา และอำเภอเมืองอำนาจเจริญ

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 22,214 ไร่ หรือร้อยละ 1.12 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอบุณฑราวงศา และอำเภอหัวตะพาน

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 12,345 ไร่ หรือร้อยละ 0.62 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอชานุมาน อำเภอปทุมราชวงศา และอำเภอเมืองอำนาจเจริญ

(4) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ยืนต้นผสม สัก หม่อน ไม้ปลูกเพื่อการค้า กฤษณา และตะกั่ว มีเนื้อที่ 2,062 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด และไม้ยืนต้นร้าง มีเนื้อที่ 887 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 6,731 ไร่ หรือร้อยละ 0.34 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ผลที่สำคัญ ได้แก่ ไม้ผลผสม มะม่วง กล้วย และไม้ผลอื่น ๆ

(1) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 2,166 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอชานุมาน และอำเภอปทุมราชวงศา

(2) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 1,944 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอปทุมราชวงศา และอำเภอชานุมาน

(3) กล้วย (A411) มีเนื้อที่ 672 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากที่อำเภอชานุมาน อำเภอเมืองอำนาจเจริญ และอำเภอปทุมราชวงศา

(4) ไม้ผลอื่น ๆ ได้แก่ ทูเรียน มะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ พุทรา น้อยหน่า มะขาม ลำไย ฝรั่ง มะนาว แก้วมังกร และมะปราง มะยงชิด มีเนื้อที่ 1,826 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด และไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 123 ไร่ หรือร้อยละ 0.01

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 1,183 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด พืชสวนที่สำคัญ ได้แก่ พืชผัก พืชสมุนไพร ไม้ดอกไม้ประดับ และพืชสวนอื่น ๆ

(1) พืชผัก (A502) มีเนื้อที่ 1,052 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกที่อำเภอชานุมาน อำเภอปทุมราชวงศา และอำเภอเมืองอำนาจเจริญ

(2) พืชสมุนไพร (A509) มีเนื้อที่ 50 ไร่ ได้แก่ กระเทียม พบปลูกที่อำเภอปทุมราชวงศา อำเภอเมืองอำนาจเจริญ และอำเภอเสนางคนิคม

(3) ไม้ดอกไม้ประดับ (A503) มีเนื้อที่ 27 ไร่ พบปลูกที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ และอำเภอสิรินธร

(4) พืชสวนอื่น ๆ ได้แก่ หวาย หน่อไม้ฝรั่ง และเห็ด มีเนื้อที่ 54 ไร่

6) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 3,890 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่จังหวัด ที่สำคัญได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสุกร และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

(1) โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า (A702) มีเนื้อที่ 2,111 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเสนางคนิคม และอำเภอปทุมราชวงศา

(2) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (A701) มีเนื้อที่ 1,054 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอปทุมราชวงศา และอำเภอชานุมาน

(3) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์สุกร (A704) มีเนื้อที่ 442 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอสิรินธร ฟาร์มเลี้ยงหมูที่สำคัญ คือ บริษัทไทกุนฟาร์ม จำกัด รองลงมาอำเภอเสนางคนิคม และอำเภอชานุมาน

(4) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก มีเนื้อที่ 283 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอหัวตะพาน และปทุมราชวงศา

7) พืชน้ำ (A8) มีเนื้อที่ 20 ไร่ ได้แก่ บัว พบที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญและอำเภอานามาน

8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 2,417 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา พบมากที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอหัวตะพาน และปทุมราชวงศา และสถานที่เพาะเลี้ยงน้ำจืด มีเนื้อที่ 58 ไร่

9) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม (A0) มีเนื้อที่ 323 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกพืชหรือการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ชนิดอยู่ในพื้นที่เดียวกัน พบมากที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอลืออำนาจ และอำเภอหัวตะพาน

2.11.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 186,874 ไร่ หรือร้อยละ 9.46 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู และป่าผลัดใบสมบูรณ์

1) ป่าไม่ผลัดใบ (F1) มีเนื้อที่ 53,588 ไร่ หรือร้อยละ 2.71 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ พบมากที่อำเภอปทุมราชวงศา อำเภอเมืองอำนาจเจริญ และอำเภอานามาน

2) ป่าผลัดใบ (F2) มีเนื้อที่ 133,286 ไร่ หรือร้อยละ 6.75 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู มีเนื้อที่ 993 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอานามาน อำเภอพนา และอำเภอลืออำนาจ และป่าผลัดใบสมบูรณ์ มีเนื้อที่ 132,293 ไร่ หรือร้อยละ 6.70 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอานามาน อำเภอหัวตะพาน และอำเภอเมืองอำนาจเจริญ พันธุ์ไม้สำคัญที่พบ ได้แก่ ประดู่ ตีนนกกรกฟ้า เหียง พลวง เต็ง แดง ตะแบกนา มะค่า และมีไม้พื้นล่าง ได้แก่ ไผ่ไร่ ไผ่รวก ประดู่ และหญ้าชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

2.11.4 พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 55,831 ไร่ หรือร้อยละ 2.83 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) มีเนื้อที่ 27,821 ไร่ หรือร้อยละ 1.41 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง มีเนื้อที่ 22,737 ไร่ หรือร้อยละ 1.15 ของเนื้อที่จังหวัด แม่น้ำที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำโขง ไหลผ่านอำเภอานามาน ลำเซบาย ไหลผ่านอำเภอเสนางคนิคม อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอหัวตะพาน ลำเซบก ไหลผ่านอำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอหัวตะพาน อำเภอลืออำนาจ อำเภอพนา และหนอง บึง ทะเลสาบ มีเนื้อที่ 5,084 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่จังหวัด เช่น หนองผือ หนองเบน หนองจิก และหนองแต้ เป็นต้น

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) มีเนื้อที่ 28,010 ไร่ หรือร้อยละ 1.42 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย อ่างเก็บน้ำ มีเนื้อที่ 16,841 ไร่ หรือร้อยละ 0.85 ของเนื้อที่จังหวัด อ่างเก็บน้ำที่สำคัญ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำพุทธอุทยาน อ่างเก็บน้ำห้วยโพธิ์ อ่างเก็บน้ำร่องน้ำซับ อ่างเก็บน้ำห้วยสีโท อ่างเก็บน้ำห้วยละเือง บ่อน้ำในไร่นา มีเนื้อที่ 10,188 ไร่ หรือร้อยละ 0.52 ของเนื้อที่จังหวัด และคลองชลประทาน มีเนื้อที่ 981 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด

2.11.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 81,783 ไร่ หรือร้อยละ 4.14 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พืชหญ้าและไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองแร่ บ่อขุด พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ และที่ทิ้งขยะ

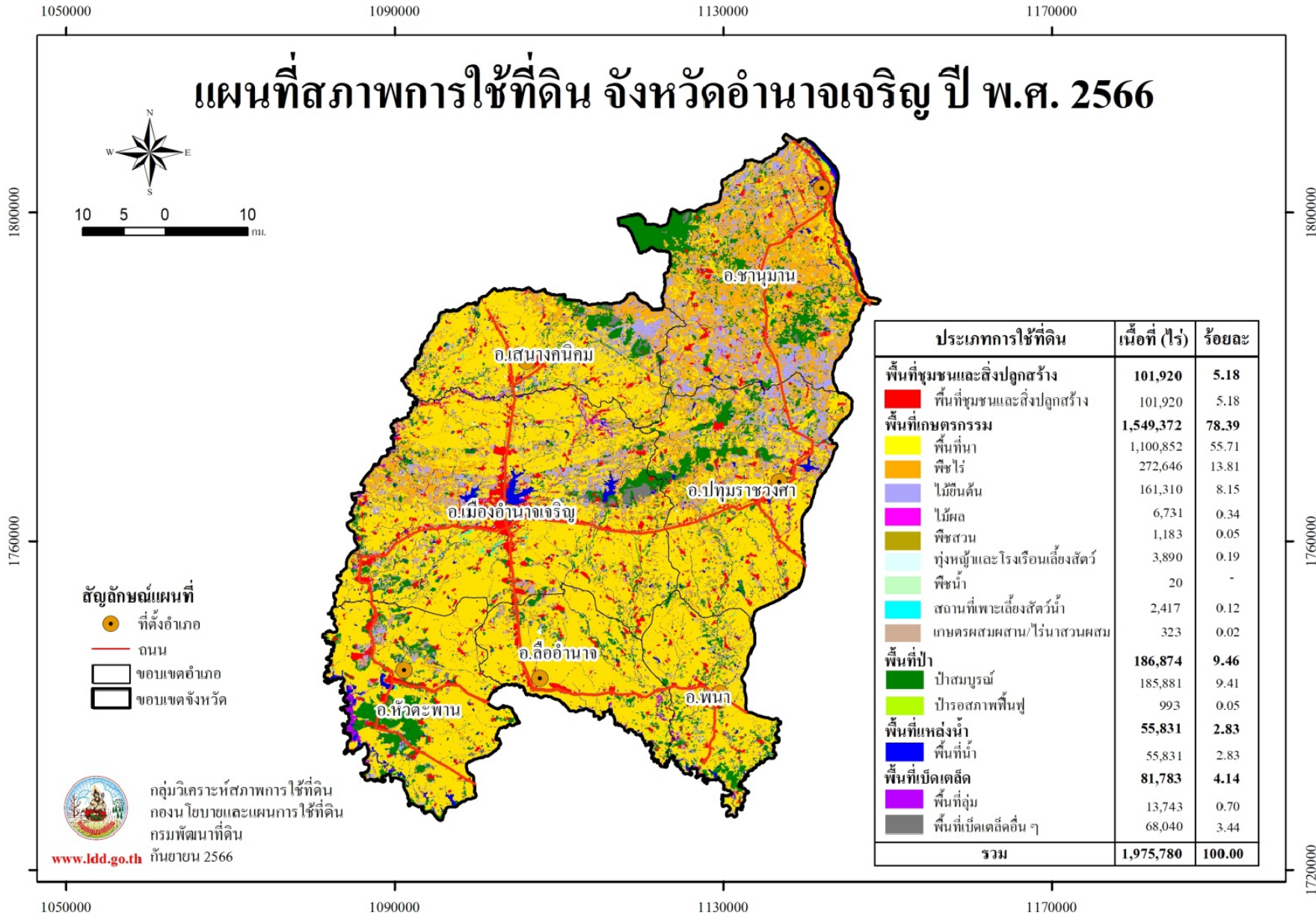
1) พืชหญ้าและไม้ละเมาะ (M1) มีเนื้อที่ 57,932 ไร่ หรือร้อยละ 2.93 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นพืชหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ มีเนื้อที่ 54,964 ไร่ หรือร้อยละ 2.78 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอชานุมาน และอำเภอบุพราวงศา นอกจากนี้ยังพบ พืชหญ้าธรรมชาติ มีเนื้อที่ 2,968 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด

2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 13,743 ไร่ หรือร้อยละ 0.70 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอหัวตะพาน อำเภอเมืองอำนาจเจริญ และอำเภอพนา

3) เหมืองแร่ บ่อขุด (M3) มีเนื้อที่ 583 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พื้นที่บ่อขุดเก่า มีเนื้อที่ 255 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด บ่อดิน มีเนื้อที่ 227 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด บ่อทราย มีเนื้อที่ 55 ไร่ และบ่อลูกรัง มีเนื้อที่ 46 ไร่

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (M4) มีเนื้อที่ 9,426 ไร่ หรือร้อยละ 0.48 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่หินโผล่ มีเนื้อที่ 8,388 ไร่ หรือร้อยละ 0.43 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเสนางคนิคม และอำเภอชานุมาน นอกจากนี้ยังพบ พื้นที่ถม มีเนื้อที่ 992 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่กองวัสดุ มีเนื้อที่ 46 ไร่

5) ที่ทิ้งขยะ (M7) มีเนื้อที่ 99 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

ภาพที่ 11 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ ปี พ.ศ. 2566

ตารางที่ 11 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ ปี พ.ศ. 2566

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	101,920	5.18
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	4,191	0.21
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	59	-
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	69,922	3.54
U300	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ว่าง	20	-
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	16,388	0.83
U405	ถนน	5,243	0.27
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	113	0.01
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	3,450	0.18
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	1,015	0.05
U600	สถานที่ว่าง	45	-
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	624	0.03
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	279	0.02
U603	สุสาน ป่าช้า	287	0.02
U605	สถานีบริการน้ำมัน	134	0.01
U701	สนามกอล์ฟ	151	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	1,549,372	78.39
A1	พื้นที่นา	1,100,852	55.71
A100	นาร้าง	2,373	0.12
A101	นาข้าว	1,092,942	55.32
A101+A201	นาข้าว+พืชไร่ผสม	384	0.02
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	439	0.02
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	1,408	0.07
A101+A220	นาข้าว+แตงโม	97	-
A101+A229	นาข้าว+พริก	250	0.01
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	187	0.01
A101+A512	นาข้าว+แคนตาลูป	46	-

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	2,726	0.14
A2	พืชไร่	272,646	13.81
A200	ไร่อ้อย	1,338	0.07
A202	ข้าวโพด	272	0.01
A203	อ้อย	75,353	3.82
A204	มันสำปะหลัง	195,107	9.88
A220	แตงโม	56	-
A223	กะหล่ำปลี	26	-
A224	มะเขือเทศ	17	-
A229	พริก	447	0.03
A3	ไม้ยืนต้น	161,310	8.15
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	887	0.04
A301	ไม้ยืนต้นผสม	827	0.04
A302	ยางพารา	123,802	6.27
A303	ปาล์มน้ำมัน	12,345	0.62
A304	ยูคาลิปตัส	22,214	1.12
A305	สัก	963	0.05
A314	หม่อน	10	-
A315	ไม้ปลูกเพื่อการค้า	188	0.01
A322	กฤษณา	16	-
A323	ตะกั่ว	58	-
A4	ไม้ผล	6,731	0.34
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	123	0.01
A401	ไม้ผลผสม	2,166	0.11
A403	ทุเรียน	85	-
A405	มะพร้าว	181	0.01
A407	มะม่วง	1,944	0.10

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A408	มะม่วงหิมพานต์	482	0.03
A409	พุทรา	24	-
A410	น้อยหน่า	19	-
A411	กล้วย	672	0.04
A412	มะขาม	462	0.02
A413	ลำไย	226	0.01
A414	ฝรั่ง	25	-
A422	มะนาว	265	0.01
A426	แก้วมังกร	45	-
A429	มะปราง มะยงชิด	12	-
A5	พืชสวน	1,183	0.05
A502	พืชผัก	1,052	0.05
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	27	-
A509	พืชสมุนไพร	50	-
A511	หวาย	16	-
A514	หน่อไม้ฝรั่ง	26	-
A515	เห็ด	12	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	3,890	0.19
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	1,054	0.05
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	2,111	0.11
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	283	0.01
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	442	0.02
A8	พืชน้ำ	20	-
A803	บัว	20	-
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	2,417	0.12
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	58	-
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	2,359	0.12

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	323	0.02
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	323	0.02
F	พื้นที่ป่าไม้	186,874	9.46
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	53,588	2.71
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	993	0.05
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	132,293	6.70
W	พื้นที่น้ำ	55,831	2.83
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	22,737	1.15
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	5,084	0.26
W201	อ่างเก็บน้ำ	16,841	0.85
W202	บ่อน้ำในไร่นา	10,188	0.52
W203	คลองชลประทาน	981	0.05
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	81,783	4.14
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	2,968	0.15
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	54,964	2.78
M201	พื้นที่ลุ่ม	13,743	0.70
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	255	0.01
M302	บ่อลูกรัง	46	-
M303	บ่อทราย	55	-
M304	บ่อดิน	227	0.01
M401	พื้นที่กองวัสดุ	46	-
M403	ที่หินโผล่	8,388	0.43
M405	พื้นที่ถม	992	0.05
M701	ที่ทิ้งขยะ	99	0.01
รวมทั้งหมด		1,975,780	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 3

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแผนที่การใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2566

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแผนที่การใช้ที่ดินระดับ 2 รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2566 จำนวน 11 จังหวัด โดยการสุ่มตัวอย่าง ร่วมกับตรวจสอบภาคสนาม โดยผลที่ได้เป็นดังนี้ (รายละเอียด ดังภาพที่ 12-22)

1. กรุงเทพมหานคร มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 204 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 1,031 ไร่ ถูกต้อง 199 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 996 ไร่ ไม่ถูกต้อง 5 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 35 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 97.55

2. จังหวัดลพบุรี มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 690 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 3,778 ไร่ ถูกต้อง 644 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 3,621 ไร่ ไม่ถูกต้อง 46 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 157 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 95.45

3. จังหวัดสิงห์บุรี มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 286 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 1,141 ไร่ ถูกต้อง 256 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 1,073 ไร่ ไม่ถูกต้อง 30 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 68 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 89.51

4. จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 2,374 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 9,860 ไร่ ถูกต้อง 2,236 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 9,569 ไร่ ไม่ถูกต้อง 138 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 291 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 94.19

5. จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 3,244 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 16,062 ไร่ ถูกต้อง 2,946 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 15,385 ไร่ ไม่ถูกต้อง 298 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 677 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 90.81

6. จังหวัดบึงกาฬ มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 1,360 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 5,399 ไร่ ถูกต้อง 1,280 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 5,251 ไร่ ไม่ถูกต้อง 80 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 148 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 94.12

7. จังหวัดมุกดาหาร มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 1,545 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 1,635 ไร่ ถูกต้อง 1,515 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 6,067 ไร่ ไม่ถูกต้อง 30 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 68 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 98.06

8. จังหวัดยโสธร มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 1,166 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 5,939 ไร่ ถูกต้อง 1,029 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 1,506 ไร่ ไม่ถูกต้อง 137 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 833 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 88.25

9. จังหวัดหนองคาย มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 1,026 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 4,428 ไร่ ถูกต้อง 1,013 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 4,390 ไร่ ไม่ถูกต้อง 13 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 38 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 98.73

10. จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 1,451 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 5,213 ไร่ ถูกต้อง 1,212 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 4,671 ไร่ ไม่ถูกต้อง 239 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 542 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 83.52

11. จังหวัดอำนาจเจริญ มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 892 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 2,621 ไร่ ถูกต้อง 843 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 2,559 ไร่ ไม่ถูกต้อง 49 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 62 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 94.51

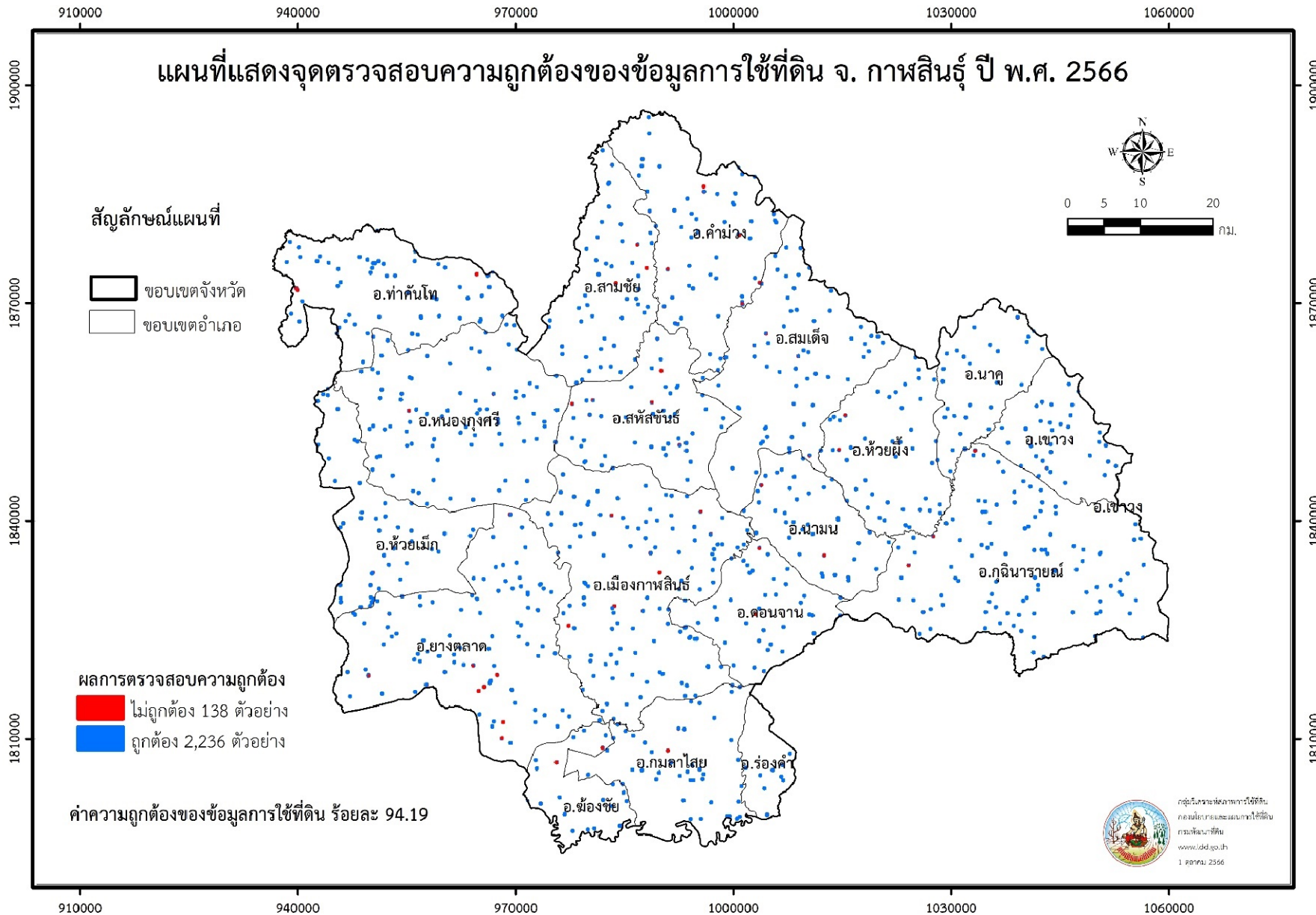
ภาพที่ 12 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2566

ภาพที่ 13 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดลพบุรี ปี พ.ศ. 2566

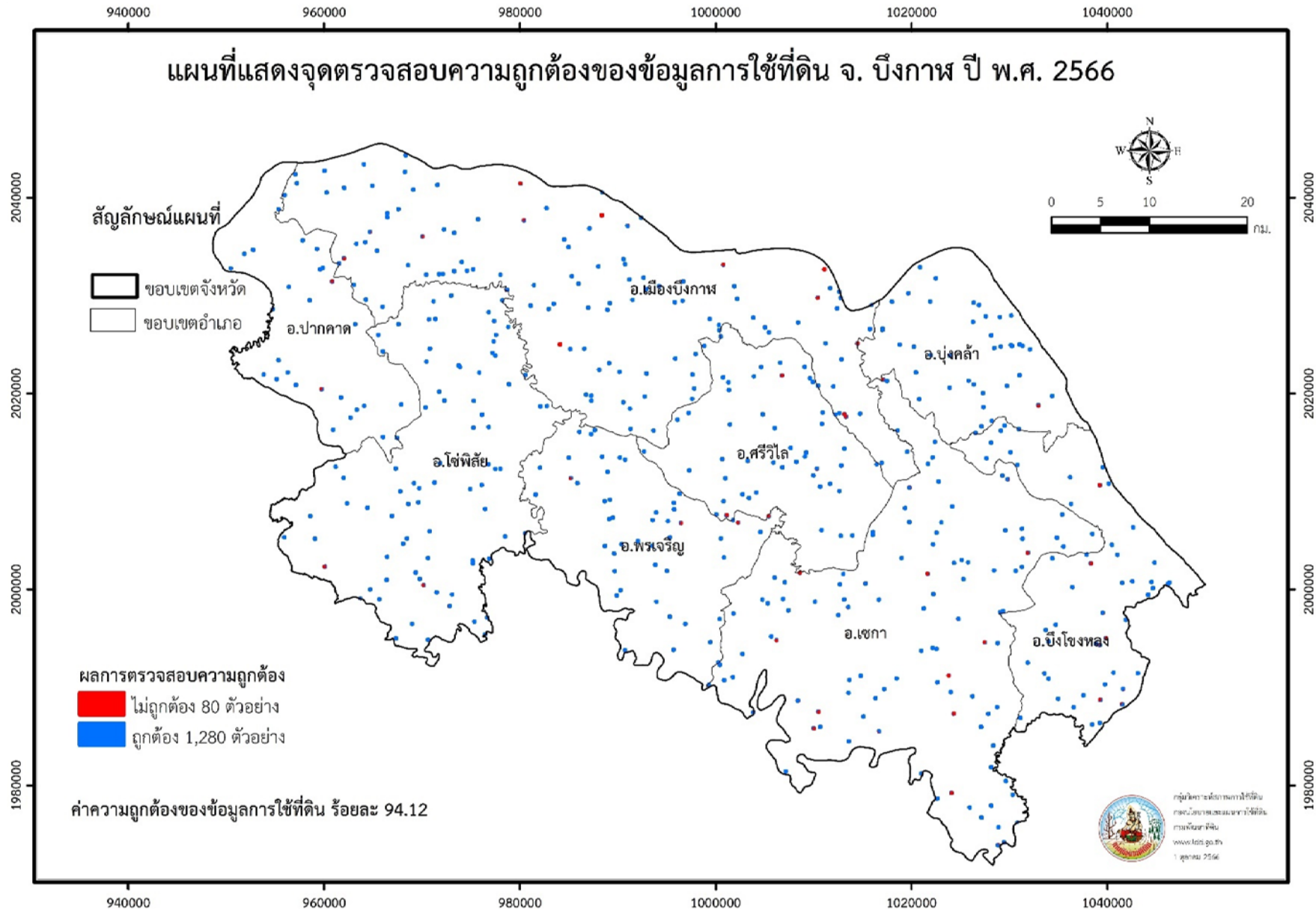
ภาพที่ 14 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี ปี พ.ศ. 2566

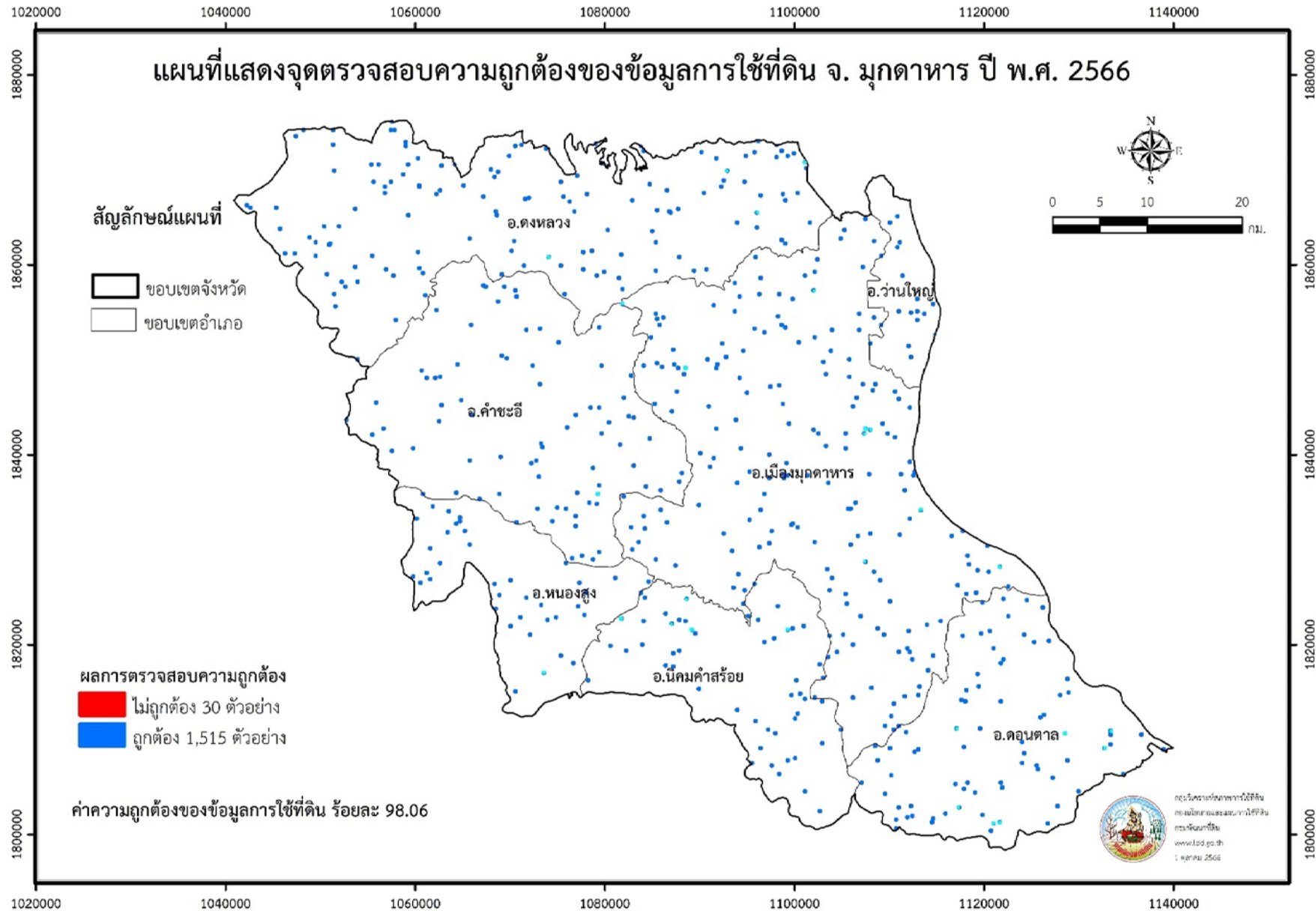
ภาพที่ 15 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี พ.ศ. 2566

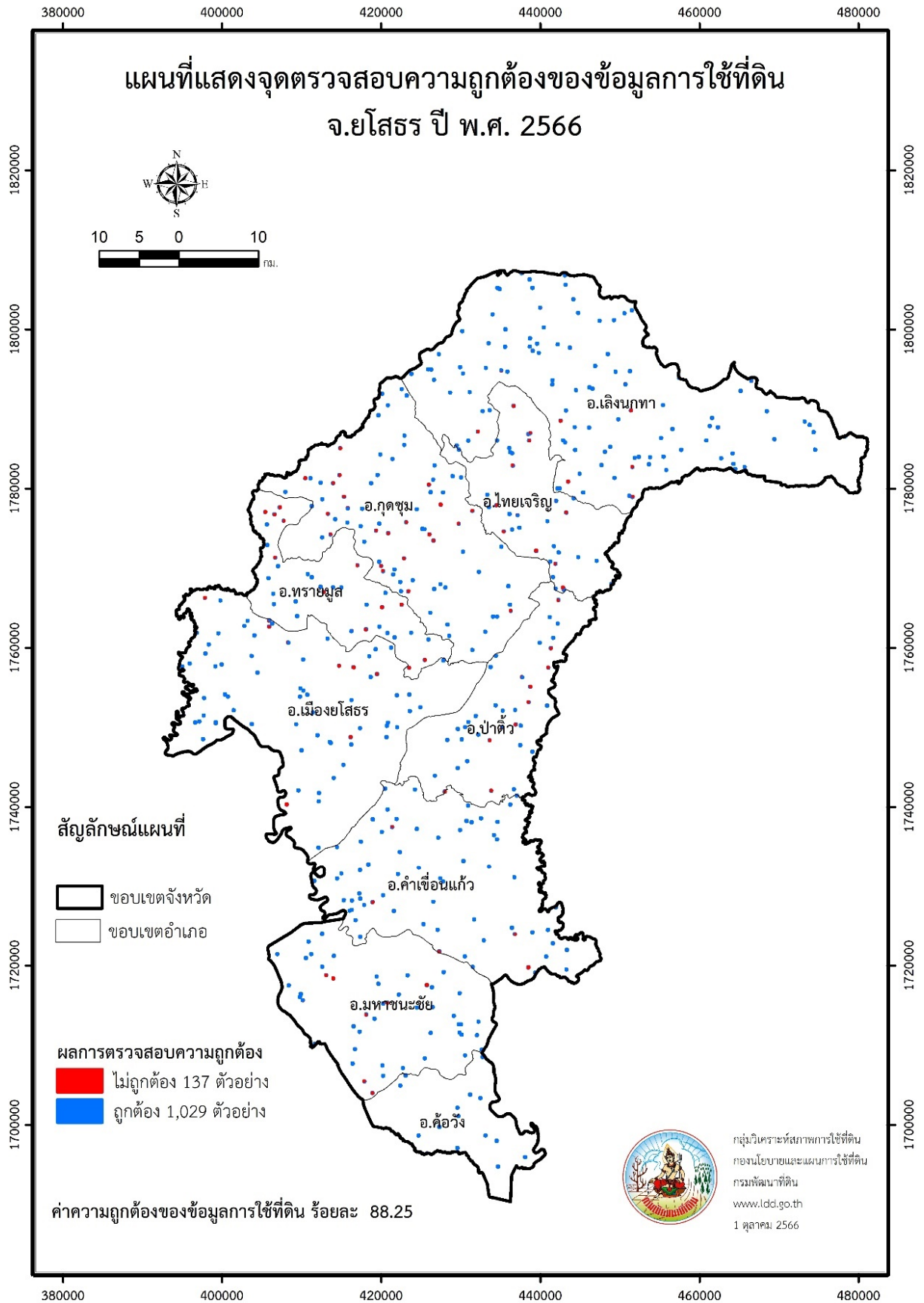
ภาพที่ 16 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2566

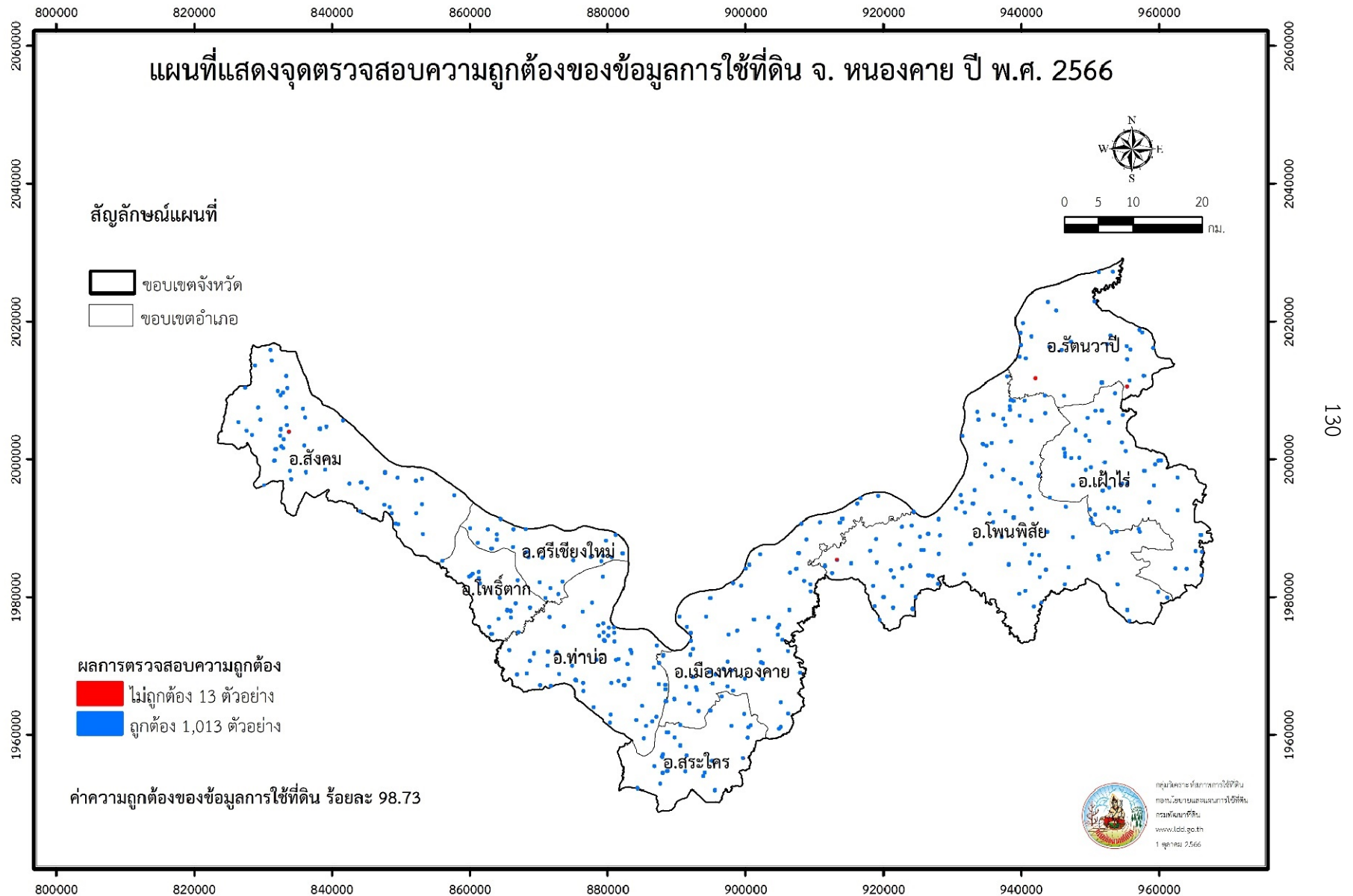
ภาพที่ 17 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดบึงกาฬ ปี พ.ศ. 2566

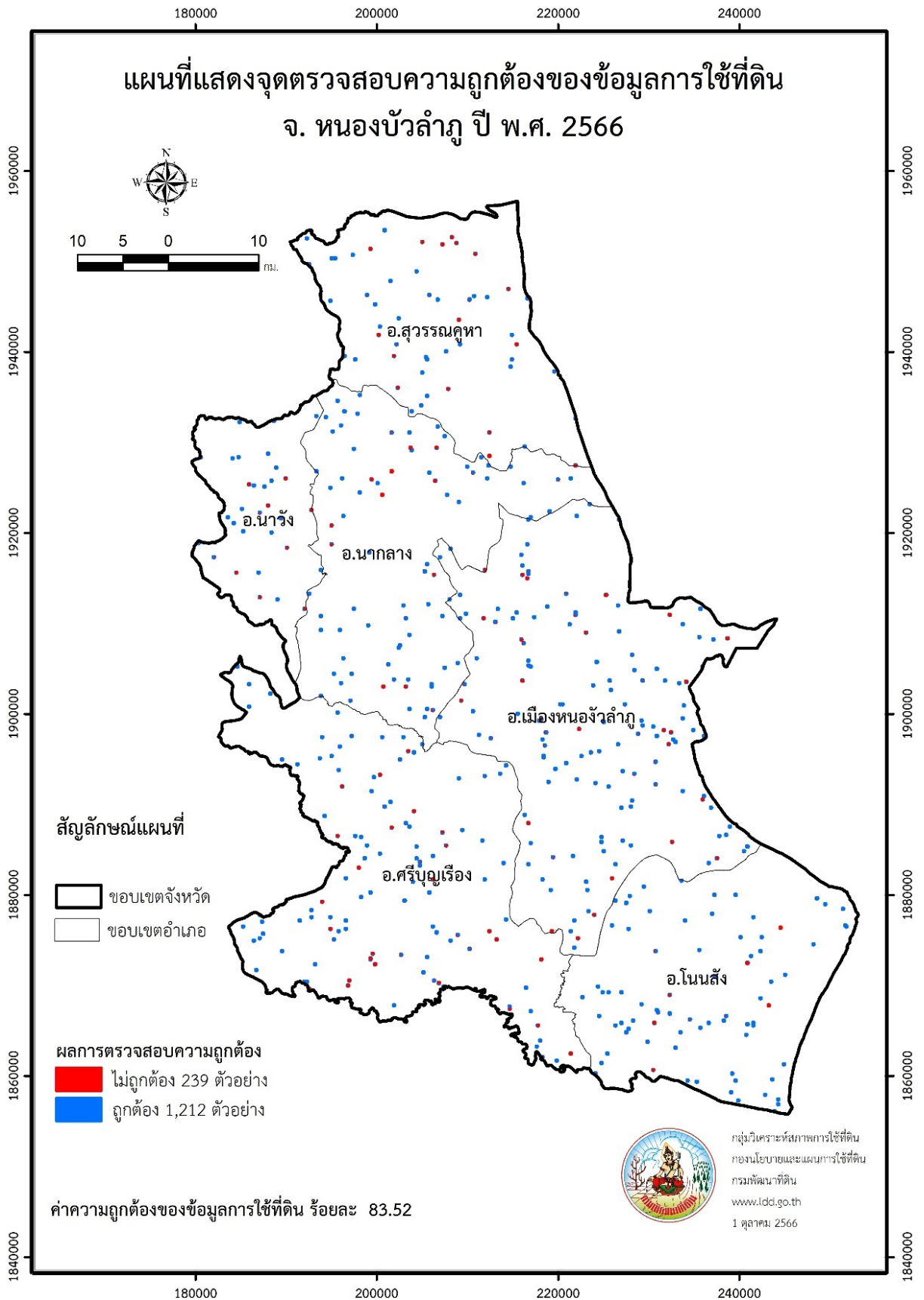
ภาพที่ 18 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ปี พ.ศ. 2566

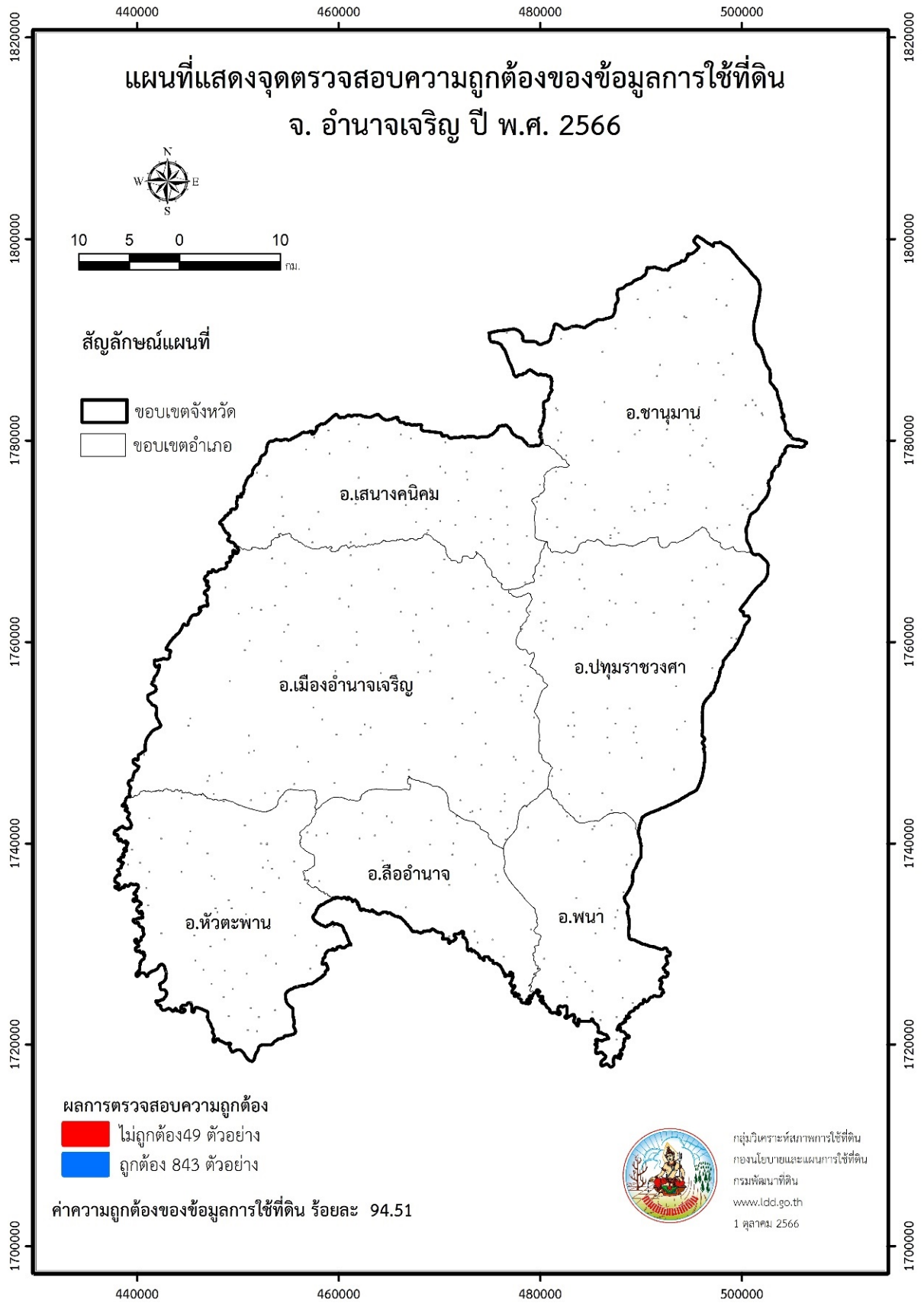
ภาพที่ 19 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2566

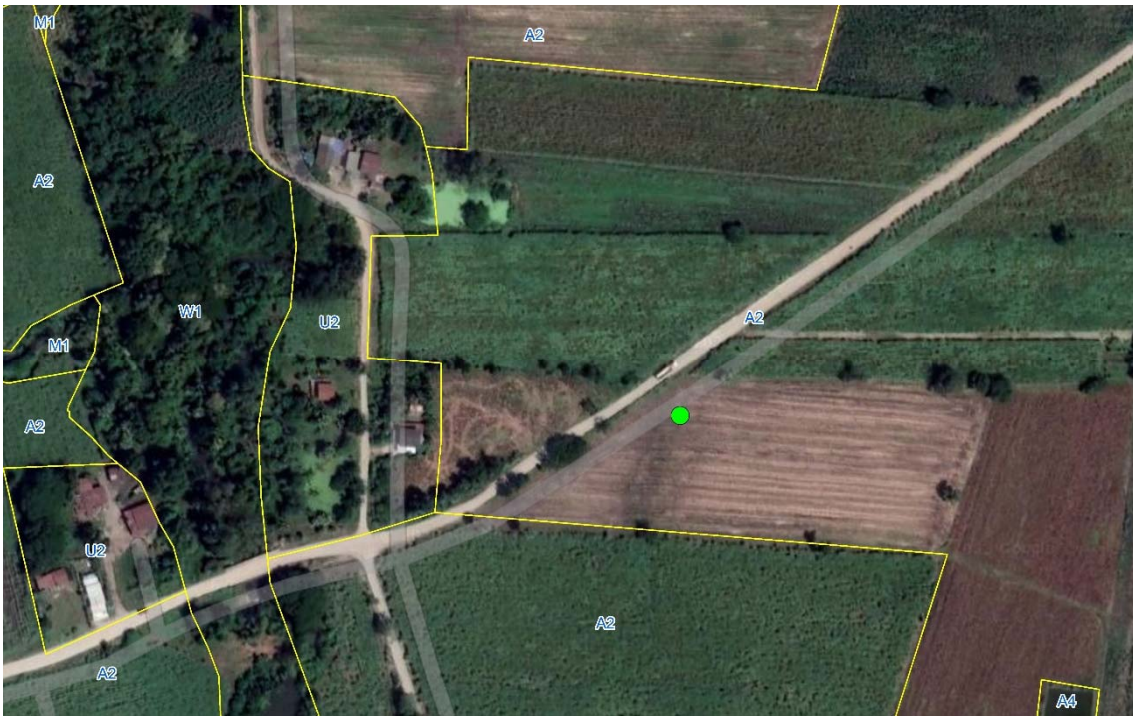
ภาพที่ 20 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2566

ภาพที่ 21 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภู ปี พ.ศ. 2566

ภาพที่ 22 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ ปี พ.ศ. 2566

ภาพที่ 23 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2565 แสดงพื้นที่ปลูกพืชไร่ (A2) จังหวัดลพบุรี

ภาพที่ 24 พื้นที่ปลูกแตงโม จังหวัดลพบุรี ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2566

ภาพที่ 25 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2566 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ จังหวัดสิงห์บุรี

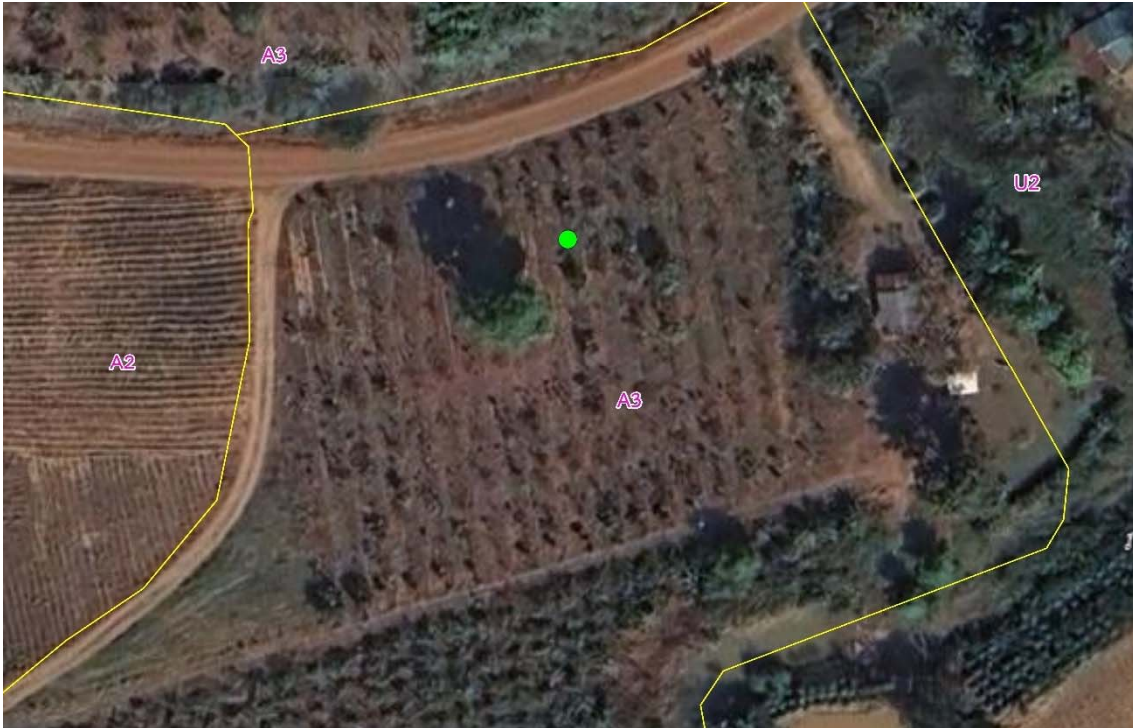
ภาพที่ 26 พื้นที่ปลูกปาล์มประดับ จังหวัดสิงห์บุรี ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2565

ภาพที่ 27 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2565 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ผล (A4) จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ 28 พื้นที่ปลูกไม้ผลผสม จังหวัดกาฬสินธุ์ ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2566

ภาพที่ 29 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2566 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น (A3) จังหวัดนครราชสีมา

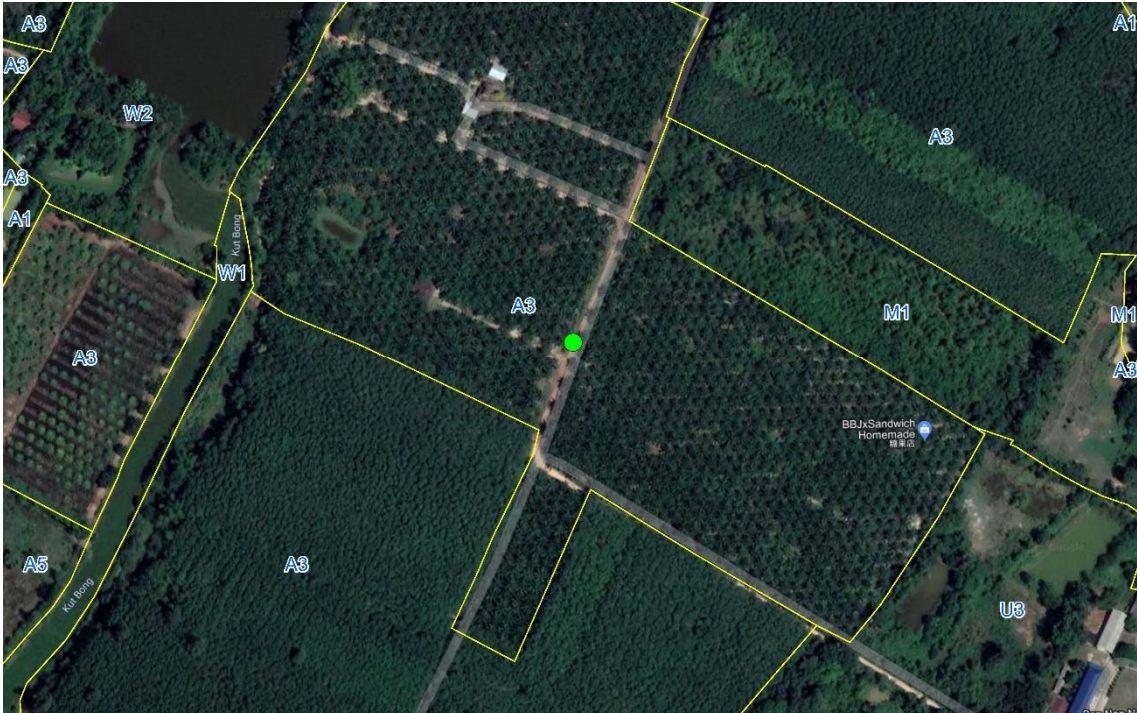
ภาพที่ 30 พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้นผสม จังหวัดนครราชสีมา ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2565

ภาพที่ 31 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น (A4) จังหวัดบึงกาฬ

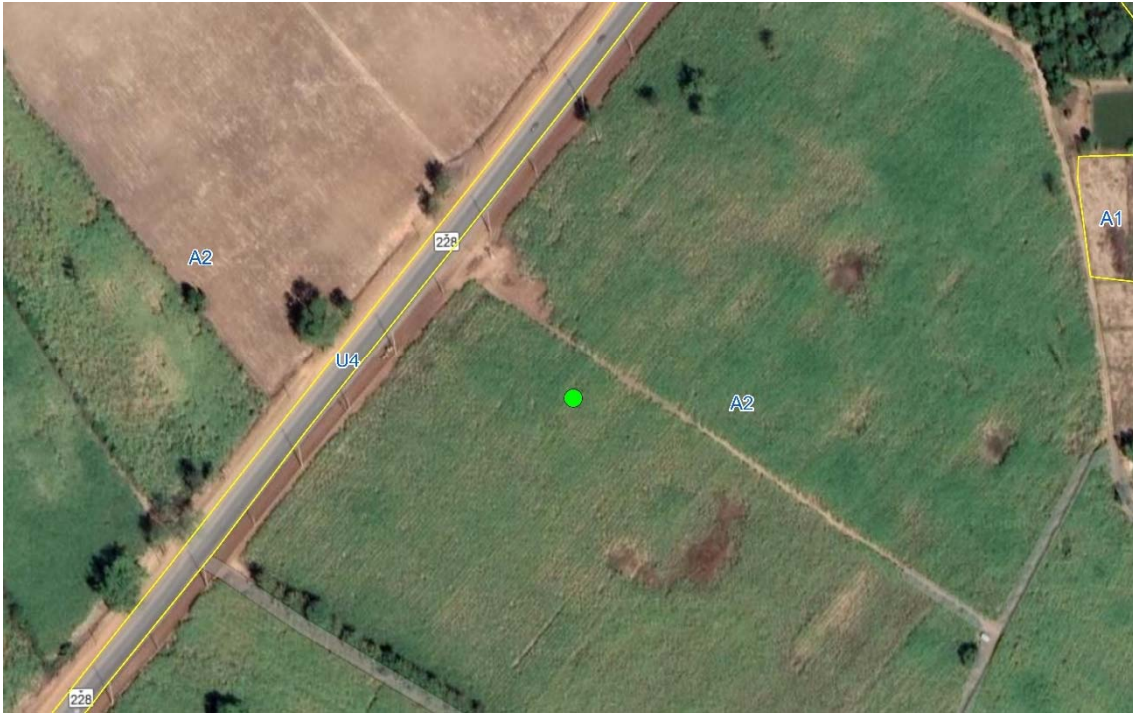
ภาพที่ 32 พื้นที่ปลูกทุเรียน จังหวัดบึงกาฬ ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2566

ภาพที่ 33 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2565 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น (A3) จังหวัดหนองคาย

ภาพที่ 34 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดหนองคาย ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2565

ภาพที่ 35 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2564 แสดงพื้นที่ปลูกพืชไร่ (A2) จังหวัดหนองบัวลำภู

ภาพที่ 36 พื้นที่ปลูกอ้อย จังหวัดหนองบัวลำภู ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2566

ภาพที่ 37 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 แสดงพื้นที่ป่าที่เปลี่ยนไปปลูกพืชไร่ (A2) จังหวัดอำนาจเจริญ

ภาพที่ 38 พื้นที่ปลูกข้าวโพด จังหวัดอำนาจเจริญ ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2565

ภาคผนวก

ตารางผนวกที่ 1 การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Classification)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2	ระดับ/Level 3					
U พื้นที่ชุมชนและ สิ่งปลูกสร้าง Urban and Built-up land	U1	ตัวเมืองและย่าน การค้า	U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	City, Town, Commercial		
			U2	หมู่บ้าน village	U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	Abandoned village
	U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ			Thai village		
	U202	หมู่บ้านชาวไทยภูเขา			Hill tribe village		
	U203	หมู่บ้านชาวเล			Moken village		
	U3	สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง ๆ Institutional land			U300	สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง ๆ ร้าง	Abandoned institutional land
					U301	สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง ๆ	Institutional land
	U4	สถานีคมนาคม Transportation, Communication and Utility			U400	สถานีคมนาคมร้าง	Abandoned communication and utility
			U401	สนามบิน	Airport		
			U402	สถานีรถไฟ	Railway station		
			U403	สถานีขนส่ง	Bus station		
			U404	ท่าเรือ	Harbor		
			U405	ถนน	Road		
			*U406	ทางรถไฟ	Railway		
	U5	พื้นที่อุตสาหกรรม Industrial land	U500	โรงงานอุตสาหกรรมร้าง	Abandoned factory		
			U501	นิคมอุตสาหกรรม	Industrial estate		
			U502	โรงงานอุตสาหกรรม	Factory		
			U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อ ทางการเกษตร	U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อ	Agricultural product trading centers
					U600	สถานที่ร้าง	Abandoned area
	U6	สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ Other built-up land	U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	Recreation area		
			U602	รีสอร์ท, โรงแรม, เกสต์เฮ้าส์	Resort, Hotel, Guesthouse		
			U603	สุสาน, ป่าช้า	Cemetery		
			U604	ศูนย์อพยพ	Refugee camp		
			U605	สถานีบริการน้ำมัน	Gasoline Station		
	U7	สนามกอล์ฟ	U700	สนามกอล์ฟร้าง	Abandoned golf course		
			U701	สนามกอล์ฟ	Golf course		

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2		ระดับ/Level 3		
A พื้นที่ เกษตรกรรม Agricultural land	A1	พื้นที่นา	A100	นาร้าง	Abandoned paddy field
		Paddy field	A101	นาข้าว	Activated paddy field
	A2	พืชไร่ Field crop	A200	ไร่ร้าง	Abandoned field crop
			A201	พืชไร่ผสม	Mixed field crop
			A202	ข้าวโพด	Corn
			A203	อ้อย	Sugarcane
			A204	มันสำปะหลัง	Cassava
			A205	สับปะรด	Pineapple
			A206	ยาสูบ	Tobacco
			A207	ฝ้าย	Cotton
			A208	ถั่วเขียว	Mungbean
			A209	ถั่วเหลือง	Soybean
			A210	ถั่วลิสง	Peanut
			A211	ปอแก้ว ปอกระเจา	Kenaf, Jute
			A212	ถั่วดำ ถั่วแดง	Black bean, Red bean
			A213	ข้าวฟ่าง	Sorghum
			A214	ละหุ่ง	Castor bean
			A215	งา	Sesame
			A216	ข้าวไร่	Upland rice
			A217	มันฝรั่ง	Potato
			A218	มันแกว	Jam potato
			A219	มันเทศ	Sweet potato
			A220	แตงโม	Watermelon
			A221	ลูกเดือย	Millet
			A222	ขิง	Ginger
			A223	กะหล่ำปลี	Cabbage
			A224	มะเขือเทศ	Tomato
			A225	ว่านหางจระเข้	Aloe Vera
			A226	ปานครนารายณ์	Agave
			A227	ปอสา	Paper mulberry
A228	ทานตะวัน	Sunflower			
A229	พริก	Chili			
A230	ข้าวสาลี	Wheat			

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2		ระดับ/Level 3		
	A3	ไม้ยืนต้น Perennial	A231	ข้าวบาร์เลย์	Barley
			A232	ข้าวไรย์	Rye
			A233	ฝิ่น	Opium
			A234	กัญชา กัญชง	Marihuana, Hemp
			A235	กระเจี๊ยบแดง	Roselle
			A236	เผือก	Taro
			A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	Abandoned perennial
			A301	ไม้ยืนต้นผสม	Mixed perennial
			A302	ยางพารา	Para rubber
			A303	ปาล์มน้ำมัน	Oil palm
			A304	ยูคาลิปตัส	Eucalyptus
			A305	สัก	Teak
			A306	สะเดา	Magosa
			A307	สนประดิพัทธ์	Casuarina
			A308	กระถินบ้าน	Acacia
			A309	ประดู่	Pterocarpus sp.
			A310	ซ้อ	Gmelwa sp.
			A311	ไม้ชายเลน	Mangrove
			A312	กาแฟ	Coffee
			A313	ชา	Tea
			A314	หม่อน	Mulberry
			A315	ไผ่ (ไผ่ตง ไผ่หวาน ปลูกลงเพื่อการค้า)	Bamboo
			A316	นุ่น	Kapok
			A317	หมาก	Betel palm
			A318	จามจุรี	Rain tree
			A319	ตีนเป็ด	White cheesewood
			A320	เปล้า	Croton sp.
	A321	ยมหอม	Indian mahogany		
	A322	กฤษณา	Agalloch		
	A323	ตะกั่ว	New Guinea labula		
	A4	ไม้ผล Orchard	A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	Abandoned orchard
			A401	ไม้ผลผสม	Mixed orchard

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2		ระดับ/Level 3		
			A402	ส้ม	Orange
			A403	ทุเรียน	Durian
			A404	เงาะ	Rambutan
			A405	มะพร้าว	Coconut
			A406	ลิ้นจี่	Litchi
			A407	มะม่วง	Mango
			A408	มะม่วงหิมพานต์	Cashew
			A409	พุทรา	Jujube
			A410	น้อยหน่า	Custard apple
			A411	กล้วย	Banana
			A412	มะขาม	Tamarind
			A413	ลำไย	Longan
			A414	ฝรั่ง	Guava
			A415	มะละกอ	Papaya
			A416	ขนุน	Jack fruit
			A417	กระท้อน	Santol
			A418	ชมพู	Rose apple
			A419	มังคุด	Mangosteen
			A420	กลางสาด ลองกอง	Langsat
			A421	ระกำ สลละ	Rakum, Sala
			A422	มะนาว	Lime
			A423	ไม้ผลเมืองหนาว	Sub-tropical fruit
			A424	มะขามเทศ	Manila tamarind
			A425	มะกอกน้ำ มะกอกฝรั่ง	Elaeocarpaceae
			A426	แก้วมังกร	Dragon fruit
			A427	ส้มโอ	Pomelo
			A428	ละมุด	Sapodilla
			A429	มะปราง มะยงชิด	Plummango
			A430	มะไฟ	Burmese grape
			A431	ทับทิม	Pomegranate
	A5	พืชสวน	A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	Abandoned horticulture
		Horticulture	A501	พืชสวนผสม	Mixed horticulture
			A502	พืชผัก	Truck crop

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2		ระดับ/Level 3		
			A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	Floricultural/Ornamental plant
			A504	องุ่น	Vine
			A505	พริกไทย	Pepper
			A506	สตรอเบอร์รี่	Strawberry
			A507	เสาวรส	Passion fruit
			A508	แรสเบอร์รี่	Raspberry
			A509	พืชสมุนไพร	Herbs
			A510	นาหญ้า	Grass plantation
			A511	หวาย	Rattan
			A512	แคนตาลูป	Cantaloupe
			A513	กระเจี๊ยบเขียว	Okra
			A514	หน่อไม้ฝรั่ง	Asparagus
			A515	เห็ด	Mushroom
	A6	ไร่หมุนเวียน	A600	ไร่ร้าง	Bush fallow
		Swidden	A601	พืชไร่ผสม(ไร่หมุนเวียน)	Mixed field crop(Shifting cultivation)
		cultivation	A602	ข้าวโพด(ไร่หมุนเวียน)	Corn(Shifting cultivation)
			A603	อ้อย(ไร่หมุนเวียน)	Sugarcane(Shifting cultivation)
			A604	มันสำปะหลัง (ไร่หมุนเวียน)	Cassava(Shifting cultivation)
			A605	สับปะรด(ไร่หมุนเวียน)	Pineapple(Shifting cultivation)
			A606	ยาสูบ(ไร่หมุนเวียน)	Tobacco(Shifting cultivation)
			A207	ฝ้าย(ไร่หมุนเวียน)	Cotton(Shifting cultivation)
			A208	ถั่วเขียว(ไร่หมุนเวียน)	Mungbean(Shifting cultivation)
			A209	ถั่วเหลือง(ไร่หมุนเวียน)	Soybean(Shifting cultivation)
			A210	ถั่วลิสง(ไร่หมุนเวียน)	Peanut(Shifting cultivation)
			A211	ปอแก้ว ปอกระเจา (ไร่หมุนเวียน)	Kenaf, Jute(Shifting cultivation)

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2	ระดับ/Level 3		
		A212	ถั่วดำ ถั่วแดง (ไร่หมุนเวียน)	Black bean, Red bean (Shifting cultivation)
		A213	ข้าวฟ่าง(ไร่หมุนเวียน)	Sorghum(Shifting cultivation)
		A214	ละหุ่ง(ไร่หมุนเวียน)	Castor bean(Shifting cultivation)
		A215	งา(ไร่หมุนเวียน)	Sesame(Shifting cultivation)
		A216	ข้าวไร่(ไร่หมุนเวียน)	Upland rice(Shifting cultivation)
		A217	มันฝรั่ง(ไร่หมุนเวียน)	Potato(Shifting cultivation)
		A218	มันแกว(ไร่หมุนเวียน)	Jam potato(Shifting cultivation)
		A219	มันเทศ(ไร่หมุนเวียน)	Sweet potato(Shifting cultivation)
		A220	แตงโม(ไร่หมุนเวียน)	Watermelon(Shifting cultivation)
		A221	ลูกเดือย(ไร่หมุนเวียน)	Millet(Shifting cultivation)
		A222	ขิง(ไร่หมุนเวียน)	Ginger (Shifting cultivation)
		A223	กะหล่ำปลี(ไร่หมุนเวียน)	Cabbage(Shifting cultivation)
		A224	มะเขือเทศ(ไร่หมุนเวียน)	Tomato(Shifting cultivation)
		A225	ว่านหางจระเข้ (ไร่หมุนเวียน)	Aloe Vera
		A226	ปานศรนารายณ์ (ไร่หมุนเวียน)	Agave(Shifting cultivation)
		A227	ปอสา(ไร่หมุนเวียน)	Paper mulberry(Shifting cultivation)
		A228	ทานตะวัน(ไร่หมุนเวียน)	Sunflower(Shifting cultivation)
		A229	พริก(ไร่หมุนเวียน)	Chili(Shifting cultivation)
		A230	ข้าวสาลี(ไร่หมุนเวียน)	Wheat(Shifting cultivation)
		A231	ข้าวบาร์เลย์(ไร่หมุนเวียน)	Barley(Shifting cultivation)
		A232	ข้าวไรย์(ไร่หมุนเวียน)	Rye(Shifting cultivation)
		A233	ฝิ่น(ไร่หมุนเวียน)	Opium(Shifting cultivation)

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2		ระดับ/Level 3				
	A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และโรงเรือนเลี้ยง สัตว์ Pasture and farm house	A234	กัญชา กัญชง (ไร่หมุนเวียน)	Marihuana, Hemp(Shifting cultivation)		
			A235	กระเจี๊ยบแดง (ไร่หมุนเวียน)	Roselle(Shifting cultivation) Soybean(Shifting cultivation)		
			A236	เผือก(ไร่หมุนเวียน)	Taro (Shifting cultivation)		
			A700	โรงเรือนร้าง	Abandoned farm house		
			A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	Pasture		
			A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	Cattle farm house		
			A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	Poultry farm house		
			A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	Swine farm house		
			A8	พืชน้ำ Aquatic plant	A801	พืชน้ำผสม	Mixed aquatic plant
					A802	กก	Reed
	A803	บัว			Lotus		
	A804	กระเจี๊ยบ			Water caltrop		
	A805	แห้ว			Water chestnut		
	A806	ผักบุ้ง			Water spinach		
	A807	ผักกะเฉด			Watercress		
	A9	สถานที่เพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ Aquacultural land	A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ร้าง	Abandoned aqua cultural land		
			A901	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผสม	Mixed aqua cultural land		
			A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	Fish farm		
			A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	Shrimp farm		
			A904	สถานที่เพาะเลี้ยงปู หอย	Crab/ Shellfish farm		
	A0	เกษตรผสมผสาน/ ไร่นาสวนผสม Integrated farm/Diversified farm	A905	ฟาร์มจระเข้	Crocodile farm		
			A001	เกษตรผสมผสาน/ ไร่นาสวนผสม	Integrated farm/Diversified farm		

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2		ระดับ/Level 3		
F พื้นที่ป่าไม้ Forest land	F1	ป่าไม่ผลัดใบ	F100	ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	Disturbed evergreen forest
		Evergreen forest	F101	ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์	Dense evergreen forest
	F2	ป่าผลัดใบ	F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	Disturbed deciduous forest
		Deciduous forest	F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	Dense deciduous forest
	F3	ป่าชายเลน	F300	ป่าชายเลนรอสภาพฟื้นฟู	Disturbed mangrove forest
		Mangrove forest	F301	ป่าชายเลนสมบูรณ์	Dense mangrove forest
	F4	ป่าพรุ	F400	ป่าพรุรอสภาพฟื้นฟู	Disturbed swamp forest
		Swamp forest	F401	ป่าพรุสมบูรณ์	Dense swamp forest
	F5	ป่าปลูก	F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	Disturbed forest plantation
		Forest Plantation	F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	Dense forest plantation
	F6	วนเกษตร	F600	วนเกษตรรอสภาพฟื้นฟู	Disturbed agro-forestry
		Agro-forestry (พื้นที่ปลูกป่า ร่วมกับ การเกษตร)	F601	วนเกษตรสมบูรณ์	Dense agro-forestry
	F7	ป่าชายหาด	F700	ป่าชายหาดรอสภาพฟื้นฟู	Disturbed beach forest
		Beach forest	F701	ป่าชายหาดสมบูรณ์	Dense beach forest
W พื้นที่น้ำ Water body	W1	แหล่งน้ำธรรมชาติ	W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	River, Canal
		Natural	W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	Lake, Lagoon
		water body	W103	ทะเล	Ocean
	W2	แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	W201	อ่างเก็บน้ำ	Reservoir
		Artificial	W202	บ่อน้ำในไร่นา	Farm pond
		water body	W203	คลองชลประทาน	Irrigation canal
M พื้นที่เบ็ดเตล็ด Miscellaneous land	M1	ทุ่งหญ้าและ ไม้ละเมาะ	M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	Grass
		M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ ไม้ละเมาะ	Shrubland	
		M103	ไผ่ป่า ไผ่หนาม	Giant thorny bamboo	
	M2	พื้นที่ลุ่ม	M201	พื้นที่ลุ่ม	Marsh and Swamp
		Marsh and Swamp			
	M3	เหมืองแร่ บ่อขุด	M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	Abandoned mine, Pit
Mine, Pit		M301	เหมืองแร่	Mine	

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2	ระดับ/Level 3			
	M4	พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่นๆ	M401	พื้นที่กองวัสดุ	Material dump
		Other	M402	พื้นที่ดินถล่ม	Landslide
		miscellaneous	M403	ที่หินโผล่	Rock out crop
		land	M404	--	--
			M405	พื้นที่ถม	Landfill
	M5	นาเกลือ	M500	นาเกลือร้าง	Abandoned salt flat
		Salt flat	M501	นาเกลือ	Salt flat
	M6	หาดทราย	M601	หาดทราย	Beach
		Beach			
	M7	ที่ทิ้งขยะ	M701	ที่ทิ้งขยะ	Garbage dump
		Garbage dump			

- หมายเหตุ : 1) การเขียนสัญลักษณ์ผสม ใช้เครื่องหมายดังนี้:-
 X/Y พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน 2 ชนิด ในอัตราส่วนประมาณ 50% ต่อ 50%
 X+Y พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน 2 ชนิดต่อเนื่องกัน โดยมีพีช X เป็นพื้นที่หลัก
 หรือเป็นพีชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ มากกว่าพีช Y คำนวณเนื้อที่เฉพาะ X
- 2) พื้นที่ที่เคยทำเกษตรกรรมแต่ปล่อยทิ้งร้างมานาน เนื่องจากดินไม่เหมาะสม หรือ
 พื้นที่ที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำโดยธรรมชาติ ใช้สัญลักษณ์ M101 สำหรับพื้นที่ที่มีหญ้าเป็นส่วนใหญ่
 M102 สำหรับพื้นที่ที่เป็นไม้พุ่มหรือสลัดหญ้าธรรมชาติ บางส่วน M2 สำหรับพื้นที่ที่มีพีชน้ำหรือวัชพีช
 น้ำขึ้น และ M403 สำหรับพื้นที่หินโผล่
- 3) ขนาดของหน่วยแผนที่การใช้ที่ดินที่เล็กที่สุดสำหรับลงบนแผนที่ คือ 0.25 ตาราง
 เซนติเมตรทุกมาตราส่วน (0.5x0.5 ซม.หรือพื้นที่ 40 ไร่ บนแผนที่มาตราส่วน 1:50,000 หรือพื้นที่ 10
 ไร่ บนแผนที่มาตราส่วน 1:25,000)
- 4) แผนที่โครงการชลประทานได้มาจาก กรมชลประทาน และหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบ
 สำหรับพื้นที่ที่มีการชลประทาน ใส่ | ไว้ตรงหน้าสัญลักษณ์ เฉพาะงานระดับโครงการพิเศษ เท่านั้น
- 5) * ใช้ในการจำแนกแผนที่การใช้ที่ดินมาตราส่วนใหญ่ ตั้งแต่ 1:4,000 ขึ้นไป เท่านั้น

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (2562)

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900